



AASTARAAMAT

2021

SISUKORD

3	...	Eessõna
4	...	Eesti Jahimeeste Seltsist
5	...	Volikogu koosolek
7	...	Väliskoostöö jahinduses
11	...	Liikmesorganisatsioonide kontaktid
16	...	Juhatus
17	...	Kevadine koosolek
17	...	Liikmesorganisatsioonide juhtide nõupidamine
18	...	Haldusleping
19	...	Jahitunnistuste väljastamine välisriikide kodanikele
20	...	Jahimeeste vanuseline jaotus
21	...	Sigade Aafrika katku alane leping
21	...	Marutaudi riskiloomadelt proovide kogumise leping
22	...	Vaktsineerimise järelkontrolli leping
23	...	EJS-i infosüsteemid
24	...	2020. aasta tegevuste kalender
25	...	2021. aasta tegevused
35	...	Meedia
39	...	Trükised
40	...	Sigade Aafrika katk (SAK)
42	...	SAK nõupidamised
44	...	Eesti jahiulukid
46	...	Jahiulukite küttimine Eestis 2021/2022 jahihooajal
50	...	Liiklusõnnetused ulukitega
52	...	"Ulukid teel" projekt
54	...	"Jahikoda korda!" aasta
56	...	Ulukikahjustused riigimetsas
58	...	Trofeede hindamine
60	...	Jahiulukid
60	...	Hallhüljes
60	...	Hunt
62	...	Pruunkaru
62	...	Metssiga
64	...	Pöder
66	...	Šaakal
68	...	Eesti jahinduse hea tava
70	...	Mälestame

Koostanud: Andra Hamburg
Toimetanud: Jaanus Vaiksoo
Kujundanud: Eike Ülesoo
Illustratsioonid: Eike Ülesoo
Trükikoda: Printall
Tallinn 2022



Koostatud materjalid: Eesti Jahimeeste Seltsi koduleht, Keskkonnaagentuuri, Keskkonnaameti ja Põllumajandus- ja Toiduameti koduleheküljelt.
Suur tänu EJSi töötajatele, fotograafidele, Keskkonnaagentuuri eluslooduseosakonnale, RMK-le, Põllumajandus- ja Toiduametile jt koostööpartneritele!

Austatud jahimees!

Nende kaante vahel on aasta 2021. Selle aasta märksõnu on mitu. On olnud palju häid õnnestumisi, aga ka murekohti ja probleeme. Oleme jahimeestena siiski head kohanejad ja ka probleemidega edukalt hakkama saanud.

Kõigepealt oli see muidugi aasta, mil hoo sai sisse jahimaade kasutuseõiguse lepingute pikendamine. Just eelmisel aastal sai see protsess tõeliselt tuule tiibadesse ja seltsid tähtsustasid head läbisaamist maaomanikega. Ühtne otsus volinike koosolekul (lk 5) andis juhatusele kindla mandaadi ja seljataguse pidada läbirääkimisi nii riigiga kui ka maaomanike esindusorganisatsioonidega. Selle tulemusena on laualt kadunud nn nullvariant, mille puhul kõik seltsid oleksid pidanud oma senise jahipiirkonna kasutamiseks konkureerima, aktuaalne ei ole ka rahaliste lepingute nõue. Praegu on põhiteema lepingutega kaetus ja sellega seltsid ka tegelevad. Siinkohal tänan neid jahindusjuhte ja jahimehi, kes on oma õlule võtnud lepingute sõlmimise raske koorma. See ei ole lihtne ja ma väga loodan, et seltside jahimehed, kes ise sellesse protsessi vahetult ei panusta, hindaksid väärikalt lepingute sõlmijate panust.

Teiseks oli see aasta, mil paljud seltsid said korda oma jahikojad, nii mitmedki alustasid oma maja rajamist ja võib-olla mõned ka alles teadvustasid selle vajalikkust. 158 jahikoda ehk siis pea pooled jahipiirkonnad said riigipoolse toetuse ligi kahe miljoni euro ulatuses. See on suur raha ja tekitab kindlasti märgatava arengu meie jahiseltsides. Siinkohal minu siiras tänu kõigile, kes selles mitmeaastases protsessis osalesid. Tänan ka kõiki neid jahimehi, kes oma vaba aega seltsi käitlemiskoha ülesehitamisele panustasid ja selle valmimisele kaasa aitasid. Need on kümned tuhanded töötunnid, mida meie seltside liikmed tegid ja see annab juba praegu positiivselt tunda. Elu on kinnitanud, et meede oli hädavajalik. Sai see ju alguse sellest, et EJS palus maaeluministeeriumilt avada toetusmeede, et rajada kohad, kus hoida ka soojal ajal metssigade rümpasid, kuniks saabuval analüüside vastused. Ja just sel aastal tekkis metsas mitu seakatku puhangut ja kahjuks langes ka üks seafarm (loe lähemalt lk 40).

Probleemide poolelt ei saa üle ega ümber koroonaviirusest. Meil jäi ära traditsiooniline tegevjuhi vastuvõtt ja taas lükkus edasi suvine kokkutulek, samuti hulga muid sündmusi, kus rahvast oleks kokku saanud rohkem. Vähe on Eestisse tulnud ka külalisjahimehi välismaalt ja see on omakorda mõjutanud majanduslikku seisut. Vaatamata sellele oleme aga suutnud jahid organiseerida ning



täita vajalikud küttimismahud (lk 46). Kõik need viirused nii metsas kui ühiskonnas on olnud meile suur väljakutse, aga nagu praktika on näidanud, oleme sellest edukalt välja tulnud. Selle eest kõigile liikmetele suur tänu, hoiame omi lähedasi ja seltsikaaslasi!

Tahan tähtsustada ja tuletada kõigile meelde üht olulist ulukit ja tema käekäiku. See on meie metsade uhkus - põder (vaata lk 64). Ehkki oleme suutnud kohati tema küttimisele pidurit tõmmata, on paiku, kus põdra arvukusega on probleeme. Siit sealt kostub, et vasikaid ei ole, mitu nädalavahetust pole põtra näinud jms. Kallid jahimehed! Meil ei ole kellelegi muule loota kui iseendale. Just meist kõigist ja meie otsustest sõltub, kuidas meie suurimal sõralisel läheb. Täpne loendus, valikuline küttimine ja sirge selg jahindusnõukogudes - need on asjad, mida vajame. Tähelepanelik ja säästlik peab olema ka nn tuumikaladel ja püsila aladel, kus põdrad teatud aastaegadel koonduvad. Kui sellistes kohtades ülemäära küttida, võivad mõned teised piirkonnad põdrast sootuks tühjaks jääda. Peame põdra arvukust hoidma optimaalsena kogu Eestis!

Tänan teid selle aasta eest ja kivi kotti!

Margus Puust
Eesti Jahimeeste Seltsi president

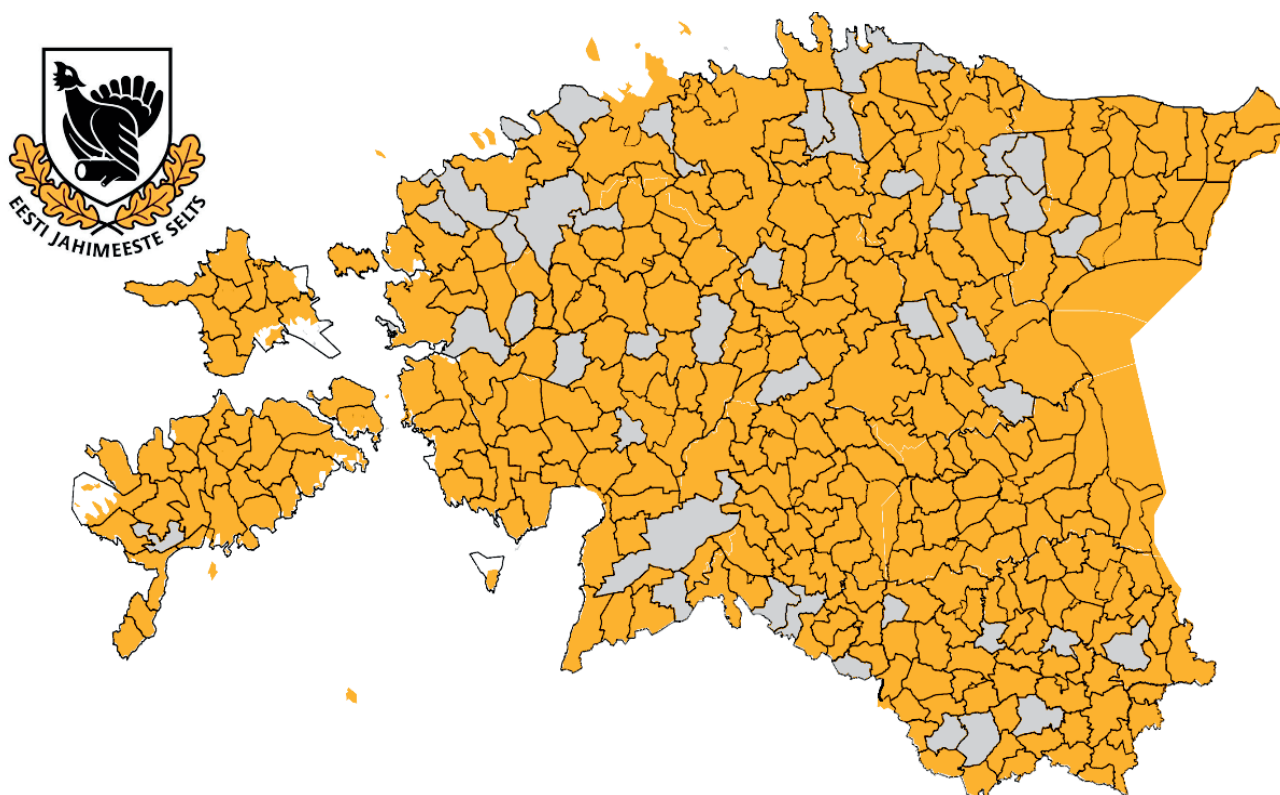
Eesti Jahimeeste Seltsist

Eesti Jahimeeste Selts (EJS) on mittetulundusühing, mis tegutseb põhikirja, volinike koosoleku ja juhatuse otsuste alusel. EJS on jahindusega tegelevate juriidiliste isikute ühendus. Seisuga 31. detsember 2021 kuulus EJS-i 102 liikmesorganisatsiooni, ühendades 10 017 jahimeest. EJS-is on palgal 6 töötajat (5 inimest büroos ja 1 koristaja-majahoidja). IT-spetsialisti ja ajakirja peatoimetaja töö ostetakse teenusena sisse.

EJS on kõiki kodu- ja välismaa jahimehi teenindav organisatsioon. Osutatavate teenuste nimekiri ning õigused ja kohustused on antud 22. 07. 2013 EJS-i ja keskkonnaministeeriumi vahelise halduslepinguga. EJS-il on selle järgi õigus välja anda ning pikendada jahitunnistusi, välisriigi kodaniku jahitunnistusi, laskekatse tunnistusi, samuti tunnistada neid kehtetuks ja pidada nende üle arvestust. Avalikud teenused on kättesaadavad kõikidele jahimeestele koostöölepinguga seotud organisatsioonide kaudu.

Riigi tasandil tegeletakse jahimeeste huvide esindamise ja kaitsega, ühistegevuse ja jahinduskoolituste korraldamisega, säästliku jahinduse edendamisega, jahikultuuri- ja traditsioonide hoidmise ning arendamisega. Samuti esindatakse Eesti jahimeeste huve Euroopa ja maailma tasandil.

Põhikirja punkti 8.1 järgi on seltsi kõrgeim juhtimisorgan seltsi liikmete poolt delegeeritud volinike koosolek – volikogu. Volinikud delegeeritakse esindusnormiga lähtuvalt põhimõtetest, et üks (1) volinik seltsi liikme iga seitsmekümne (70) füüsilisest isikust liikme kohta (1–70 liiget = 1 volinik, 71–140 liiget = 2 volinikku jne). Liikmete poolt volinike valimise protseduuri kehtestab iga seltsi liige enda jaoks ise-esisvalt. Liikme poolt valitud volinike arvu korrigeeritakse iga aasta 1. aprilli seisuga iga seltsi liikme poolt.



Kaart 1. EJS-i liikmete kaart. Kollane ala – EJS-i liikmed, hall ala – mitteliikmed.

Volikogu koosolek

17. juunil toimus Harjumaal Virla külas Siidrifarmis EJS-i volinike koosolek, kus osales 165 hääleõiguslikku volinikku 209-st.

Koosoleku alguseks mängis jahisarveansambel signaale „Tulge kokku” ja „Jahi algus”. EJS-i president Margus Puust avas koosoleku, tervitussõnad ütles Kose vallavanem Merle Pussak. Sõna sai Siidrifarmi omanik Aivar Kuusk, kes andis muuhulgas jahimeestele lubaduse, et teeb selle aasta jooksul ära seni venima jäänud noorjahimehe eksamid.

Tunnustati jahimehi

Volikogu päevakorras oli kuus sisulist punkti.

Kõigepealt anti jahimeestele kätte EJS-i tunnustus-avaldused: teenetemedal Ilves ja teenetemärk Kobras. Ilves omistati Ats Kasemaale, Helmuth Kaljole, Danel Nirgile, Raul Viilole, Kalev Päästlele, Ilmar Paalile, Eerik Väärtnõule, Raivo Sassile, Enno Hüvale. Kopra teenetemärgi said Nikolai Laanetu, Tõnis Ulm, Vahur Koplmaa, Raivo Kert, Andres Erik, Mati Ots, Ilmar Ait, Kaido Kuus, Toivo Vaik, Aivo Põim, Uno Saks, Arvo Kase, Kaljo Lind, Anne Reitel, Anne Vasarik, Juhan Pikkur, Margus Kukk, Viljar Loode, Urmas Rooden, Ivo Sepp, Maaris Sveters, Rene Tarum, Viktor Lonski, Argo Vamper ja Henno Kallas.

Lisaks anti esimest korda üle aasta teo tunnustusavaldus.

Aasta teoks nomineeriti ”Ulukid teel” projekt, mille võttis vastu projektijuht Urmas Salmu. Aasta teo auhinnaks oli metallist jahimehe kujuke koeraga.

Ülevaade seltsi tööst ja tegemistest

EJS-i president Margus Puust andis ülevaate eelmisel aasta juhatuse tööst. Puusti sõnul oli möödunud aasta kõigile raske, tuli kohaneda pandeemia ja eriolukorraga. Ühisjahid said õnneks peetud ja võetud kohustused kättimise osas täidetud. Selle eest tänas Puust kõiki jahimehi.

Tegevjuht Tõnis Korts tutvustas EJS-i 2020. aasta majandusaasta aruannet. Tema sõnul mõjutas pandeemia ka jahimeeste seltsi tulu poolt, aga tervikuna saadi majanduslikult hästi hakkama. Seejärel kandis Korts ette audiitori otsuse majandusaasta tulemuste läbivaatamise kohta. Volikogu kinnitas dokumendi ühehäälselt. 2021. aastat auditeerima valiti vandeaudiitor Aare Olander.

Järgmise päevakorrapunktina tutvustas tegevjuht 2021. aasta eelarvet ja selle koostamise põhimõtteid. Volinikud kinnitasid eelarve.

Jahipiirkonna kasutusõiguse lubade pikendamine

Pärastlõunal mindi päeva olulisema teema juurde – jahipiirkonna kasutusõiguse lubade pikendamine. Esimese ettekande tegi Margus Puust, kes andis ülevaate hetke-



Teenetemärgi Ilves ja Kobras pälvinud kohal olnud laureaadid.

olukorrast, tutvustas juhatuse tegevust ja erinevate läbirääkimiste tulemusi. Puust kutsus ka üles keskenduma kõige tähtsamale – kasutusõiguste lubade pikendamisele ja vältima sisetülisid.

Seejärel sai sõna külalisesineja ühinenud metsaomanike organisatsioonist (ÜMO), jahindusspetsialist Reevo Paas. Ta rääkis ÜMO poolt koostatud lepingutest ja eesmärkidest, mida nende liikmed soovivad saavutada, ning vastas volinike küsimustele.

EJS-i juhatuse liige, volinik Jaak Volmer rääkis Tartu kogemusest kasutusõiguse lepingute pikendamisel ja edasistest võimalikest tegevustest. Seejärel toimus arutelu. Juhatuse poolt oli ette valmistatud otsuse eelnõu, mida arutelu käigus vormiti selliseks, et see sobiks kõigile volinikele. Lõpuks võeti ühehäälselt vastu alljärgnev otsus: „Toetame ulukikeskset jahindust. EJS-i liikmesorganisatsioonidel tuleb sõlmida maaomanikega, kes seda soovivad, vastastikku sobivad kokkulepped. Seadusest tulenevalt ei ole määratud, kui palju peab kokkuleppeid olema. Oleme seisukohal, et väga hea on olukord, kui lepingutega (sh riigimaade osas) on kaetud pool jahipiirkonna jahiks sobivast maast.

Soovitus on, et sõlmida tuleb nii palju lepinguid kui võimalik ja vajalik. Toetame koos sellega keskkonnaameti uut jahindusnõukogu töökorra eelnõu, kus nähakse ette konsensuse kaotamist KÕL-i nõusoleku hääletamisel.”

Muu info

Viimane päevakorrapunkt oli EJS-i tegevuskava 2021–2025 kinnitamine. Selle teema kandis ette tegevjuht. Ta tutvustas, kuidas arengudokument on valminud, missugused etapid läbinud ja missugustele põhimõtetele tuginedes koostatud. Samuti ütles tegevjuht, et arengudokument ei ole kivist rajatud, seda võib vajadusel perioodiliselt üle vaadata ja kohendada sõnastust või eesmärke. Korts tänas kõiki neid, kes on tegevuskava koostamisel osalenud ja andnud oma sisendi arengudokumenti. Volikogu kinnitas EJS-i tegevuskava ühehäälselt.

Lõppsõnad ütles Margus Puust, kutsudes jahiseltse veelkord üles kasutusõiguse lepingute pikendamisele. Seejärel kuulutas jahisarveansambel signaaliga „Jahi lõpp“ koosoleku lõppu.



Volikogu koosolek Siidrifarmis. Fotod EJS

Väliskoostöö jahinduses

Eesti jahindusel on kahtlemata oma osa nii Euroopa kui ka maailma jahinduses. Selleks, et Euroopas ja maailmas toimuvad seadusemuudatused jm oluline oleks jahimehesõbralik, teevad selle nimel tööd katusorganisatsioonid. EJS panustab aktiivselt nii Euroopa jahindusorganisatsiooni FACE kui ka ülemaailmse organisatsiooni CIC-i töösse ja osaleb nende koosolekutel.

2021. aastal osalesid EJS-i esindajad koroonapandeemia tõttu koosolekutel enamasti veebi vahendusel, kus arutati olulisi jahinduse küsimusi ja prooviti leida lahendusi aktuaalsetele probleemidele. Samuti osaleti Ungaris ülemaailmse näituse raames FACE ja CIC aastakoosolekutel. Lisaks toimus traditsiooniline jahinduslik õppereis Bulgaariasse ning käidi olulisel hunditeemalisel sündmusel Roomas.

CIC-i trofeekomisjoni veebikoosolek

25. veebruaril toimus CIC-i peakontori ja trofeekomisjoni ühine veebikoosolek.

Koosolekul räägiti CIC-i trofeekomisjoni koosoleku korraldamisest. Samuti arutati uue käsiraamatu väljaandmist. CIC-i peakorterit esindasid Kristof Hecker ja Luna Milatovic. Trofeekomisjoni poolt võtsid osa aseesimehed Andres Lillemäe, Tony Dalby-Welsh ning vanemad trofee-ekspertid Ian Watson Inglismaalt ja Larry Taffe Iirimaaalt.

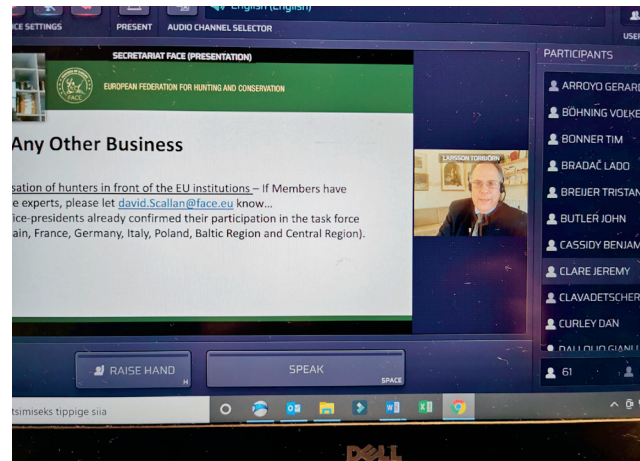
FACE liikmete kevadine veebikoosolek

30. märtsil toimus FACE liikmete kevadine aastakoosolek, kus arutati aktuaalseid jahindusteemasid. Koosolekul osales 65 liiget Euroopa eri paigust. EJS-ist osalesid veebikoosolekul Andres Lillemäe ja Andra Hamburg.

Koosoleku avas intergrupi „Bioloogiline mitmekesisus, jahindus ja maaelu” president Alvaro Amaro, kes tunnustas FACE seni tehtud olulist tööd intergrupiga. Ta selgitas, et intergrupp teeb aktiivset tööd, et kaitsta jahinduse huve. Probleeme esineb pliimoona keelustamise osas, kus Euroopa Komisjon ei taha jahimehi kuulda võtta. Samuti tuleb teha muudatusi ühtse põllumajanduspoliitika osas.

FACE president Torbjörn Larsson tervitas kõiki jahimehi ja rõhutas, et üks FACE põhifookustest on praegu pliimoona keelustamine, mis nõuab palju tööd. Samuti tutvustas ta FACE uuenenud 15-liikmelist meeskonda, kes teevad ühiselt Euroopa jahimeeste heaks aktiivselt tööd.

FACE tegevjuht David Scallan andis ülevaate uuendustest. Ta tõi välja, et viimasel ajal on rõhku pandud kommunikatsioonile, mis on üks FACE olulisematest prioriteetidest. Samuti tõi ta, et koroonaviiruse tõttu on peetud mitmeid koosolekuid ja konverentse veebis, millest osavõtt



FACE kevadine koosolek toimus veebis.

on olnud üllatavalt aktiivne. Scallan tegi ülevaate ka aasta tööplaani ja näitas kui kaugel protsessidega ollakse.

Räägiti kolmest põhiteemast, milleks olid rändlindude, suurulukid ja pliimoona keelustamine. Rändlindude osas tegi ülevaate Cy Griffin, FACE juht looduskaitse teemadel. Ta tõi, et linnudirektiivi osas on raske saavutada kokkulepet Euroopa Komisjoniga ning sellega tuleks rohkem tööd teha. Eriti puudutas see teema Hispaaniat, Portugali, Itaaliat ja Prantsusmaad. Rändlindude osas on probleeme ka Maltal.

David Scallan tutvustas suursikukjate majandamise küsimust. Praegu on probleeme koosseksisteerimise ja salaküttimisega. Soomes toimub arutelu hundi majandamise küsimuses, mis on jõudnud Euroopa kohtusse. Pliimoona osas on tehtud uuendusi, näiteks on tõlgitud Euroopa keeltesse uus regulatsioon. Hetkel on veel käimas FACE pliimoona uuring jahimeeste seas. Pliimoona teema tekitas liikmete seas elava diskussiooni, jahimeeste peamine mure on seotud alternatiivse moona sobivusega.

Larsson tegi ka ülevaate FACE muudetud statuudist, kus täiendati liikmete hääletamise süsteemi, presidenti, bürood ja liikmemaksu puudutavaid punkte. Liikmed kinnitasid selle ühehäälselt.

Lisaks rääkis pearaamatupidaja Laurens Hoedemaker aastaaruannetest, vaadati üle ja kinnitati aastaaruande prognoos. Larsson tutvustas uut Hispaania asepresidenti Manuel Gellardot.

CIC-i trofeede hindamise nõukogu-veebikoosolek

CIC-i trofeede hindamise nõukogu koosolek toimus 18. ja 19. mail veebikeskkonnas.

Osales kokku 15 erineva liikmesmaa trofee-eksperti. Koosolekut juhtisid nõukogu esimehed Tony Dalby-Welsh ja Andres Lillemäe. Arutelu all olid olulised küsimused ja tehti vastavad otsused:

Kui trofeeide mõõtja ei ole 1,5 aasta jooksul oma tunnistust uuendanud, siis võib ta saada uuesti koolitusele. „Topeltkaristust“ trofeeile ei saa määrata. Näiteks metskitsele saab lisapunktidenä määrata võimsuse ja reegli-pärasuse eest kuni kolm punkti. Kui ekspert kolme punkti ei anna, siis mahaarvestuse juures sama asja eest enam miinust ei panda.

Kährikkoera kolju medali kategooriad on nüüd pronks 19,5 punkti, hõbe 20 punkti ja kuld 20,5 punkti.

CIC-i suvine trofeekomisjoni veebikoosolek

29. juunil toimus järjekordne CIC-i trofeekomisjoni veebikoosolek.

Arutati ülemaailmse jahitrofeeide paremiku kataloogi koostamist. Probleemiks võib saada küsimus, kas avaldada trofeed koos jahimeeste nimedega või ilma, sest mõnedes riikides võivad kütid sattuda mürkroheliste rünnaku alla.

FACE laskemoona töögrupi veebikoosolek

2. septembril toimus FACE laskemoona töögrupi koosolek. Arutati Euroopa kemikaaliameti ECHA raportit ja pliimoona edasise keelustamisega seotud asjaolusid.

FACE juristid olid selle 900-leheküljelise dokumendi läbi lugenud ning tegid mõningaid tähelepanekuid. Täpselt on määratlemata, kes ikkagi on laskesportlane. Jahimehed on samuti laskesportlased. Eksitakse veel määratlustes, näites Nosleri kuule ei loeta pliivabadeks.

FACE esindajate arvates tuleks antud dokumendis teha ettepanekuid muudatusteks. ECHA ettepaneku järgi tuleb keelata kõik laskemoon ja kalastusvahendid, mis sisaldavad rohkem kui 1% pliid. FACE arvab, et selle protsendi võiks tõsta kolmeni. Senised uuringud näitavad, et alla 6,5 kaliibri ei ole võimalik leida alternatiivseid materjale pliikuulile, eriti 22, 222 ja 223 kaliibrите puhul. Alates 6,5-st muutuvad uue materjali kasutusele võtmisega oluliselt kuulide kaalud, mis toovad muutusi kaasa paljude riikide jahiseadustesse, kuna nendes on ulukite küttimine seotud kuuli kaaluga. Hülgejaht ja küttimine mägedes peaks pliimoona keelust välja jääma, kuna need ulukid nõuavad väga head plahvatuslikku lasku, et isend kätte saada.

Tiirudes võiks olla kuulipüüdjate nimistu palju kitsam kui ta on nüüd. Tiirude puhastamiseks pliist võiks anda rohkem aega ja protsent võiks olla väiksem kui 90. Inglise firma Bioammo on hakanud katsetama moonaga, milles plii on asendatud vismuti ja tsingi seguga. Selline padrun oleks odavam ning ei peaks vanu relvi välja vahetama.

Koosolekul osales EJS-i tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe.

FACE hunditeemaline seminar jahimeestele

7. septembril toimus FACE ja Europarlamendi intergrupi veebiseminar.



FACE ja Europarlamendi hunditeemaline seminar toimus sel korral veebis.

Arutati huntide salaküttimisega seotud probleeme. Kui hunt 1991. aastal range kaitse alla võeti, siis oli ta Euroopas praktiliselt kadunud. Nüüd on olukord drastiliselt muutunud. Huntide arv on tõusnud paarikümne tuhandeni ja näiteks Itaalias on neid juba üle 3000. Hundist on saanud salaküttimise objekt, kuna ta murrab kariloomi, koeri ning tekitavad inimestes hirmu.

Salaküttimise vähendamiseks tuleb hunt viia nendes riikides, kus ta on elupaigadirektiivi 4. lisas, lisasse 5 ja koostada huntidele korralik ohjamiskava. Norra instituudi teadur John Linnell näeb huntide arvu tõusust mitmeid ohte. Eelkõige pidas ta silmas hübriidiseerumist koertega ja kasvavat salaküttimist. Salaküttimine erineb Põhja- ja Lõuna-Euroopas. Kui põhjas on see peamiselt seotud jahimeestega ja kaasneb ametliku küttimisega (kütitakse rohkem kui lubatud), siis lõunas on salaküttimine seotud lisaks jahimeestele ka maaomanikega, kes hunte mürgitavad. Neid juhtumeid on väga raske avastada, kuna ühiskond on huntide salaküttimise heaks kiitnud.

Suur osa kõnelejaid leidis, et hundile peab olema lubatud ametlik küttimine ohjamiskavade raames. Enam raha tuleb suunata ennetusmeetoditesse, nt elektritaradesse ja valvekoertes. Sotsioloogilised uurimused näitavad, et külaelanikud suhtuvad hundi kui sissetungijasse ja nende elu on seoses hundi tulekuga oluliselt muutunud. Kahju ei kompenseerita selles tegelikus ulatuses.

Suur probleem on huntidega Poolas. Nad on levinud praktiliselt üle terve riigi ja kahjud on tohutud. Küsimus on aga selles, et Poola ühiskond seisab selgelt küttimise alustamise vastu ja kannatajaks ongi hunt.

Tekkinud on väga tõsised konfliktid, mitte ainult inimeste ja huntide, vaid ka inimeste endi vahel: looduskaitstjad versus farmerid. Lõppkokkuvõttes tõdeti, et hundile on vaja koostada korralikud ohjamiskavad. Kohalike inimeste häält tuleb rohkem kuulda võtta ja austada.

FACE aastakoosolek ja konverents Ungaris

24.–25. septembrini toimus FACE aastakoosolek, kus muuhulgas valiti uueks ametiajaks tagasi senine FACE president Torbjörn Larsson, samuti valiti tagasi peasekretär David Scallan.

EJS-i poolt osalesid FACE koosolekul president Margus Puust, tegevjuht Tõnis Korts ja tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe, lisaks „Ulukid teel” projektijuht Urmas Salmu ja pressiesindaja-toimetaja Andra Hamburg.



Fotol EJS-i delegatsioon FACE koosolekul - Vasakult Urmas Salmu, Andres Lillemäe, Torbjörn Larsson, Margus Puust, Tõnis Korts ja Andra Hamburg.

Avapäeval pärast valimisi toimusid mitmed ettekanded ja arutelud, millest olulisemateks olid Alvaro Amaro sõnavõtt, kes Euroopa Parlamendi intergrupi liikmena kõneles jahindusest bioloogilise mitmekesisuse võtmes.

Teisel päeval toimus konverents suurulukite ja inimese koeksisteerimise teemal. Soome jahimeeste seltsi esindaja Ere Grenfors ja Austria eluslooduse ja keskkonnateaduste instituudi professor Klaus Hackländer rääkisid huntidega koeksisteerimisest Euroopas ja huntide ohjamisest Soomes. Järgnenud aruteludes otsuseid vastu ei võetud, pigem vahetati arvamusi. Pikem arutelu toimus ka rändlindude küttimisest Rumeenias, nende jahist ja kaitsesest Kesk- ning Lõuna-Euroopa aladel.

Õhtu naelaks kujunesid mitmete tunnustuste ülevõetud, tähistamaks kümne aasta möödumist hetkest, mil asutati sõsarorganisatsioon FACE Biodiversity Manifesto. Tegemist on bioloogilise mitmekesisuse ja ulukite kaitsealase tegevuse mitmekesistamisega tegeleva osaga FACE juures. Eelnenud kahe aasta jooksul FACE-le esitatud projektidest, mida Euroopast kogunes pisut enam kui 470, valiti omakorda välja kümme, mis pärjati tunnustuste ja meeneplaatidega. Tunnustuse osaliseks sai ka Eesti projektiga „Ulukid teel” kui innovatiivseim keskkonnanalane tegu. Meeneplaadi võitis vastu EJS-i projektijuht Urmas Salmu.

Loodus- ja jahindusteemaline maailmanäitus Ungaris

25. septembrist 14. oktoobrini sai Ungaris Budapestis Hungexpo näitusealal näha selle aasta maailma suurimat loodus- ja jahindusteemalist näitust „One with nature”.

Näitusala jaotus 75 000 ruutmeetriks. Näitusel nägi nii jahinduse, looduskaitse, vee-elustiku, bioloogilise mitmekesisuse kui ka jätkusuutliku looduskasutuse teemalisi ja muid tänapäeva tehnikaga seonduvaid väljapanekuid.

Expo paviljonide ala üheks peamiseks osaks olid trofeed ja topised, mis pärinesid nii Karpaatia basseinist kui maailma eri paigust. Samas toimusid ka trofede hindamised, kus ühena kohtunikest ütles oma kaaluka sõna Andres Lillemäe.

Nähtu hämmastas oma mastaapsuse, kujunduse ja maitsekusega. Näituseala suurimas hallis olid väljas ka osavõtivate riikide esindused. Dioraamidelt, filmidest ja ekranidelt sai jälgida loomi, loodusega seotud maailmarekordide jm. Välja oli pandud ka suur akvaarium.

CIC-i aastakonverents Ungaris

26. septembril sai alguse CIC-i liikmete aastakoosolek, mis toimus samuti koostöös maailmanäitusega.



CIC-i aastakonverentsi avamine Budabestis.

Koosoleku avakõne pidas CIC-i president George Aman. Tervitussõnad Ungari poolt tõi Ungari peaministri asetäitja Zsolt Semjen.

Esimesel päeval keskenduti jahindustemaatilistele paneeldiskussioonidele. Erinevad huvigrupid ja eksperdid arutasid mitmetel jahinduse ja maaelu teemadel. Muuhulgas mõeldi maaelu tuleviku visioonile, räägiti zoonootilistest haigustest, väikeulukite majandamisest ja selle kitsaskohtadest.

Järgmisel päeval jätkusid paneeldiskussioonid. Juttu tuli suurkiskjatega koeksisteerimisest, maaelu kultuurist, alliansside moodustamisest ehk jahinduspoliitikast ja meediast laiemalt.

Viimasel päeval keskenduti erinevatele töögruppidele. EJS osales nooreksperptide ja Põhjamaade liikmete koosolekul.

Aastakoosolekul osales EJS-i esindusest Tõnis Korts, Andres Lillemäe, Andra Hamburg ja Urmas Salmu. EJS-i osalemine sellisel mastaapsel üritusel sai võimalikuks tänu KIK-i poolt finantseeritavale välissuhtluse projektile. Kolm päeva olid täis väga mitmeid silmaringi avardavaid sõnavõtte, millest püüdsime huvitavamaid edasi tuua Eestisse. Selleks salvestasid Urmas Salmu ja Andra Hamburg mitmeid intervjuusid tunnustatud arvamustliidritega, mida on võimalik EJS-i kodulehelt vaadata.

Jahinduslik õppereis Bulgaarias

11.–17. oktoobril toimunud õppereisil kohtuti Bulgaaria jahinduse juhtidega ja külastati jahindusega seotud paikasid.



Õppereisil külastati Bulgaaria jahindusorganisatsiooni keskust.

Bulgaarial on oma jahindussüsteem, mis erineb teiste EL-i liikmesriikide omast. Nii näiteks on ulukid põhi-seaduse järgi riiklik omand ja riik korraldab nende kaitset ja kasutamist. Bulgaaria jahimeestel ja kalameestel on ühtne katusorganisatsioon, kuhu kuulub 130 000 jahimeest. EJS-i delegatsioon oli neil külas 12. oktoobril. Lisaks jahinduse keskorganisatsiooni liikmetele osalesid kohtumisel ka riikliku metsanduse organisatsiooni juhid ja spetsialistid.

Kohtumisel tutvustati meie delegatsioonile Bulgaaria jahinduse ajalugu, korraldust ja looduskaitset. Näidati ka mitmeid filme, mis on Bulgaaria keskorganisatsiooni tellimisel valmistatud. Kohtuti 125 aastat vanaks saanud jahija kalaajakirja „Lov i röbolov” toimetajaga.

13. oktoobril külastati Pravetsi jahimajandit, mis moodustati 1971. aastal ja asub 60 km Sofiast. Jahimajandi suuruseks on 2500 ha ja see asub merepinnast 400–1400 meetri kõrgusel.

Hundile pühendatud üritus Roomas

24. novembril andis maaeluministeeriumi asekanstler Siim Tiidemann Itaalia kultuuriministeeriumi esindajale kingitusena üle uue hundikujutisega kaheeurose euro-mündi ja Ilmar Rootsi värskelt ilmunud raamatu „Susi – meie rahvuslooma 523 nime”.

Tseremoonia toimus Rooma linna kui ühendatud Itaalia pealinna 150. aastapäevale pühendatud Baltikumi ühise kunstinäituse „Joostes huntidega” avamisel. Sündmus toimus Itaalia kunstnike Fondazione Creativit Italiani ruumides. Sellele eelnes seminar, kus Eesti ja Itaalia esindajad rääkisid hundi rollist nii ajaloos kui ka tänapäeva keskkonnas. Eestit esindasid lisaks saatkonna, maaeluministeeriumi ning kultuuriministeeriumi esindajatele veel kunstnike liidu ja Itaalia-Eesti sõprusühingu esindajad. Samuti delegatsioon rahvuslooma ümarlauast Helen Arusoo juhtimisel. Delegatsioonis esindas Eesti lambakasvatajaid Ell Sellis ja jahimehi EJS-i tegevjuht Tõnis Korts.

EJS-i tegevjuhi sõnul on äärmiselt tähelepanuväärne, et kaks riiki leiavad hundi kaudu palju ühist. Hunt on rahvusloom ka Itaalias ja Kapitooriumi emahunt on Rooma sümbol. „Eesti panga poolt käibele lastud uus kaheeurone münt ja jahimeestele hästi tuttava Ilmar Rootsi sulest ilmunud hundinimede raamat on olulised tähised, et väärtustada meie Eesti metsikut loodust. Jahimeestena seisame selle eest, et meie roll oleks tähtsustatud ka kaasaegses maailmas. Seetõttu on meie konstruktiivne koostöö erinevate huvigruppidega määrava tähtsusega,” selgitas Korts.

Kunstinäitusel eksponeeriti ligi 50 teost Eestist, Lätist ja Leedust. Näitusel eksponeeritud kunstiteoseid on osaliselt kasutatud ka Ilmar Rootsi hundinimede raamatu illustreerimisel.



Maaeluministeeriumi asekanstler Siim Tiidemann (paremal) andis Itaalia Kultuuriministeeriumi esindajale eestipoolse kingitusena uue kaheeurose münti meenekaardi ja Ilmar Rootsi hundinimede raamatu.

Liikmesorganisatsioonide kontaktid

Harjumaa

HARJU JAHINDUSKLUBI

Ilmarise 38, 10920 Tallinn
Rein Sõitja
tel 502 7098
harjuselts@gmail.com

AEGVIIDU JAHIMEESTE SELTS

Kosenõmme 8, Aegviidu alev,
74501 Anija vald
Riivo Noor
tel 508 8236
riivo.noor@gmail.com

JAHISELTS DIANA

Kuristiku 7, 10127 Tallinn
Jaan Luks
tel 503 5481
jaan.luks@premia.ee

KEILA JAHISELTS

Kaluri tee 5, Kloogaranna küla,
76708 Lääne-Harju vald
Lauri Kirs
tel 523 1267
keila.jahiselts@gmail.com

KOSE JAHISELTS

Spordiväljaku tn 1, Kose alevik,
75191 Kose vald
Meelis Mäesaar
tel 564 0465
info@kosejahiselts.ee

LÄÄNE-LAHEMAA JAHISELTS

Tamme-Oja talu, Hara küla,
74810 Kuusalu vald
Tõnu Tamm
tel 5342 2883
Tonu.tamm15@gmail.com

PADISE JAHIMEESTE SELTS

Harju-Risti küla, 76602 Lääne-Harju vald
Olev Kuuse
tel 608 1206, 525 3025
info@padisejs.ee

SINIALLIKA JAHISELTS

Saula küla, 75101 Kose vald
Mait Markus
tel 505 7939
mait.markus1@gmail.com

KLUBI TAJASK

Vilde tee 120, 12618 Tallinn
Mihhail Jegorov
tel 5347 4734
klubitajask@mail.ru

TALLINNA JAHIMEESTE SELTS

Trapi tee 3, Männiku küla,
75511 Saku vald
Konstantin Simonov
tel 509 9138
juhatus.tjs@gmail.com

Hiiumaa

HIIUMAA JAHIMEESTE SELTS

Väike-Tiigi 8, Kärddla linn,
92411 Hiiumaa vald
Anu Sarapuu
tel 508 8618
hiuu.jahindus@gmail.com

LELUSELJA JAHISELTS

Naadi, Lelu küla, Hiiumaa vald
Mart Eller
tel 5646 2465
leluseljajs@gmail.com

TAHKUNA JAHISELTS

Kõrgessaare mnt. 45, Kärddla linn,
92401 Hiiumaa vald
Harri Kattel
tel 503 5483
tahkunajs@tahkunajs.ee

Ida-Virumaa

IDA-VIRU JAHIMEESTE SELTS

Oru 1A, Jõhvi linn, 41535 Jõhvi vald
Marko Vinni
tel 335 6512, 522 5905
ida.viruj@gmail.com

DÖNER HUNT

Kaasiksaare, Vinni vald,
46507 Lääne-Virumaa
Erki Põldoja
tel 513 2901
kauksijp@gmail.com

MAHU JP OÜ

Savala küla, 42301 Lügánuse vald
Hannes Kuusmik
tel 504 7631
hannes.kuusmik@mail.ee

MAIDLA JAHIMEESTE SELTS

Oandu küla, 42314 Lügánuse vald
Ivar Tallerman
tel. 5594 2996
maidla.js@gmail.com

Järvamaa

JÄRVAMAA JAHINDUSKLUBI

Parkali 28a, 72717 Paide linn
Lauri Ellram
tel 5348 6408, 385 0820
jklubi@jklubi.ee

ALLIKU JAHISELTS

Vaske, Oeti küla, 73208 Paide linn
tel 554 0511
jaak.massak@mail.ee,
heinovaske@hotmail.ee

KOERU JAHIMEESTE SELTS

Koeru, 73001 Järva vald
Rene Järvmägi
tel 5667 4931
rene@natural.ee

Jõgevamaa

MTÜ JÕGEVA JAHIMEESTE

ÜHING

Vaiatu küla, 48522 Jõgeva vald
Mati Kepp
tel 5344 0858
mati.kepp@gmail.com

JAHISELTS GUSTAV

Koogi küla, Tartu vald, 49108 Tartumaa
Kalev Kurs
tel 505 4458
kalev@tabivere.ee

JAHISELTS OTT

Kose küla, 48208 Põltsamaa vald
Karmo Eesmäe
tel 5342 3318
jahiseltsott@hotmail.ee

KULLAVERE JAHIÜHISTU

Lassi, Ruskavere küla, 49302 Mustvee vald
Raivo Saar
tel 513 5670
info@kullavere.ee

**PALAMUSE JAHISELTS**

Klemens-Augustinus Kasemaa
tel 510 5421
klem@webware.ee

PÕLTSAMAA JAHISELTS

Lossi 2, 48104 Põltsamaa vald
Toivo Tõnson
tel 505 0390
poltsamaa.jahiselts@gmail.com

Lääne-Virumaa**RAKVERE JAHINDUSKLUBI**

Tartu mnt 61, 44315 Rakvere
Jaan Villak
tel 516 5612
info@rjk.ee

JAHINDUSÜHISTU ULUK II

Õhtu pst 30-14, 45107 Tapa linn
Kalev Kikerpill
tel 513 5341
kalevkikerpill@gmail.com

KUNDA JAHINDUSKLUBI

Sõmeru mnt 2, Ubja küla,
44203 Rakvere vald
Ando Holm
tel 5341 7151
ando.holm@gmail.com

LINNUKÜTI JAHÜHING

Muuga küla, 46520 Vinni vald
Argo Veskilt
tel 514 7974
linnukuti@hotmail.ee

NUGIS JAHINDUSÜHISTU

Rakvere tee 14, Kadrina alevik,
45201 Kadrina vald
Jüri Selter
tel 512 5150
juri.selter@online.ee

TAMSALU JAHISELTS

Torni, Põdrangu küla, 46022 Tapa vald
Andrus Pihlakas
tel 5560 7391
andrus@forteks.ee

VIITNA JAHINDUSÜHISTU

Viitna, 45201 Kadrina vald
Janno Nõmme
tel 5076271
janno@rpmt.ee

Läänemaa**LÄÄNEMAA JAHINDUSKLUBI**

Laheva, 90456 Haapsalu linn
Endrik Raun
tel 503 2657
info@ljk.ee

**KULLAMAA JAHI- JA KALA-
MEESTE SELTS**

Leila küla, 70704 Lääne-Nigula vald
Erki Smitt
tel 5664 9077
erki.smitt@gmail.com

**LINNAMÄE JAHI- JA KALAMEES-
TE SELTS**

Mäe, Saunja küla,
91017 Lääne-Nigula vald
Ahto Jõgi
tel 502 3980
ahto.jogi@gmail.com

**NÕVA JAHI- JA KALAMEESTE
SELTS**

Veskijõe, Vaisi küla,
91105 Lääne-Nigula vald
Riho Ööbik
tel 513 1641
novaselts@gmail.com

TAEBLA JAHISELTS

Nigula tee 4-1, Taebla alev,
90807 Lääne-Nigula vald
Jarro Mikhelson
tel 509 0554
taeblajahiselts@gmail.com

VORMSI JAHISELTS

Hullo küla, 91301 Vormsi vald
Rein Veitmaa
tel 5650 3471
jahiselts@vormsi.ee

Pärnumaa**PÄRNUMAA JAHIMEESTE LIIT**

Niidu tn 17, 80047 Pärnu
Eero Nõmm
tel 443 0199, 529 6428
info@pjl.ee

ARE JAHIMEESTE SELTS

Kubja-Jõe, Niidu küla, 87307 Tori vald
Lauri Luur
tel 523 7966
arejahiselts@gmail.com

HALINGA JAHIMEESTE SELTS

Söödi, Mäeküla küla,
87201 Põhja-Pärnumaa vald
Einar Rannula
tel 5661 9001
halingahjs@halingahjs.eu

JAHISELTS MASSIARU

Massiaru, 86004 Häädemeeste vald
Eimar Kaldoja
tel 523 1051
selts@massiarujahiselts.ee

LIHULA JAHISELTS

Raudtee tn 6, Lihula,
90302 Lääneranna vald
Toomas Laos
tel 513 1632
toomas@kirbla.ee

MASSU JAHISELTS

Pihlaka tee, Kõmsi küla,
90102 Lääneranna vald
Veiko Laev
tel 503 7401
veikolaev@gmail.com

MTÜ JÄÄRUMETSA JAHISELTS

Männiku, Tõlli küla, 88119 Pärnu linn
Airek Kolju
tel 513 6593
airekkolju@gmail.com

ORA JAHISELTS

Marana küla, 86211 Saarde vald
Ivar Meinson
tel 5623 8341
taimgrupp@hotmail.com

RAHNOJA JAHISELTS

Orava 16-1, Jõesuu küla, 86802 Tori vald
Priit Pärna
tel 5690 2186
rahnoja@gmail.com

**RÕUSA-SUUREJÕE JAHIMEESTE
SELTS**

Lohu 28, Vändra,
87701 Põhja-Pärnumaa vald
Janek Aasavelt
tel 507 9337
rousasuurejoe@hotmail.com

TIHEMETSA JAHISELTS

Kärsu küla, 86208 Saarde vald
Väino Lill
tel 503 6706
vaino.lill@gmail.com

TUUDI JAHISELTS

Jahimaja, Alaküla küla,
90219 Lääneranna vald
Raivo Volman
tel 524 9136
raivovolman@gmail.com

UUS-VARBLA JAHISELTS

Varbla, 88201 Lääneranna vald
Heino Sabiin
tel 506 0892
annejuris@gmail.com

VATLA JAHISELTS

Nurmsi küla, 90124 Lääneranna vald
Enn Tee
tel 516 0118
enntee@hotmail.com

Põlvamaa**PÕLVA JAHISELTS**

Aarna küla, 63203 Põlva vald
Anne Vasarik
tel 529 6750
polvajahiselts@gmail.com

VASTSE-KUUSTE JAHISELTS

Kiisa, Koorvere küla,
63605 Vastse-Kuuste vald
Mati Luik
tel 5348 1912
mati.luik@gmail.com

Raplamaa**MTÜ EIDAPERE JAHISELTS**

Männi tn 2A, Eidapere alevik,
79003 Kehtna vald
Armin Uutar
tel 535 86 989
eidapere.jahiselts@gmail.com

HAIMRE JAHIMEESTE SELTS

Talu, Sõmeru küla, 78255 Märjamaa vald
Jaan Kaldlaur
tel 551 4130
jaankaldlaur@hotmail.com

HUBERTUSE JAHISELTS

Kuristiku 7, 10127 Tallinn
Martin Luks
tel 5347 4171
martin.luks@luksholding.ee

JUURU JAHIMEESTE SELTS

Sillaotsa, Vankse küla, 79404 Rapla vald
Villem Reinaas
tel 565 4119
villem@waldu.ee

KAIU JAHINDUSKLUBI

Kasvandu tee 5d, Kaiu alev,
79301 Rapla vald
Tõnu Sirel
tel 5627 9336
tonu.sirel@gmail.com

KEHTNA JAHINDUSKLUBI

Raja, Kābiküla, 79002 Kehtna vald
Tarmo Jõulu
tel 510 5171
tarmo@rapidon.ee

KOHILA JAHIMEESTE SELTS

Küti talu, Kadaka küla, 79811 Kohila
Meelis Suurmäe
tel 512 1838
kohilajms@gmail.com

LAANE JAHISELTS

Laane, Laukna küla, 78101 Märjamaa vald
Endel Lindre
tel 506 3408
laanejms@gmail.com

LEVA JAHISELTS

Tammemäe, Mahtra küla, 7
9407 Rapla vald
Ain Roosimägi
tel 504 1033
ain.roosimagi@mail.ee

MTÜ LINNUSE JAHISELTS

Orava, Purga küla, 78249 Märjamaa vald
Riho Alavee
tel 528 4932
rix@timberston.ee

MÄRJAMAA JAHI- JA KALAMEESTE SELTS

Jahimehe, Paeküla, 78206 Märjamaa vald
Aivar Jõgiste
504 1874
info@jahimehed.ee

RAIKKÜLA JAHISELTS

Metsküla küla, 78407 Rapla vald
Margo Aedla
tel 5656 7973
margoaedla@hotmail.com

RAPLA VALLA JAHISELTS

Väljataguse 30, 79514 Rapla
Aare Ader
tel 516 6764
raplavallajahiselts@gmail.com

METSASÕBRAD MTÜ

Urevere jahipiirkond, 7
8120 Märjamaa vald
Jaan Jaaska
tel 509 2677
metsasobrad@gmail.com

VAHASTU JAHISELTS

Vahastu küla, 79303 Rapla vald
Gert Soosalu
tel 567 16646
vahastujs@gmail.com

VALGU JAHIMEESTE SELTS

Kase talu, Vana-Nurtu küla,
78258 Märjamaa vald
Koit Ütt
tel 5648 5684, 5199 0426
valgujahimehed@gmail.com

VALTU JAHIMEESTE SELTS

Saunaküla, 79526 Kehtna vald
Viktor Reino
tel 5656 9013
viktor.reino@gmail.com

VANA-VIGALA JAHI- JA KALAMEESTE SELTS

Kopli talu, Ojapere küla,
78024 Märjamaa vald
Heigo Hints
tel 5648 3806
heigohints@gmail.com

VARDI JAHISELTS

Vaimõisa, 78205 Märjamaa vald
Taavi Ehrpais
tel 5649 8506
Taavi.ehrpais@erametsaliit.ee

Saaremaa**SAARTE JAHIMEESTE SELTS**

Kalamaja, Laheküla, 93873 Saaremaa vald
Ive Kuningas
tel 523 3947
selts@sjs.ee

KIHELKONNA JAHIMEESTE SELTS

Oja 11-10, Kihelkonna alevik,
93401 Saaremaa vald
Tormis Lepik
tel 522 5069
tormis.lepik@gmail.com



MUSTJALA ÜHINENUD JAHISELTS

Mustjala küla, 93601 Saaremaa vald
Jaanus Pere
tel 515 2169
mustjala@gmail.com

SAARE EPT

Rohu 1a-3, 93812 Kuressaare
Kaupo Kirs
tel 5191 6199
saareeptjahiselts@gmail.com

ÜRU JAHIMEESTE SELTS

Koovi talu, Kotlandi küla,
93328 Saaremaa vald
Aivar Jõgi
tel 503 8355
aivar@viigimaa.ee

Tartumaa

TARTU JAHINDUSKLUBI

Võru 80, 50108 Tartu
Tõnu Peterson
tel 550 5903
tonu.peterson@ejs.ee

JAHISELTS BUBO

Metsakivi küla, Koosa,
60402 Peipsiääre vald
Tõnis Türna
tel 5698 5460
tonis.tyrna@ra.ee

MTÜ PÕDRALA KÜTT

Pikasilla, Purtski küla, 68715 Elva vald
Urmas Tekkel
tel 517 2564
urmas.tekkel@mail.ee

Valgamaa

VALGAMAA JAHIMEESTE ÜHISTU

Kuperjanovi 76, 68207 Valga linn
Rein Rosenberg
tel 5835 8395
valgajaht@gmail.com

FIE AARE JAAMA

Soontaga, 68617 Tõrva vald
Aare Jaama
tel 523 7303
jaamaaare@gmail.com

JAANIKESE JAHINDUS OÜ

Uus 7A-4, 68203 Valga linn
Tõnis Balodis
tel 504 7332
jaanikeseou@gmail.com

MTÜ RULLI KÜTID

Õhne 1, 68606 Tõrva linn
Vahur Saar
tel 5814 8111
vahursaar@hotmail.com

MTÜ PÕDRALA KÜTT

Pikasilla küla, 68715 Põdrala vald
Urmas Tekkel
tel 517 2564
urmas.tekkel@mail.ee

OÜ TÜNDRE TAAGEPERA JAHIPIIRKOND

Siioni, Pilpa küla, Tõrva vald
Anne Toompalu
tel 5851 3515
info@huntingtourism.ee

Viljandimaa

VILJANDIMAA JAHIMEESTE LIIT

Piiri tn 3a, 71020 Viljandi
Erika Tetsmann
tel 520 9224
vjl@vjl.ee

ABJA JAHISELTS

Palu, Abjaku küla, 69304 Mulgi vald
Kristjan Hunt
tel 5628 1557
abjajahiselts@gmail.com

HALLISTE JS

Põllu 5, 69501 Mulgi vald
Tõnu Tukk
tel 5345 3091
tonutukk@gmail.com

LEHOLA JAHISELTS

Sarapiku, Taevere küla,
71510 Põhja-Sakala vald
Viljar Türner
tel 527 2188
viljar.turner@gmail.com

MTÜ HOLSTRE JAHISELTS

Härma, Luiga küla, Viljandi vald
Ranno Tasane
tel 513 3707
ranno.tasane@gmail.com

MTÜ LEIE JAHIMEESTE SELTS

Luige tn 1, Külitse alevik, Kambja vald,
61702 Tartumaa
Marko Mirme
tel 506 5702
leiejahimeesteselts@gmail.com

MTÜ SUURE-JAANI JAHISELTS

Võlli küla, 71504 Põhja-Sakala vald
Evald Sepp
tel 5698 1614
sjs-juhatus@googlelegroups.com

MTÜ TÄNASSILMA JAHISELTS

Kärma talu, Jõeküla, 70180 Viljandi vald
Andero Tank
tel 526 4768
Andero.tank@gmail.com

MTÜ TÄÄKSI JAHIMEESTE SELTS

Ülde küla, 70411 Põhja-Sakala vald
Risto Jürmann
tel 5326 4270
taaksjs@mail.ee

MÕISAKÜLA JAHISELTS

„METSIS”

Viljandi 2B, Mõisaküla, 69030 Mulgi vald
Toomas Oissar
tel 5620 8515
jsmetsis.moisakyla@mail.ee

RIMMU KÜTID

Ülemõisa küla, 69512 Mulgi vald
Arne Lohu
tel 504 9247
arnelohu@gmail.com

SUISLEPA JAHISELTS

Mõisa tn 5, Suislepa küla,
69703 Viljandi vald
tel 505 0394, 515 0515
Rein Sikut
suislepa.jahiselts@gmail.com

VIIRATSI JAHISELTS

Kissa talu, Ruudiküla, 70106 Viljandi vald
Madis Sõukand
tel 513 2841
madis.soukand@rmk.ee

Võrumaa

VÕRUMAA JAHIMEESTE SELTS

Pikk 17B, 65606 Võru
Mati Kivistik
tel 782 1929, 523 1187
info@vorujahimeesteselts.ee

EESTI NAIKÜTTIDE SELTS

Nurmpera, Liguri küla, 66112 Rõuge vald
tel 5333 3391
naiskytid@gmail.com



Juhatus

Eesti Jahimeeste Seltsi juhatus on seltsi põhikirjajärgne juhtimis- ja esindusorgan. Juhatus koosneb juhatusesimehest (presidendist), kahest asepresidendist ja teistest juhatusel liikmetest, kelle valivad volikogu liikmed neljaks aastaks.

EJSi juhatusse kuulub 20 liiget: Margus Puust (president), Raivo Aeg, Aigar Kallas, Mati Kivistik, Toomas Kõuhkna, Andres Vainola, Arvi Luuk, Kalle Palling, Priit Piilmann, Jaanus Põldmaa, Rein Rosenberg, Karel Rüütli, Endrik Raun, Tiit Tammsaar, Ive Kuningas, Raul Vahter, Priit Vahtramäe, Marko Vinni ja Jaak Volmer.

Lisaks osalevad juhatusel koosolekul 3 liikmekandidaati Andres Onemar, Tiit Rammul ja Aigar Jürjens.

Seltsi juhatusel töövorm on koosolek. Korrapärasel koosolekul toimuvad reeglina kord kuus (v.a juuli, august, detsember). Koosolekul toimuvad reeglina iga kuu kolmandal kolmapäeval algusega kell 13.00. Koosolekute keskus on kuni kolm tundi.

Juhatus on pidanud aasta jooksul kümme korralist ja lisaks kaks veebikoosolekut, mille protokollid on avalikustatud EJS-i kodulehel. Peale koosoleku toimumist ilmub kodulehel artikkel koosolekul käsitletud teemadest ja otsustatust. Kvoorum puudumise tõttu ei jäänud ära ühtegi juhatusel koosolekut.

Juhatusel koosolekul on lahtised, kui juhatus ei otsusta teisiti. Koosolekust võtavad osa juhatusel liikmed, seltsi kantselei ametnikud ja juhatusel liikmete poolt kutsutud isikud. Soovi korral võivad koosolekust osa võtta ka teised seltsi liikmed.

Istungite vahel toimub tegevus töögruppides. Juhatusel on arenduse, IT, põdra, RMK-ga koostöö, ÜMO-ga läbirääkimiste, maaomanikega koostöö jt töögrupid. Juhatus korraldab ka ümarlauda koostöös maaomanike esindusorganisatsioonidega.



EJS-i juhatusel liikmed ja liikmekandidaadid, vasakult: Karel Rüütli, Aigar Jürjens, Endrik Raun, Ive Kuningas, Andres Lillemäe (tegevjuhi asetäitja), Marko Vinni, Toomas Kõuhkna, Priit Vahtramäe, Margus Puust, Tiit Tammsaar, Raul Vahter, Tiit Rammul, Arvi Luuk, Andres Vainola, Jaak Volmer. Ees vasakult: Andres Onemar, Mati Kivistik, Jaanus Põldmaa ja Tõnis Korts (tegevjuht).

Liikmesorganisatsioonide juhtide nõupidamine

2021. aastal toimus traditsiooniline liikmesorganisatsioonide juhtide nõupidamine, kus arutati aktuaalseid jahinduse küsimusi ja teemasid. Sügisel toimuma pidanud tegevjuhtide koosolek oli sel korral pühendatud seakatku teemale, mille kohta saab lähemalt lugeda lk X.

Kevadine koosolek

11. märtsil toimus Eesti Jahimeeste Seltsi (EJS) liikmesorganisatsiooni juhtide vaheline nõupidamine veebis. Kokku osales koosolekul 64 inimest.

Päeva modereeris tegevjuht Tõnis Korts. Avakõne pidas Margus Puust, kes tõdes, et jahimeeste kogukond toimib vaatamata koroonalukorrale hästi. Samas on endiselt suure leviva seakatku pärast. Samuti rääkis Puust jahipiirkonna kasutusõiguse loa pikendamisest. Kuna need load hakkavad lõppema, siis tuleks jahipiirkondade kasutajatel maaomanikega lepingute sõlmimist aktiveerida ja pikendamist taotleda kohe, sest protsess võtab aega.

Seejärel kirjeldas Märjamaa jahiseltsi esindaja Priit Kotkas, kuidas nende nõusoleku saamise protsess maaomandlikus jahindusnõukogus läks.

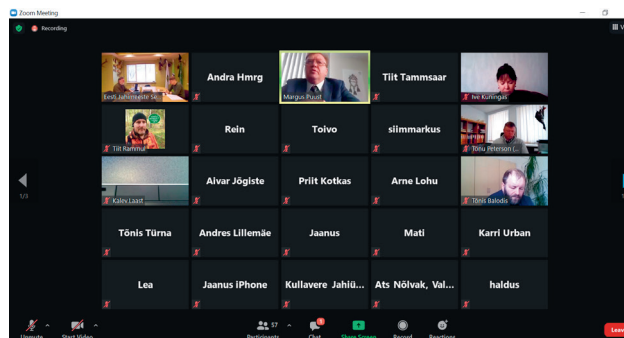
Pliimoona problemaatika

EJS-i tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe käsitles pliimoona keelustamist. Ta selgitas, et kogu laskemoon, mis sisaldab pliide, keelatakse Euroopa Liidus viie aasta jooksul, haavlite keelamine rakendub juba kahe aasta pärast. Ülemineku periood on liiga lühike. Veel keelatakse 100 meetri raadiuses märgalast pliimoona kasutamine.

Lillemäe sõnul on ka Euroopa jahimeeste katusorganisatsioon FACE olukorrale tähelepanu juhtinud ja leidnud õiguslikke riiveid nendes otsustes. Seega järeltas Lillemäe, et Euroopa Komisjoni otsus eeldab relvade vahetust, aga keegi ei tea, kes selle eest peaks tasuma ja kuidas see peaks läbi viidama. Samuti on selgusetu, kes kompenseerib padrune maksumuse.

Ülevaade IT arendustest ja ajakirjast

EJS-i IT projektide koordinaator Karri Urban esitles EJS-i projekte. Ta selgitas, et Jahise mobiilirakenduses on võimalik esitada vaatlusandmeid, hallata jahilube ning vaadata tunnistuste kehtivust. Seal on juba üle 1500 aktiivse kasutaja. Lisaks rääkis Urban suuruluki jahilubade paberivabale platvormile üleminekust, kus Tartu- ja Hiiumaa on pilootideks. Veel peatus ta võimalusel, kuidas loodava rakenduse kaudu tuvastada veebis maaomanikke, kellega soovitakse sõlmida leping.



Tegevjuhid pidasid olude sunnil nõu veebis.

Ajakirjast Eesti Jahimees rääkis peatoimetaja Jaanus Vaiksoo. Ta tõdes, et viimasel ajal on seda teemat arutatud juhatuses ja meedia töögrupis ning palus nüüd arvamust tegevjuhtidelt. Vaiksoo tõstas ka probleemi ajakirja saatetavate õnnitluste osas, sest need on kohati puudulikud. Kuna Metsis võimaldab võtta välja juubilaride nimekirja, siis jäaks ära nimekirjade saatmine toimetusele. Paljud tegevjuhid olid selle poolt.

Ülevaade „Ulukid teel” projektist

Projektist „Ulukid teel” tegi ülevaate projektijuht Urmas Salmu. Ta näitas häirekeskuse statistilistele andmetele põhinevat analüüsi ulukitega juhtunud liiklusõnnetustest, mis on registreeritud 1247 infoliini kaudu. Üldiselt on ulukiõnnetuste arv mullu veidi vähenenud. Salmu sõnul juhtus enim õnnetusi just metskitsedega, samas kui põtradega kokkupõrked vähenesid. Õnnetuste arv tõusis aga karu ja punahirve puhul. Veel rääkis Salmu ulukireflektoori projektist, mille tagasiside on olnud väga hea. Paigaldatud on juba 1000 reflektorit. Tema sõnul on ka varasemad Euroopa uuringud näidanud, et reflektor töötab efektiivselt. 2021. aastast testitakse neid ka Eesti tingimustes.

Uued arengusuunad

EJS-i volikogu koosoleku lõpetuseks tutvustas tegevjuht Tõnis Korts EJS-i arengusuundi aastateks 2021-2025. Korts tutvustas seitset põhilist eesmärki, mille põhimõte on, et EJS oleks jätkuvalt elujõuline ja jätkusuutlik organisatsioon, teeks tihedat koostööd metsanduse, põllumajanduse ja teiste maaelu valdkondade esindusorganisatsioonidega ning maaomanikega. Samuti on oluline, et tagatud oleks hästi koolitatud eetiliste väärtustega jahimeeste järelkasv, jahindus oleks jätkusuutlik ja vastutustundlik ning EJS rahvusvaheliselt aktiivne.

Haldusleping

Keskkonnaministeeriumi ja Eesti Jahimeeste Seltsi vahel sõlmitud halduslepingu nr 4-1.1/13/151 eesmärk on anda EJS-ile täitmiseks jahindusalaseid haldusülesandeid. EJS lähtub lepingu täitmisel eesmärgist parandada jahimeestele osutatava teenuse kvaliteeti, soodustada jahindusalast koostööd ning arendada välja efektiivselt toimiv jahinduslik koostöövõrgustik riigis.

EJS-i lepingupartnerite arv 2021. aasta lõpu seisuga oli 46. Eesti ja välisriigi kodanikega seotud jahitunnistuse väljastamisega seotud toiminguid teostatakse Eestis 17 teenuspunktis. Suuruluki laskekatse vastuvõtmise ja väljastamise valmidus on 42 teenuspunktis. Vibujahi laskekatse vastuvõtmise ja väljastamise valmidus on kahes teenuspunktis.

Jahiseadusega on EJS-ile kui jahitunnistuse väljastajale antud õigus peatada jahitunnistuse kehtivus kuni kolmeks aastaks, kui jahitunnistuse saanud isiku suhtes on jõustunud jahipidamisõiguse äravõtmise otsus, samuti peatada jahitunnistuse kehtivus kuni kolmeks aastaks, kui tunnistuse saanud isikut on karistatud jahiseaduse rikkumise eest. Jahitunnistuse kehtivus peatatakse EJS-i ametiisiku otsusega. 2021. aastal menetleti EJS-i poolt 35 rikkumist ja tehti 35 jahitunnistuse peatamise otsust. Kehtivusaja ületanud jahitunnistuse taastamisi oli 2021. aastal kokku EJS-il ja lepingupartneritel 17 tk.

	2021. aasta	2020. aasta
Väljastatud suuruluki laskekatse tunnistused (EESTI)	4423	6081
Väljastatud suuruluki laskekatse tunnistused (VÄLIS)	998	614
Suuruluki laskekatse vastuvõtmine	6638	8899
Laskekatseeksami vastuvõtmine	311	304
Jahiteooriaeksami vastuvõtmine	322	344
Väljastatud paberjahitunnistused (EESTI)	293	295
Väljastatud paberjahitunnistused (VÄLIS)	2212	990
Väljastatud plastjahitunnistused	10	24
Pikendatud paberjahitunnistused	5	53
Pikendatud plastjahitunnistused	11	34
Vahetatud paberjahitunnistused	13	10
Vahetatud plastjahitunnistused	40	93

Tabel 1. Halduslepingu toimingute maht 2020. ja 2021. aastal.

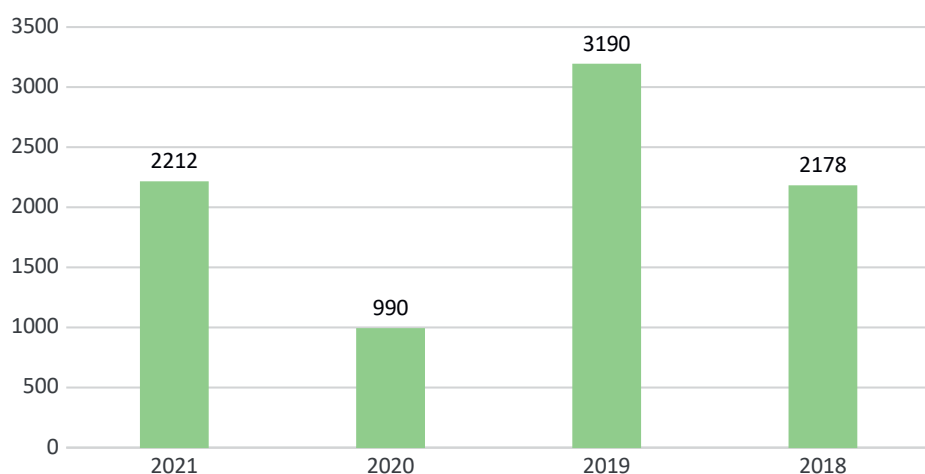


Jahitunnistuste väljastamine välisriikide kodanikele

2021. aastal väljastati välisriikide kodanikele kokku 2212 jahitunnistust. Võrreldes 2020. aastaga on 2021. aastal välisriigi kodanikele tellitud jahitunnistuste hulk kasvanud 2,2 korda, kuid see kogus ei olnud veel siiski taastunud 2019. aasta tasemeni (2019. aastal väljastati kokku 3190 välisriigi kodaniku jahitunnistust). Jahiturismi languse on viimasel paaril aastal põhjustanud koroonaviiruse laialdane levik ning sellega kaasnenud reisipiirangud. Ühtlasi on sigade Aafrika katku oht teinud välisriigi jahimehi Eestisse reisimise suhtes ettevaatlikuks.

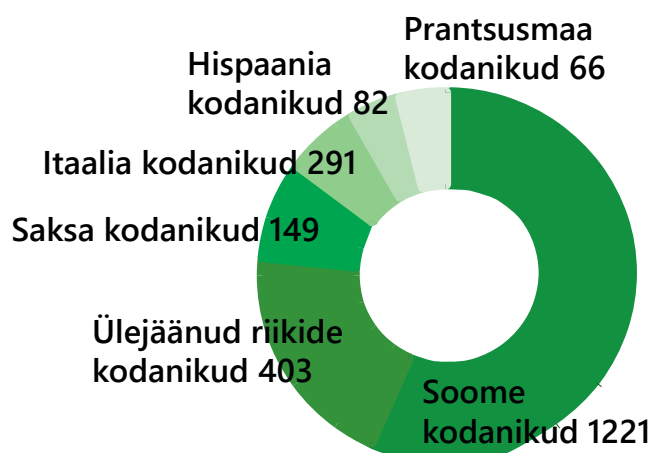
2021. aastal välisriikide kodanikele vormistatud jahitunnistuste hulgast umbes 55% moodustasid Soome kodanike tellitud jahidokumentid, 13% Itaalia kodanikele, ligi 7% Saksamaa kodanikele, ligi 4% Hispaania kodanikele ning ligi 3% Prantsusmaa kodanikele vormistatud dokumentid. Ülejäänud 26 riigi kodanikele vormistatud dokumentid moodustasid kokku 18%. Need riigid olid: Andorra, Austria, Belgia, Bulgaaria, Holland, Suurbritannia, Island, Kreeka, Kuiveit, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Makedoonia, Malta, Norra, Poola, Portugal, Rootsi, Slovakkia, Sloveenia, Taani, Tšehhi, Ukraina, Ungari ja Venemaa.

Väljastatud jahitunnistused välisriigi kodanikele/tk



Graafik 1. Väljastatud jahitunnistuste arv välisriigi kodanikele.

Välisriikide kodanikele vormistatud jahitunnistused

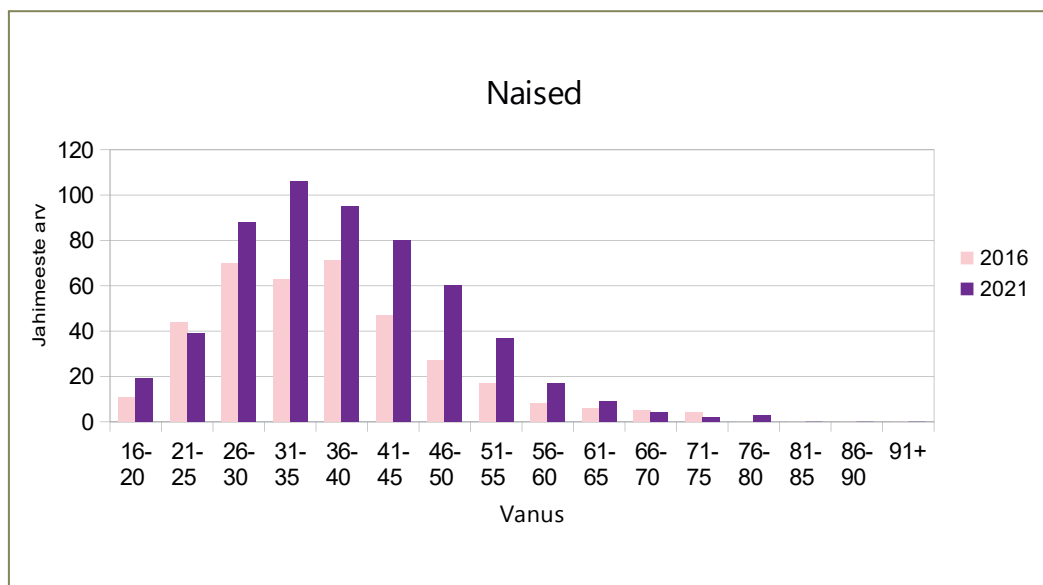


Graafik 2. Välisriikide kodanikele vormistatud jahitunnistused riigiti.

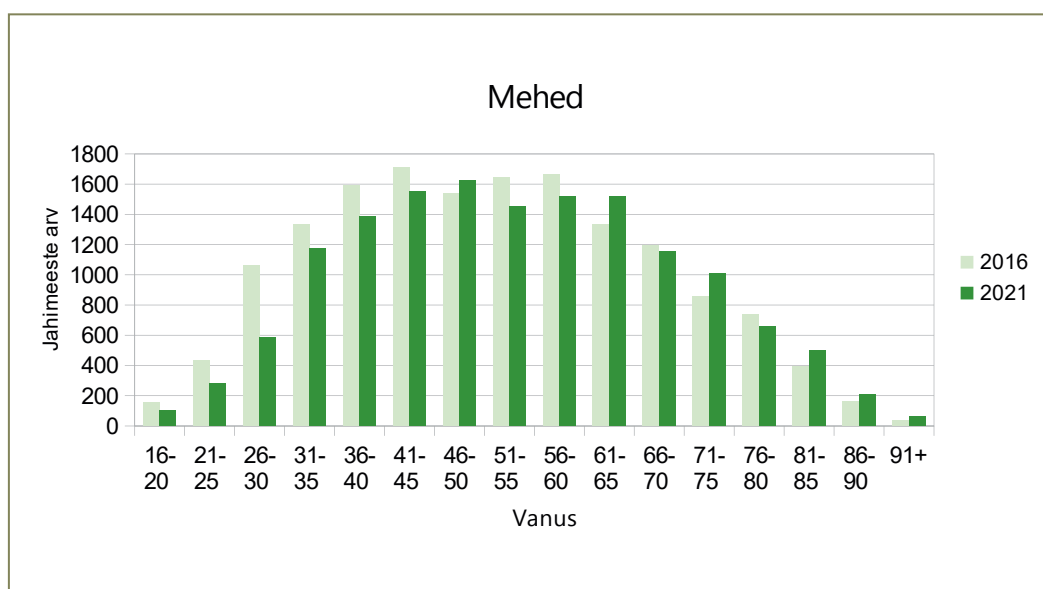
Jahimeeste vanuseline jaotus

Kehtivat Eesti jahitunnistust omavate jahimeeste arv oli 2021. a lõpu seisuga 15 351. Jätkuvalt näitab kasvutrendi naiste osakaal jahimeeste hulgas. 2021. aasta jooksul lisandus 56 naist ning naisküttide arv on jõudnud 2021. aasta lõpuks 559-ni. Naisküti keskmine vanus on 38. Kasvav jahitrend naiste hulgas ei ole omane ainult Eestile, vaid on kogu maailma suundumus. Seda on põhjendatud naiste suurema ja suureneva vastutusega keskkonna ja järeltulevate põlvete ees.

Võrreldes 2016. aastaga on vanemates vanusegruppides meeste arv tõusnud, kuid ülejäänutes märgatavalt langenud (vt graafikut 4). Jahimeeste arv on üldiselt langenud. 2016. aastal omas kehtivat jahitunnistust 15 849 meest ning 2021. aastal 14 792. Meeste keskmine vanus 2021. aastal oli 53 aastat. Meeste keskmine vanus jätkab vaikselt tõusmist, sest noorte osakaal väheneb.



Graafik 3. Jahinaiste vanuselise koosseis seisuga 31.12.2016 ja 31.12.2021.



Graafik 4. Jahimeeste vanuselise koosseis seisuga 31.12.2016 ja 31.12.2021.

Sigade Aafrika katku alane leping

Eesti Jahimeeste Selts on juba mitmel aastal vahendanud sigade Aafrika katku (SAK) teenuse osutamist Eesti jahiseltside ning põllumajandus- ja toiduameti vahel. SAK-i alane leping on mõeldud sigade Aafrika katku ennetamiseks ja leviku tõkestamiseks.

Selle lepingu sisuks on kütitud ning SAK-i suhtes positiivseks osutunud ja hukkununa leitud metssigade kõrvaldamise teenus ning üle ühe aasta vanuste metssea emiste kütimise ja kütitud emise organmaterjali lähimasse veterinaar-keskusesse toimetamise teenus. Hüvitatakse ka metssigadelt vereproovide kogumist ning teavitamist hukkununa leitud

või kliiniliste tunnustega kütitud metssigadest.

2021. aastal oli Eesti Jahimeeste Seltsil SAK lepingu-partnereid kokku 55. Teenuseid osutati 1. jaanuarist 31. detsembrini. Võrreldes 2020. aastaga koguti 2021. aastal metssigade vere- ja organproove kasvavas mahus (vereproove võeti 3518 võrra rohkem, organproove 1070 võrra rohkem). Nii 2020 kui ka 2021 on kütitud ja leitud SAK-i viirusega nakatunud sigu, seega on sigadelt proovide võtmine oluline, et hoida nende tervislik seisund ja viiruse levik kontrolli all. Ülevaate aastatel 2018–2021 osutatud SAK-i tegevustest annab tabel 2.

	2021. aasta	2020. aasta	2019. aasta	2018. aasta
Suguküpse emise organid veterinaar-keskusesse	2888	1818	1116	1399
Kõrvaldatud metssea rümbad või korjused	137	82	97	303
Võetud vereproovid (al 01.04.2018)	10040	6522	3948	1466

Tabel 2. SAK-i tegevused aastatel 2018–2021.

Marutaudi riskiloomadelt proovide kogumise leping

Selle lepingu sisuks on marutaudi riskiloomadelt peaproovide kogumine laboratoorsete uuringute läbi viimiseks, et seirata marutaudi alast olukorda Eestis.

Viiruse uurimismaterjaliks on looma aju. Proove kogutakse rebastelt, kährikutelt ja šaakalilt põllumajandus- ja toiduameti poolt sätestatud mahus. Uuritakse nii hukkununa leitud (nt auto alla jäänud) kui ka kütitud haiguskahtlasi või ebaloomulikult käituvaid ulukeid.

Sõltuvalt olukorrast ning käitumismuutuse ulatusest võib riskiloomaks olla ka inim- või loomapelguseta uluk. Nime- tatud tegevus aitab ennetada ja kontrolli all hoida marutau- di viiruse levikut Eesti territooriumil.

2021. aastal koguti 449 rebase ja 551 kähriku proovi, sel- lega täideti põllumajandus- ja toiduameti poolt sätestatud riskiloomade proovide kogumismaht (1000 tk). Täpsema ülevaate maakondade lõikes annab tabel 3.

Maakond	Kogutavate peade arv	Laekunud peade arv 31.12.2021			Laekunud peade % kogumahust
	Kokku	Kokku	Rebased	Kährikud	Kokku
HARJUMAA	100	100	49	51	100
HIUMAA	24	19	13	6	79
IDA-VIRUMAA	67	67	25	42	100
JÕGEVAMAA	59	59	31	28	100
JÄRVAMAA	62	64	21	43	103
LÄÄNEMAA	42	42	16	26	100
LÄÄNE-VIRUMAA	85	86	38	48	101
PÖLVAMAA	42	43	25	18	102
PÄRNUMAA	124	126	76	50	102
RAPLAMAA	64	64	15	49	100
SAAREMAA	68	72	36	36	106
TARTUMAA	77	78	22	56	101
VALGAMAA	44	41	18	23	93
VILJANDIMAA	79	79	27	52	100
VÕRUMAA	63	60	37	23	95
Kokku	1000	1000	449	551	100

Tabel 3. Marutaudi riskiloomadelt proovide laekumine 31.12.2021.

Vaktsineerimise järelkontrolli leping

Vaktsineerimise järelkontrolli ehk nn puhvertsooni lepingu eesmärgiks on Eesti idapiiri ääretelt aladelt (nn marutaudi puhvertsoonist) koguda pea- ja vereproove vaktsineeritud tervetelt ulukitelt põllumajandus- ja toiduameti (PTA) määratud mahus, et hinnata vaktsineerimise efektiivsust pärast vaktsiinipalade külvamist 2021. aasta mais ja septembris. 2021. aastal sõlmitud lepingu nr 3-3/253 raames toimub proovide kogumine 2021. aasta juulist 2022. aasta 15. märtsini.

Tervetelt kütitud rebastelt ja kährikutelt kogutavad proovid viiakse piirkondlikku veterinaarkeskusesse, kus tehakse

laboratoorne uuring. Pea- ja vereproovide kogumine toimub vastavalt PTA poolt välja töötatud jaotuskavale.

Lepinguga määratud proovide kogumise maht oli Eesti idapiiri aladel 2021. aastaks 250 tk. 31. detsembri seisuga oli laekunud 52% plaanitavast kogumismahust. 2021. aastal oli proovide kogumine passiivsem kui 2020. aastal. Põhjuseks olid raskemad ilmaolud talvisel perioodil. Täpsema ülevaate 31. detsembri 2021 seisuga laekunud pea- ja vereproovide kogumisest maakondade lõikes annab tabel 4.

Maakond	Kogutavate peade arv	Laekunud peade arv 31.12.2021			Laekunud peade % kogumahust
	Kokku	Kokku	Rebased	Kährikud	Kokku
IDA-VIRUMAA	65	29		29	45
PÖLVAMAA	64	40	16	24	63
TARTUMAA	20	13	2	11	65
VÖRUMAA	101	48	21	27	48
Kokku	250	130	39	91	52

Tabel 4. Vaktsineerimise järelkontrolli proovide laekumine 31.12.2021 seisuga.



EJS-i infosüsteemid

2021. aastal jätkus infosüsteemide Jahis ja Metsis arendus. Arenduspartnerina jätkas tööd IT-ettevõtte Dolm IT OÜ.

Infosüsteemide arenduse paremaks planeerimiseks jätkas tööd 2018. aastal loodud IT-komisjon, kuhu kuulub osa EJS-i juhatuse liikmetest ja jahiseltside esindajad. 2021. aastal toimus kolm IT-komisjoni koosolekut.

Infosüsteem Jahis

Jahise arendamisel on prioriteediks seadusest tulenevate kohustuste mugav täitmine e-keskkonnas ning paberi- vaba jahipidamise võimaldamine e-dokumentide kasutamise näol. Operatiivne statistika aitab paremini ulukite populatsiooni majandada. Täna saab keskkonnas pidada arvestust jahilubade üle, koguda ulukiseire andmeid ning hallata maaomanikega sõlmitud lepinguid.

Jahihooajal 1.03.2021–28.02.2022 väljastati Jahise infosüsteemist 38 601 jahiluba. Nendest väikeulukilube 9115 ja suurulukilube 29 486. Võrreldes 2020/2021. hooajaga on väikeulukilubade väljastamine kasvanud 14% ja suurulukilubade väljastamine 55%.

Koostöös keskkonnaametiga alustati 2021. a märtsis elektroonsete suurulukilubade kasutusele võtmise pilootprojektiga. Selleks lõi võimaluse 2020. aastal valminud Jahise mobiilirakendus. Projekti raames alustasid esimestena elektroonsete suurulukilubade väljastamist ja kasutamist Tartumaa ja Hiiumaa jahipiirkonnad. Täna on võimalus liituda elektroonsete suurulukilubade väljastamisega ka teistel jahipiirkondadel. Elektroonsete jahilubade kasutamiseks tuleks jahimehel alla laadida Jahise mobiilirakendus. Rakendus on saadava nii iOS-i kui ka Androidi seadmetele. Seisuga 31.12.2021 kasutab rakendust üle 3400 jahimehe.

Ulukiseireandmete sisestamine Jahise keskkonna vahendusel on jätkuvalt tugevas kasvutrendis. Jahihooajal 2021/2022 sisestati 19 669 vaatlust (vt graafik 5). Kõige enam sisestati suurkiskjate vaatlusi. Võrreldes 2020/2021. jahihooajaga kasvas sisestuste arv 57%.

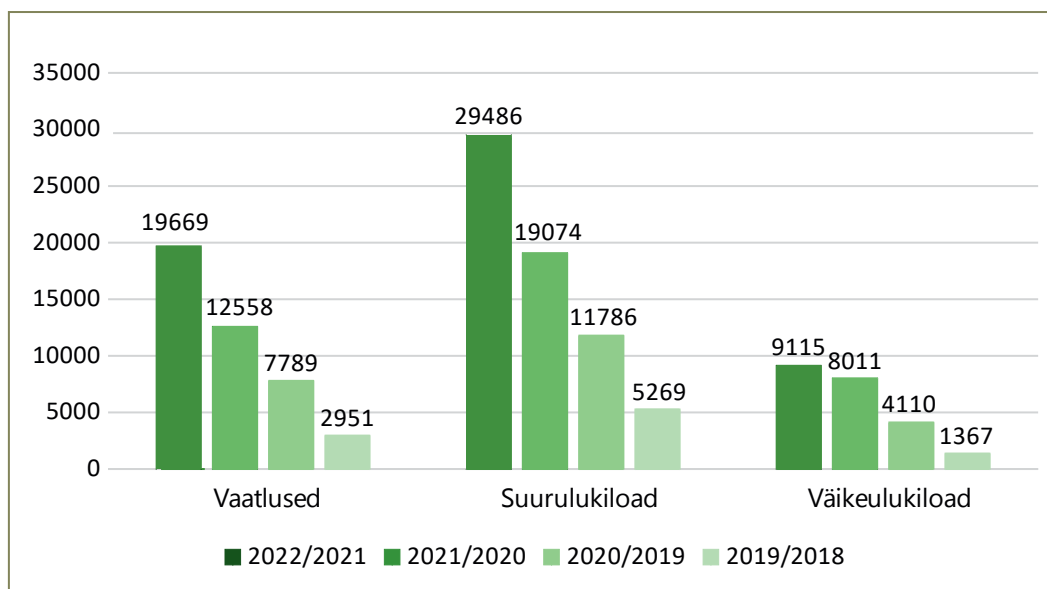
2021. aastal loodi Jahise keskkonda tööriist maaomanikega sõlmitud lepingute haldamiseks. Mooduli arenduse vajadus tekkis soovist lihtsustada maaomanike tuvasutamist ning lepingute sõlmimist. Mooduli arendamise initsiatiiv tuli Tartu Jahindusklubist, kes oli iseseisvalt otsimas samale probleemile lahendust. Selle käigus moodustati EJS-i liikmete baasil huvigrupp, kes kaardistas täpsemalt vajadused ja soovid.

Maaomanikuga sõlmitud kinnisasja kasutamise lepingud on olulised jahipiirkonna kasutusõiguse loa pikendamisel. Jahimaakorraldaja mooduli arendus jaotati nelja etappi, millest 2021. aastal teostati kolm. Aasta lõpu seisuga kasutas moodulit 276 jahipiirkonda.

Infosüsteemi Jahis tutvustamiseks toimusid mitmed infopäevad Eesti Jahimeeste Seltsis, maakondades ning tulenevalt koroonaviiruse piirangute olukorrast ka elektroonsete kanalite vahendusel.

Infosüsteem Metsis

Infosüsteemi Metsis eesmärk on täita kvaliteetselt halduslepingust tulenevaid ülesandeid. Metsis annab kasutajale võimaluse kontrollida jahitunnistuse ja suurulukilasketunnistuse kehtivust, muuta oma kontaktandmeid, hallata erinevaid teavitusi, registreerida jahitunnistuse taotleja kursustele ja eksamitele, lahendada proovieksamiteid ning teostada teisi jahimehele olulisi toiminguid.



Graafik 5.
Infosüsteemi Jahis kasutamise statistika jahihooaegadel 2022/2021, 2021/2020, 2020/2019 ja 2019/2018.

2020. aasta tegevuste kalender

4.01	EJS-i esindajate kohtumine keskkonnaministriga
7.01	EJS-i, PRIA ja maaeluministeeriumi ühine jahiulukite käitlemiskoha investeringutoetuse teemaline infopäev
26.01	Eesti-Soome ulukikahjude hüvitamise teemaline infopäev
26.01	jahimaa lepingute haldamise teemaline infopäev Tartus
4.02	laksetiirude teemaline nõupidamine EJS-is
4.02	jahitrofeede mõõtmise teemaline nõupidamine EJS-is
9.02	jahikoorte teemaline koosolek
25.02	seakatku infopäev jahimeestele
25.02	CIC trofeekomisjoni koosolek
11.03	EJS-i liikmesorganisatsioonide tegevjuhtide nõupidamine
30.03	FACE liikmete kevadine koosolek
18.-19.05	CIC trofeede hindamise nõukogu koosolek
8.06	Eesti maa- ja rannarahva esindajate kohtumine peaministriga
10.06	Riigikogu keskkonna- ja maaelukomisjoni kasutamissoiguse lepingute pikendamise teemaline koosolek
23.-25.07	jahi- ja looduslaager Hiiuemaal
4.08	Saaremaa jahiveteranide kokkusaamine
6.-07.08	EJS-i esindus grillfestil Pärnumaal
21.08	EJS-i esindus kogu pere metsapäeval
24.08	põdrapeibutamise koolitus Järvamaal
25.08	EJS-i esindus Tallinna loomaaia sünnipäeval
26.08	valiklaskmise koolitus Läänemaal
28.08	Eesti meistrivõistlused põdrapeibutamises
31.08	EJS-i ja kindlustusühistu ÜKS kohtumine
2.09	FACE laskemoona töögrupi koosolek
3.09	summutite kasutuse teemaline koosolek
4.09	EJS-i esindus Pärnumaa külade vahelisel siseturvalisuse võistlusel
7.09	FACE hunditeemaline seminar
8.09	EJS-i ja transpordiameti vaheline kohtumine
9.-11.09	EJS-i naistöötajate motivatsioonipäevad
11.09	elupäästja meditsiini koolitus jahimeestele
18.09	Ida-Virumaa jahimehed eesti metsarahva päeva üritusel
24.-25.09	FACE aastakoosolek ja konverents Ungaris
24.-26.09	jahindus- ja looduslaager Tartumaal
25.09	avati loodus- ja jahindusteemaline maailmanäitus Ungaris
26.-28.09	CIC aastakonverents Ungaris
2.-3.10	punahirve peibutamise Euroopa meistrivõistlused
11.-17.10	jahinduslik õppereis Bulgaarias
18.10	loodushariduslik õppepäev Räpina aianduskoolis
27.10	seakatku infopäev jahimeestele
30.10	naisküttide ühisjaht
23.11	Ahja põhikooli õpilased loodushariduslikul õppepäeval Räpina aianduskoolis
24.11	hundile pühendatud üritus Roomas
10.12	raamatu „Susi“ esmaesitlus
15.12	jahirahu väljakuulutamine Ida-Virumaal

2021. aasta tegevused

2021 (jahikoda korda aasta) oli hoolimata maailmas levivast epideemiast tegus. Aasta algul oli mitmeid jahindusalased kohtumisi ja infopäevi, mis küll olude sunnil toimusid enamasti veebikeskkonnas. Suvel said siiski toimuda lastelaagrid ning vabaõhuüritused. Aasta jooksul korraldati veel jahialaseid koolitusi, õppepäevi ja koosolekuid. Nii palju kui võimalik, tutvustati jahindust koolides ja lasteaedades.

EJS-i külastas keskkonnaminister

4. jaanuaril külastas EJS-i kutsel jahimeeste seltsi keskkonnaminister Rain Epler (nov 2020–jaan 2021).



Koosolekul osalesid EJSi president Margus Puust, asepresident Priit Piilmann, juhatuse liige Riho Breivel ning keskkonnaminister Rain Epler.

„Tutvustasime ministrile Eesti Jahimeeste Seltsi senist koostööd riigiasutustega ja teiste partneritega, sealhulgas keskkonnaministeeriumiga,” ütles EJS-i president Margus Puust. „Keskendusime eelkõige keskkonnaministeeriumi ja EJS-i vahelise halduslepingu täitmisele,” lisas ta.

Koosolekul arutati aktuaalseid keskkonnakaitse- ja jahindusteemasid, sealhulgas pliimoona keelustamist Euroopa Liidus.

Jahiulukite käitlemiskoha investeringu- toetuste infopäev

7. jaanuaril toimus EJS-i, PRIA ja maaeluministeeriumi ühine infopäev jahiulukite käitlemiskoha investeringu-
toetuse teemal.

Infopäeva eesmärk oli teha toimunud taotlusvooru kokkuvõtte, anda juhiseid ehituse alustamiseks, maksetaotluste ja dokumentide esitamiseks e-pria keskkonnas. Teavet jaga-

ma oli palutud PRIA spetsialistid Bella Štenov, Kaimo Puniste, Kadri Töldsepp. Infopäeva veebiülekanne toimus Tartu jahindusklubi kontorist.

Veebiseminari avas EJS-i tegevjuht Tõnis Korts, kes tänas PRIA meeskonda väga abivalmis ja osavõtliku koostööst ning avaldas lootust, et esimene PRIA jahindustegevust toetav investeringutoetus ei jääks viimaseks.

PRIA menetlusbüroo juhtivspetsialist Bella Štenov tegi ülevaate meetme taotlusvoorst. „Jahiulukite käitlemiskoha investeringutoetus on Eesti maaelu arengukava 2014–2020 meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse” alaliik. Sellega toetatakse jahipiirkondade kütitud ulukite käitlemiseks mõeldud nõuetekohaste käitlemiskohtade väljaehitamist, et oleks tagatud hügieenitingimuste, bioohutuse ja -turvalisuse meetmete rakendamine,” selgitas ta.

Pärast taotluste läbivaatamist määrati toetusi 137 juriidilise isiku 158 taotlusele summas 1 905 523,29 eurot. Mittevastavaks tunnistati 7 taotlust, sh ei vastanud 6 taotlust käitlemiskoha registreerimise nõuetele ja 1 sisuliselt antud meetme tingimustega. 7 taotlejat võtsid taotlused menetlusperioodil tagasi. Arvuliselt kõige rohkem taotlusi rahuldati Pärnu- ja Tartumaal.

PRIA arendusbüroo arengutoetuste büroo nõunik Kaimo Puniste käsitles lähemalt meetmega kaasnevaid ehitusküsimusi. Olulised eksimused on selles vallas olnud erinevate teatiste edastamine PRIA-le, ehituspäeviku igapäevane täitmine, projekti muudatuste teatiste esitamine rahastajale. Kaimo Puniste soovitas kaasata võimalikult varases ehitusjärgus omaniku ehitusjärelevalvet, et vähem eksida.

E-pria spetsialist Kadri Töldsepp näitas praktikas dokumentide esitamise võimalusi e-prias.

Infopäev ulukikahjude hüvitamisest

26. jaanuaril toimus Valgamaa Jahimeeste Ühistu initsiatiivil veebipõhine Eesti-Soome infopäev ulukikahjude hüvitamise teemal. Infopäeva korraldas Eesti Jahimeeste Selts. Lektoriks oli Jussi Partanen Soome Jahimeeste Liidust.

Infopäeva eesmärk oli tutvuda ulukikahju hüvitamise korraldamisega põhjanaabrite juures. Infopäeval osalesid EJS-i juhatuse liikmed, Valga Jahimeeste Ühistu esindajad, RMK esindaja ja mõned soovi avaldanud külalised.

Infopäeval selgus, et Soomes tegeleb ulukikahjudega riik ja sõraliste kahjude hüvitamiseks kogutakse kütitud põdra ja valgesabahirve isendi pealt maksu riigile. Nii näiteks makstakse iga täiskasvanud kütitud põdra pealt riigile 120 eurot, mis läheb kahju hüvitamise fondi.

Jahimaa lepingute haldamise teemaline arutelu

Tartu Jahindusklubis said 26. jaanuaril kokku Tartu, Valga, Võru, Ida-Viru ja Viljandi jahiklubide esindajad.

Arutati maaomanikega sõlmitud lepingute haldamise võimalusi ja jagati kogemusi.

Laksetiirude teemaline nõupidamine

4. veebruaril toimus EJS-i kontoris lasketiirudele kehtestatavate uute nõudmiste arutelu.



Ühise laua taga istusid Sven Rannaväli, Jaak Volmer (veebis), Andres Lillemäe, Sven Põierpaas ja Endrik Raun.

Koosolekul osalesid Siseministeeriumi korrakaitse- ja kriminaalpoliitika osakonna nõunik Sven Põierpaas, jahilaskespordi liidu juhatuse liige Sven Rannaväli, EJS-i juhatuse liige Jaak Volmer ja Endrik Raun ning EJS-i tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe.

Trofeede mõõtmise koosolek

4. veebruaril toimus jahitrofeede mõõtmise ja nendega seotud IT lahenduste teemaline veebikoosolek.

Koosolekul arutati 2021. aastal toimuva jahitrofeede hindamise organisatoorseid küsimusi ning mõõtmistega seonduvaid võimalikke IT lahendusi.

Osalesid trofee-eksperdid Andres Lillemäe, Jaan Ärmus, Anne Reitel, Ivo Kuningas ning EJS-ist Lea Truska ja Karri Urban.

Jahikoerte teemaline koosolek

9. veebruaril toimus EJS-i majas koosolek jahikoerte teemal.

EJS-i külastas Eesti Kennelliidu juhatuse liige Maret Kärdi.

Koosolekul arutati Eesti Jahimeeste Seltsi koostööd Kennelliiduga ja meie võimalikku liikmeks astumist. Käidi läbi maailma eri paigus kasutatavate jahikoerte nimekiri ja arutati nende potentsiaalset kasutamist Eestis.

Eesti maa- ja rannarahva esindajate kohtumine peaministriga

8. juunil toimus vabariigi valitsuses Eesti maa- ja rannarahva esindajate kohtumine peaministri Kaja Kallasega.



Pildil vasakult: talupidajate keskliidu juhatuse liige Kerli Ats, erametsaliidu juhatuse esimees Ando Eelmaa, jahimeeste seltsi president Margus Puust, peaminister Kaja Kallas, põllumajanduskaubanduskoja juhatuse esimees Roomet Sõrmus ja Liivi lahe kalanduskogu tegevjuht Esta Tamm. Foto: J.Randma, valitsuse kommunikatsioonibüroo

EJS-i poolt osales president Margus Puust. Puust rääkis jahimeeste kõige teravamatest muredest. Üks sellistest probleemidest, mida peaministrile tutvustati, oli hundijahi vastutustundetu vaidlustamine ja sellest tulenevalt tõkendi-na ajutine keelamine.

Kohtumine korraldati vastuseks Eesti maa- ja rannarahva maikuus tehtud valitsuse pöördumisele.

Jahipiirkondade kasutamiseõiguse lepingute teemaline veebikoosolek riigikogus

Riigikogu keskkonna- ja maaelukomisjoni ühine istung toimus 10. juunil veebikeskkonnas. Arutati jahipiirkondade kasutamiseõiguse lepingute pikendamist.

Riigikogu keskkonnakomisjon kutsus kokku erinevate sihtgruppide esindajad, et maaelukomisjoniga korraldatud ühisistungil arutada EJS-i pöördumist jahimaade kasutamiseõiguste lepingute (KÕL) pikendamise osas.

EJS-i juhatuse leidis, et seadusega reguleeritud KÕL-i pikendamiste protsess on takerdunud ja seepärast otsustati pöörduda riigikogu keskkonnakomisjoni poole. Eelnevalt toimusid keskkonnaministri korraldatud läbirääkimised erinevate osapoolte vahel, mis ei olnud viinud selgete lahendusteni.

Koosolekut juhtis riigikogu keskkonnakomisjoni aseesimees Andres Metsoja. EJS-i seisukohad avaldas Margus Puust, kes selgitas 12. mail saadetud kirja saatmise mõtet ja

eesmärki. Sõna said kõikide huvigruppide esindajad. Keskkonnaameti (KeA) peadirektor tegi näitliku ettekande, kus oli näha, kuidas on KÕL-i pikendamise protsess reguleeritud õiguslikult ning kuidas ja miks kavatseb KeA oma vastavat töökorda kaasajastada. EJS toetas KeA seisukohti lepingute pikendamise protsessi, kui see viiakse läbi seaduse alusel. Keskkonnaministeeriumi esindaja, asekancler Marku Lamp tõdes, et läbirääkimised on olnud konstruktiivsed ja osapooltel positiivne suund. Ka keskkonnaminister on soovinud olla informuimis ning osalenud mitmel KÕL-i pikendamist käsitleval nõupidamisel. RMK esindaja Kalev Männiste kui suurima metsamaa haldaja ütles, et RMK-l on olemas saajaprotsendilised lepingud ning kiitis koostööd EJS-iga nende ettevalmistamisel 2013. aastal. RMK on seisukohal, et niikaua, kui lepinguid täidetakse, pole RMK-l soovi neid lõpetada.

Koosolekut juhtinud Andres Metsoja tegi kokkuvõtte, et edasine suhtlemine ja koostöö on olulised. Samas väljendas ta komisjoni liikmete arusaama, et KÕL-i pikendamise küsimus ja selle lahendamine ei ole seaduse muutmise teema. EJS oli komisjoni arutelu ja selle tulemusega rahul. Saadikute väljaütlemistest jäi kõlama, et probleem ei ole regulatsioonides. Meie ettepanek ja soov oli, et liiguksime edasi olemasoleva õigusruumi raames ning kõik ametkonnad saaksid vabalt ja takistamatult teha oma tööd. Lepingute sõlmimine maaomanikega on olnud ja on meile äärmiselt oluline. Seega tuleb liikmetel aktiivselt tegeleda maaomanikega kokkulepete sõlmimisega, et jahindusnõukogudes heakskiidu saamiseks oleks olemas piisav hulk lepinguid.

Jahindus- ja looduslaager lastele Hiiumaal

23.–25. juulini kestis Hiiumaal Ristnas jahindus- ja looduslaager, kus kolme päeva jooksul õpiti tundma loodushoidu, metsloomade eluolu ja jahindust.

Laager avati pidulikult EJS-i lipu heiskamisega ning jahisarve puhus EJS-i jahisarveansambli liige Gregor Prehing. EJS-i tegevjuht Tõnis Korts pidas tervituskõne. „Praktilised oskused, mis laagris saadakse, on suureks abiks tänapäeva kiiresti muutuvas ühiskonnas ja soojeneva kliima tingimustes. Neid kogemusi vahendavad oma ala parimad meistrid,” rõhutas ta.

Laagri üks peakorraldaja, naiskütt Livia Roomets andis nõu laagri korralduslikus küsimustes ja käitumisjuhistes.

Esimesel päeval said noored kohe käed külge lüüa erinevates töötubades. Kogu päeva tegid kaasa ka ETV loodusaate “Osoon” tegijad.

Topisemeister Kreedera Arula näitas, kuidas valmib oravatopis. Ka laagris osalejad said proovida, kuidas topist meisterdada. Jahi- ja loodusmees Peeter Hussari käe all sai lähemalt tundma õppida, millised näevad välja meie metsasukate nahad ja koljud, kuidas neid eristada ning kuidas määrata põdra ja metskitse hammaste järgi nende vanust. Asjast huvitunud said hiljem ka jälgida, kuidas käib uluki nülginine.



▲▲ Rannas nii puhati kui ka tehti süüa.

▲ Laagri lõpus sai proovida ka vibudega laskmist.

Eesti jahinduse ekspert ja hirvepeibutaja Jaan Ärmus rääkis sellest, kuidas käib punahirve peibutamine metsas, millist varustust selleks vaja läheb ning kuidas toimub valiklaskmine. Naisküti Maria Põhako juures said noored valmistada linnusulgedest jm looduslikest materjalidest unenäopüüdjaid. Ehtekunstnik Silja Reemet lasi noortel valmistada luudest ja nahkadest ehteid ja muid esemeid.

Teisel päeval käidi Pihlaraba laskepaiga ja Paluküla lasketiirus laskmas. Noored said laskmist harjutada nii kuuli- kui haavlititiirus. Päeva teises pooles tehti ringreis ümber Hiiu-maa. Viimase päeva hommikul korraldati noortele metsas Huntloci demojaht. Osalejad said Huntloci süsteemikaardi järgi metsas liikuda nii nagu reaalses ajukahis seda tehakse. Erinevatele koordinaatidele oli peidetud üllatusi, mida osalejad üles pidid otsima ja milleni jõudmiseks tuli lahendada loodusteemalisi küsimusi. Retke lõpus valmistasid noored ise priimusel endale õhtusöögi.

Laagri lõpuks sai proovida märkide laskmist vibudega. Juhendajaks olid Pärnumaa vibujahiklubi liikmed, kes noori lahkesti aitasid. Vibude proovimine tekitas noortes üksjagu elevust ka nende kolme sisutiheda päeva lõpuks.

Saaremaa jahiveteranide kokkutulek

4. augusti hommikul oli Kalamaja hoovis näha kogunemas hallipäiseid mehi, kokku said oma traditsioonilisel üritusel jahimehed, kellele jahitunnistus näitab vanust 70+. Seekord tuldi kokku, et teha ringsõit viies Saaremaa jahiseltsi (Aste, Saare EPT, Võhma, Metsküla, Leisi) majas ja vaadati, kuidas kolleegid oma elu korraldavad. Seda just eelkõige seetõttu, et tegemist oli „Jahikoda korda” aastaga.

Saarte Jahimeeste Seltsi tegevjuht Ive Kuningas rääkis, et jahiveteranide üritus on üsna pikaajaline traditsioon ja osalejatest puudu ei tule. Ka sel päeval oli inimesi kokku tulnud üle neljakümne ja rõõmsaid vanade tuttavate vahelisi tervitusi kajast üle õue. Tegevjuhi sõnul on neid üritusi püütud korraldada alati erinevas formaadis, olgu selleks seltsi maja saalis ühises pidulauas istumine, koos jahitrofeede näituse külastamine, päev mälumängu ja lasketiiru võistlusega jne.

Kohaletulnuid tervitas ka Saare Jahimeeste Seltsi esimees Kaido Kaasik, soovides kõigile eakatele meestele jõudu ja tervist.



Saaremaa jahiveteranid said taas saarel kokku. Foto: SJS

EJS-i esindus Grillfestil

6.–7. augustil külastas EJS-i esindus Pärnus Vallikäärul aasal Grillfesti 2021.



Urmas Salmu ja Andres Lillemäe Grillfestil tutvustamas "Ulukid teel" projekti.

Kahel päeval tutvustasid Andres Lillemäe ja Urmas Salmu kõigile kohalolnutele näidete varal ulukite käitumise iseärasusi liikluses. Kõigile oli vaatamiseks ja skaneerimiseks kohale toodud projekti „Ulukil on alati peatee” reaalses suuruses liiklusemärgilaadsed kujundused. Mitmed huvilised said võimaluse skaneerida kujutisel olnud QR koodi ja seeläbi alla laadida ka autojuhti juhendavad materjalid.

Paljudele oli üllatuseks metsloomade nägemisvõime teatud lainepikkusega valgusele, aga veelgi enam see, et rohusööja silmad asuvad külgedel ja kiskjal otse ees.

EJS-i esindus kogu pere metsapäeval

21. augustil toimus Pärnus Endla teatri pargis kogu pere metsapäev.



Metsapäeval toimusid ka hirvepeibutamise Eesti meistrivõistlused.

Metsapäeval olid kohal erinevad metsas ja metsaga toimetavad organisatsioonid. Kohal oli ka EJS koostöös Pärnumaa Jahimeeste Liiduga. EJS-i telgis sai tutvuda erinevate ulukitopistega, meisterdada ulukiluudest ja sulgedest meeneid. Samuti oli kohal "Ulukid teel" projektijuht Urmas Salmu, kes tutvustas külalistele liiklusohutust.

Päev algas Eesti meistrivõistlustega hirvepeibutuses, mille võitis Mait Mägi. Platsil sai tutvuda ka põneva tehnikanäitusega ning lastele pakuti palju tegevusi. Metsaomanikele ja kõigile teistele huvilistele oli välja pandud arutelutelk, kus räägiti metsateemadel. Välja kuulutati ka 2021. aasta parim metsamajandaja, Gunnar Lepasaar Ida-Virumaalt.

Mõnusat muusikat pakkusid päeva jooksul ansambel Greip ja Curly Strings. Päeva juhtis Urmas Vaino.

EJS-i esindus Tallinna loomaia sünnipäeval

25. augustil toimus Tallinna loomaia sünnipäeva raames loodushariduspäev, kus kohal käis ka EJS-i esindus.

EJS-i projekti "Ulukid teel" tutvustasid Urmas Salmu ja Val Rajasaar. Külastajatele näidati maanteelõikudele paigaldatud reflektoreid, uusi liiklusohutustemalisi põdramärke jms.

Põdrapeibutamise Eesti meistrivõistlused

28. augustil toimusid Järveljal Eesti meistrivõistlus põdrapeibutamises



Põdrapeibutamise meistrivõistlused võitis Andres Maripuu (vasakul). Foto: Janno Simm

Võistluse võitis Andres Maripuu Saarte jahimeeste seltsist, teise koha sai Tanel Roht Kärstna jahiseltsist.

Võistluste peakorraldaja Mario Traksi sõnul oli mõõduvõtmise peaesmärk edendada eesti jahikultuuri ja -etikat. „Järvelja õppe- ja katsemetskond sai võistluskohaks valitud seetõttu, et tähistati sel aastal sajanda tegevusaasta juubelit,” kommenteeris Traks.

Paralleelselt lõi sündmusel kaasa vibujahiklubi Mägila. Huvilistel oli võimalik õppida laskma plokkvibu.

Sündmuse avakõne pidasid Maaülikooli metsanduse- ja maaehituse instituudi direktor Marek Metslaid ja EJS-i tegevjuht Tõnis Korts. Marek Metslaid avaldas heameelt, et selline väarikas sündmus Järveljal korraldati. Järvelja on andnud nii metsandus- kui jahindusteadmisi juba sada aastat. Tõnis Korts tõdes oma avakõnes, et loodusrahval on metsaelanike keeletundmine alati au sees olnud, aga see suhtlemisoskus annab ka võimu nende üle ja seda tuleb ettevaatlikult kasutada. „See on väga sügavalt jahieetika küsimus,” tõdes ta.

Võistluse moderaatori Andres Lillemäe sõnul on peibutamine oluline osa valiklaskmisest. „Peibutamine on suur osa valiklaskmisest, selle käigus otsustab jahimees, kas vajutada päästikule või mitte. See on ikkagi väga suur vastutus küttida ära õige loom õigel ajal ja õiges kohas.”

Võistluse žürii liige Endrik Raun arvas, et tegemist oli väga hea ettevõtmisega. „Sellist asja tuleb ka edaspidi teha ning jahimeeste selts võiks öla alla panna, et saada kokku rohkem võistlejaid. Põdrapeibutajaid on ju Eestis rohkem, kuid oleks vajalik, et nad ka püüne peale tuleksid.”

Võistlejaid hindas viieliikmeline žürii: EJS-i juhatuse liige Endrik Raun, maaülikooli dotsent ja ulukispetsialist Tiit Randveer, metsakasvataja ja Vardi metsaühistu juhatuse esimees Taavi Ehrpais, ulukitundja Priit Vahtramäe ning kirglik põdrapeibutaja ja võistluse peakorraldaja Mario Traks.

Võistlust toetasid Järvelja õppe- ja katsemetskond, Jahimees.ee, Eesti Jahimeeste Selts, Topauto Tartu, Kastre vald, Jahiriided.ee, Vestman mets, Tornator ja Erimell.

Kohtumine kindlustusühistuga ÜKS

31. augustil külastasid EJS-i kindlustusühistu ÜKS juhatuse liige ja eestvedaja Tarmo Lääne ning kommunikatsiooniekspert Henri Jääger.



Vasakult eest: Tarmo Lääne, Henri Jääger, Jaanus Vaiksoo ja Tõnis Korts.

EJS on ÜKS kindlustusühistu üks asutajatest. EJS-i tegevjuhi Tõnis Kortsu sõnul oli kohtumise eesmärgiks ülevaate saamine, kuidas ühistu tegevus on arenenud, samu-

ti arutati uute liikmete kaasamise võimalusi. „EJS-i huvi on arendada jahimeeste vajalike kindlustustooteid. Oleme oma arengus jõudnud sinnamaani, et hakata ennast ja ümbritsevad võimalikke õnnetuste eest kindlustama. Konservatiivse ühingu valisime selleks võib-olla pikema tee läbi kindlustusühistu moodustamise, aga pikemas perspektiivis on see kindlasti kasulikum nii jahindusele kui ka jahimeestele,” ütles Korts. „Ühiskonnana oleme arenenud faasi, kus peaksime ise oma riigi asjades näitama rohkem kodanikualgatust ja initsiatiivi. Parim viis otsustusõigus tagasi saada on teha seda ühistulise tegevuse kaudu.”

Arutelu summutite üle

3. september toimus EJS-i kontoris tähtis kokkusaamine, teemaks summutite kasutamine jahil.

Nimelt ei tohi hetkel seaduse järgi relva transportida koos summutiga. Summuti pidev peale ja maha keeramine võib lõpuks aga muutuda relvale ja kütile ohtlikuks, kuna vint kulub ja summuti jääb rauale viltu. Koosolekul arutati erinevaid lähenemisviise ja võimalusi seaduse muutmiseks.

Osa võtsid EJS-i juhatuse liige Endrik Raun, EJS-i tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe ja siseministeeriumi ametnik Sven Põierpaas.

EJS-i esindus osales siseturvalisuse võistlusemängus

4. septembril toimus Pärnumaal külade vaheline siseturvalisuse võistlusemäng, mis sai teoks MTÜ Pärnumaa kodukant eestvedamisel. Kohal oli ka EJS-i esindus.



Urmas Salmu (vasakul) tutvustamas „Ulukid teel” projekti.

Tänavune omalaadne võistlus sai teoks juba kuuendat aastat järjest ning peeti sel korral viimase võistlusemängu võitja, Halinga küla eestvedamisel. Kokku osales 12 suuremat Pärnumaa küla kuni viieliikmelise võistkonnaga.

Esmakordselt oli oma turvalisuse kontrollpunktiga väljas ka Eesti Jahimeeste Selts, tutvustades „Ulukid teel” projekti

raames kaht suuremat ohutust tõstvat projekti. Värskeim neist – teavituskampaania „Ulukil on alati peatee” ja lisaks juba aasta algusest käivitatud valgustõkke reflektorite mõju-uuring. Kontrollpunkti juures olid väljas vastavad uudsed QR-koodiga „liiklusmärgid”, kleebised, maanteepost koos reflektoriga ning mõistagi projektijuht Urmas Salmu.

Küla esindusvõistkonna ülesandeks oli tähelepanelikult kuulata ja vajadusel küsida, kõigeiks selleks oli aega täpselt 12 minutit. Punktisaak määras ju võistkonna lõpliku koha. Urmasel tuli seetõttu teha kiirelt ja kokkuvõtvalt ülevaade mõlemast projektist. Tähtsaima osa moodustas QR koodi alla peidetud juhend autojuhtidele, mida kohapeal ka usinalt prooviti alla laadida. Huviga kuulati teavet ettevaatusabinõudest, et vältida kokkupõrget metsloomaga ning sellest, mida teha, kui õnnetus on juba juhtunud, lisaks mitmeid huvitavaid seiku eluslooduses toimuvast. Paljusid huvitas lisaks reflektorite senine mõju metsloomade käitumisele. Meeldiva üllatusena teadis sellest jahimeeste algatusest igast külast vähemalt üks või isegi mitu võistlejat.

Pärnumaa külade vahelise siseturvalisuse võistlusemängu üldvõitjaks tuli Eesti Punase Risti Pärnumaa selts.

EJS-i esindus kohtus transpordiametiga

8. septembril toimus transpordiametis kohtumine, kus arutati ulukite õnnetuste vähendamist ja ennetustööd meie teedel.

EJS-ist osalesid tegevjuht Tõnis Korts ja projektijuht Urmas Salmu, transpordiametist keskkonnatalituse juhataja Villu Lükk jt spetsialistid.

EJS-i tegevjuhi Tõnis Kortsu sõnul on transpordiametiga juba mitmeid aastaid olnud hea koostöö ulukiõnnetuste ennetuse alal. „Oleme sealt saanud head nõu ja nad on meie tegemistesse alati toetavalt suhtunud. Nad on huvitatud meie ulukipeetusreflektorite projekti ja uuringu kokkuvõtetest, aga sellega läheb veel veidi aega. Seekord käisime tutvustamas meie uut projekti, kampaaniat „Ulukil on alati peatee”.

Projektijuht Urmas Salmu tutvustas, mida on uue projekti käigus juba tehtud ja mis veel plaanis. Salmu ütles, et infomaterjal oli saadaval 70 Olerexi teenindusega tanklas üle Eesti.

Maanteeameti eksperdid olid projektist „Ulukil on alati peatee” huvitatud ja lubasid levitada infomaterjale. Transpordiameti kampaaniajuht tutvustas, mis on ametil sellel aastal veel ulukiõnnetuste ennetustöös plaanis.

EJS-i naistöötajate motivatsioonipäevad Läänemaal

9.–11. septembrini toimusid Läänemaal EJS-i naistöötajate motivatsioonipäevad, kus arutati aktuaalseid jahindusteemasid ja tutvuti Läänemaa rannikualaga.

Naistöötajate motivatsioonipäevad on toimunud traditsioonina üle 25 aasta. Sel korral osalesid Põlva jahiseltsist Anne Reitel ja Anne Vasarik, Võrumaa jahimeeste seltsist Anne Sulg, Tartu jahindusklubist Tiina Peterson, Valga



EJS-i naistöötajad tutvusid Läänemaa vaatamisväärsustega.

jahimeeste ühistust Tiina Tõnissoo, Lihulast Viive Tüür, Saaremaalt Ive Kuningas, Hiiumaalt Anu Sarapuu ning jahimeeste seltsist Andra Hamburg, Kristel Zilensk ja Lea Truska.

Motivatsioonipäevadel arutati EJS-i infosüsteemi Jahise arendamise, jahilubade väljastamise, jahimaade korralduse ning jahipiirkonna kasutusõiguse lubade pikendamise teemadel. Samuti tutvuti Nõva, Noarootsi, Österby, Osmussaare jt lähedal asuvate piirkondadega.

Elupäästva meditsiini koolitus jahimeestele

11. septembril toimus Jõgevamaal Kaitseliidu õppekeskuses elupäästva meditsiini koolitus jahimeestele. Koolituse korraldas MTÜ Vaiga reservväelaste laskusportklubi.

Koolituse korraldaja Palamuse jahiseltsi esimehe Klemens Kasemaa sõnul on selline koolitus kõige odavam elukindlustus jahimehele. „Üks päev aastas koolitusel osalemist ja vajalik esmaabipakk – ega soodsamat elukindlustust polegi,” lisas ta.

Koolitusel osalenud EJS-i tegevjuhi Tõnis Kortsu sõnul on taoliste koolituste korraldamine väga tänuväärne ja vajalik tegevus. „Me keegi ei tea, kunas neid teadmisi vaja võib minna. Loodame, et mitte kunagi, aga kui selleks peaks vajadus tulema, siis võivad need teadmised päästa kellegi elu. Igas jahiseltsis peaksid olema inimesed, kes on läbinud selle koolituse. Samuti peaks jahijuhataja või organiseerija hoolitsema selle eest, et jahil oleks kaasas vajalik esmaabipakk,” lisas ta.

Päeva esimene pool koosnes teooriast. Tuletati meelde koolis õpitud inimese anatoomiat, elutähtsaid organeid ja nende asukohti. Selgitati, kui kaua on teoreetiliselt võimalik erinevate laskehaavadega elus püsida. Tutvustati erakorralise meditsiiniabi süsteemi Eestis. Samuti korraldi üle häirekeskuse tegevusvaldkonnad ja selgitati, missugused on päästetase.



Koolitusel osalejad said kasutada improviseeritud kandraami.

Samuti said kursusel osalenud ülevaate päästeahelast, alates otsesest ohust, päästmisest ja koha märgistamisest kuni haiglani. Tutvuti, millised on infarkti ja insuldi tunnused ja kuidas nende puhul tegutseda. Õpiti hindama kannatanu seisundit. Selgeks õpiti esmaabi algoritm. Tutvuti, millised võivad olla laskevigastused, mis on šokk ja kuidas anda esmaabi.

Päeva teine pool koosnes praktikast: žguti paigaldamisest, tamponeerimisest, rõhksideme paigaldamisest, kunstlikust hingamisest, improviseeritud kandraamide jt vahendite kasutamisest. Lõpuharjutust „Kütiliinis on laskehaav” treeniti välitingimustes. Kursusel osalejad jahimehed olid kogenud ja tulid ülesandega hästi toime.

Metsarahva päev Ida-Virumaal



Metsarahvapäevale tuldi koos perega. Foto: Marko Vinni

18. septembril toimus Konju lasketiirus Ida-Viru Jahimeeste Seltsi ja Voka jahiseltsi eestvedamisel metsarahva päev.

Päeval sai tutvuda lasketiiru tegemistega ja uudistada vastavalminud ulukite esmakäitlushoonet. Päeva sisustasid põnevate jahi- ja loodusjuttudega Vahur Sepp ja Peeter Hussar.

Kätt sai proovida vibujahiga. Kohal olid vibujahiklubi „Mägilased” liikmed, kes tutvustasid kõikidele soovijatele vibujahi eripärasid. Vibujaht oli ka üks päeva suurim magnet.

Jahindus- ja looduslaager Tartumaal

24.–26. septembrini korraldas Maarja jahikoda koostöös Tartu keskkonnahariduse keskuse Tartu loodusmajaga nende huvikooli lastele jahindus- ja looduslaagri.



Vahur Sepp jagas matkal tarkuseteri loodusest ja loomadest. Foto: Priit Tiks

Esimese jahindusalase loengu pidas lastele Tartumaa jahimees Viljar Ilves. Ta andis ülevaate jahinduse ajaloost, jahipidamisviisidest ja nende eesmärkidest ning jahieetikast. Pärast loengut näitasid ja rääkisid lastele oma jahikoertest jahimehed Ülo Poolak ja Jaak Laurikainen. Mehed tutvustasid koerte GPS-seadmed ning Huntloci võimalusi. Loodusmatkajuht Vahur Sepp viis lapsed ümber Saare järve kulgevale metsanduslikule õpperajale. Pea kolmetunnisel loodusmatkal said nad ülevaate kohalikust loodusest ja ajaloolise suguvõsa Mannteuffelite pärimusest.

Lapsed meisterdasid Eesti jahinaiste juhatause liikme Maria Põhako juhendamisel luust ja sulgedest unenäopüüdjaid ja ehteid. Maarja jahikoja liige Elger Jakovlev tutvustas lastele lasketiiru ning lõpuks tehti laagrit kokkuvõttev viktoriin.

Euroopa punahirve peibutamise meistrivõistlused

3. oktoobril toimus Ungaris Budapestis maailmanäituse „One with nature” raames Euroopa hirvepeibutamise meistrivõistlused, mille võitis eestlane Innar Uus.



▲▲ Uus euroopa meister hirvepeibutamises - Innar Uus.

Foto: Ive Kuningas

▲ Eesti hirvepeibutajate delegatsioon (vasakult): Andres Lillemäe, Innar Uus, Andres Maripuu, Mait Mägi ja Jaan Ärmus.

Foto: Ive Kuningas

Innar Uus tuli tasavägises finaalis uueks Euroopa meistriks! See on esmakordne sündmus Baltimaade ajaloos. „See oli midagi uskumatut. See, mida saavutasime, näitab, et harjutamine viib sinna, kuhu me nüüd jõudsimme,” kommenteeris vahetult pärast võitu Euroopa meister hirvepeibutamises Innar Uus.

Võistluse protokollis andmete järgi saavutas Eesti jahimees Innar Uus võidu 95 punktiga, teisele kohale tuli ungari Kasper Mate 93 punktiga ja kolmandaks jäi tšehhi Tomas Tresky 90 punktiga. Innar Uus lõpetas ka päev varem Gödöllös toimunud eelfinaalis esimesena. Viimati toimusid Euroopa meistrivõistlused hirvepeibutamises 25. mail 2019 Valgevenes Krasny Boris. Toona jäi Eesti meeskond 8. kohale ning individuaalarvestuses saavutas kõrgeima, 11. koha Andres Maripuu.

Punahirve peibutamise Euroopa meistrivõistlustel saavutas lisaks individuaalarvestuse esikohale Eesti ka meeskonnaarvestuses kõrge 3. koha, teise koha sai Sloveenia meeskond ja esikoha Ungari peibutajad.

Kokku võistles Euroopa meistrivõistlustel Gödöllös 13 meeskonda ning 38 inimest Euroopast. Neist 19 pääses finaali.

Loodushariduslik õppepäev Räpina aianduskoolis

18. oktoobril külastasid Räpina ühisgümnaasiumi viienda klassi õpilased Räpina aianduskooli, kus neile tutvustati Eesti jahiulukeid.

Räpina aianduskooli õpetaja Arvi Lepisk tutvustas metsloomi nahkade, koljude ja sarvede abil. Räägiti jahiulukitest lähemalt, täideti õpetlik tööleht ning lahendati loodusteemaline ristsõna.

Naisküttide ühisjaht

Oktoobrikuu viimane laupäev oli jahimeestel aktiivne põdrajahipäev. Naisküttide traditsiooniline sügisjaht toimus 12. korda, seekord Vääna jahiseltsi jahimaadel.



Jahikuninganna-tiitli sai Janika Loos (vasakul). Foto: ENS

Seltsi juhi Triin Roostfeldti sõnul on nende korraldatud sügisjahid olnud tavaliselt avatud kõigile naissoost jahimeestele, olenemata seltsi kuuluvusest. Sel korral otsustati pandeemiast lähtuvalt korraldada jaht ainult Eesti Naisküttide Seltsi liikmetele.

Imeilusal päikeselisel sügispäeval kogunes Vääna jahimaja ette soliidne jahiseltskond, heisati pidulikult lipp ja jaht võis alata. Ajud korraldati Tölinõmme rabas. Jahipäev oli tulemusrikas: kaks põtra ja viis metssiga.

Jahikuninganna tiitli sai Janika Loos. Põhisponsori, jahiriided.ee poolt välja pandud jahiriiete komplekt loosis Kerli Kuusele.

Ahja õpilased käisid aianduskoolis jahindusega tutvumas

23. novembril külastas rühm Ahja põhikooli õpilasi koos õpetajaga Räpina aianduskooli, kus läbiti jahinduse töötuba.

Tutvuti jahiulukite nahkade, koljude ja sarvedega ning täideti tööleht ja nuputati ulukiteemalist ristsõna. Sisemaa õpilaste jaoks osutus tähelepanuväärseks hallhülge kolju ja šaakali nahk. Erilist huvi pakkus hallhülge hammastik.

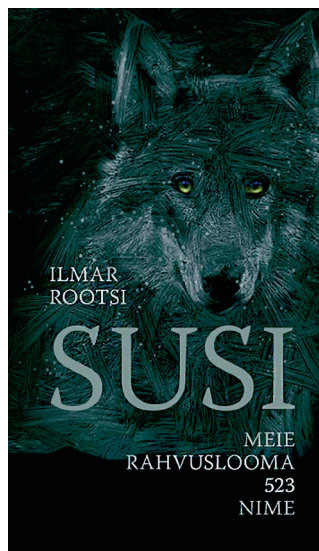
Raamatu „Susi” esmaesitlus

10. detsembril esitleti Liviko esinduses Ilmar Rootsi raamatut „Susi”.

Nüüdseks taevastel maadel toimetava jahimehe ja ajaloo-uurija Ilmar Rootsi kogutud hundinimed on meie rahvapärane. Need 523 nime on teadavaolevalt suurim nime kogum, mis ühe looma kohta on teada. See annab tunnistust, et esivanemate jaoks on susi olnud erakordselt tähelepanuväärne loom.

Raamatusitlusel tutvustati Ilmar Rootsi kogumikku lähemalt. Lisaks meenutasid hea sõnaga Ilmarit nii tema poeg Andres Rootsi, kui ka tema hea tuttav loodusemees ja kirjanik Juhani Püttsepp. Samuti meenutas Ilmarit ja rääkis hundist laiemalt Ilmari kolleeg ning zooloog Mati Kaal.

Sündmusel löid meeleolu arhailise meestelaulu ansambel Lüü Türr ning imelist liivakunsti tegi Madli Luuk.



Ilmar Rootsi raamat "Susi"

Traditsioonilised sündmused

Jahirahu väljakuulutamine

15. detsembril kuulutati välja jahirahu Ida-Virumaal Mäetaguse mõisa ees.

Jahimehi oli tervitama tulnud Alutaguse vallavanem Tauno Vohmar. Ida-Virumaad tutvustas jahimeestele ja külalistele Ida-Viru Jahimeeste Seltsi tegevjuht Marko Vinni.

Tänavuse aasta tegemistest rääkis EJS-i president Margus Puust. Lisaks kuulutas ta välja Eesti metsadesse jõulupühade ajaks jahirahu ning tutvustas järgmise aasta teemat,

mis keskendub jahiuluki väärtustamisele. Pidulikku meeleolu lõi EJS-i jahisarveansambel.

Pärast jahirahu väljakuulutamist esitlesid Marko Vinni ja Anne Nurgamaa Mäetaguse rahvamajas Ida-Viru Jahimeeste Seltsi ajalooraamatut. Rahvamajas oli võimalik teha jahindusteemalise fotoseina juures pilti ning huvilised said tutvuda jahimehe Urmas Roodeni jahimaalide koguga.

Muusika saatel vestis juttu ja luges loodusluulet Guido Kangur.



▲ Jahirahu kuulutas välja EJS-i president Margus Puust.
▶ Marko Vinni ja Anne Nurgamaa tutvustasid Ida-Viru Jahimeeste Seltsi ajalooraamatut.



Meedia

Meedial ja kommunikatsioonil on tänapäeval kahtlemata väga oluline osa nii laiemalt ühiskonnas kui ka kogukondades, kuhu jahimehed on koondunud. EJS paneb sellele pidevalt rõhku, et olla ühiskondlikult pildis ja levitada oma sõnumit väljapoole. Kasutame selleks erinevaid strateegiaid ja väljundeid, et seda võimalikult laiapõhiliselt ja läbipaistvalt teha.

Jahindusuudistega kursis olemiseks ja monitoorimiseks kasutame keskkonda Station, jahindusteavet ja -uudiseid edastame kodulehe kaudu. Aasta kohta koostame meediaplaani, et planeerida jahindusalaseid teavitusi. Lisaks anname toimuvast teada pressiteate, eelinfo ja uudiskirja vahendusel. Samuti kasutame suhtluseks ja infovahetuseks sotsiaalmeedia kanaleid: Facebooki, Instagrammi ja Youtube'i.

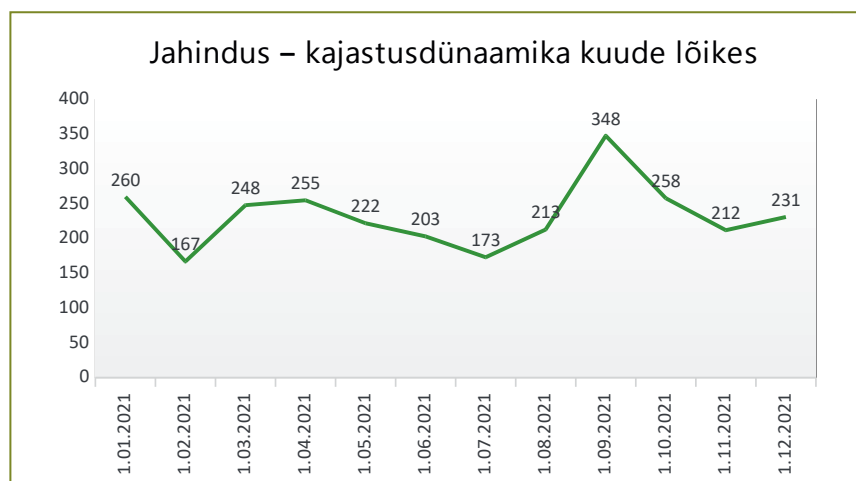
Station

Station on meediamonitooringukeskkond, mis lubab jälgida meile oluliste sõnumite levikut üle kogu meedia-ruumi, kattes nii trüki, veebi, riigi kui kohaliku meedia kanaleid, aga ka televisiooni- ja raadiosaated ning osaliselt sotsiaalmeediat.

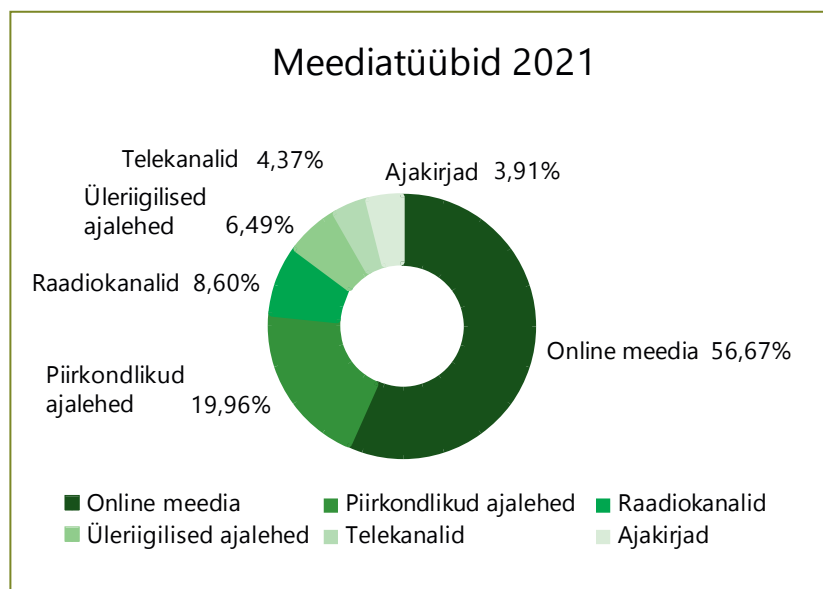
Station analüüsib meediakanalites meie valikul kolme teemavaldkonda. Nendeks on jahindus – võimaldab leida kõike valdkonnaga seonduvat; jahimeeste selts – seirab jahindusorganisatsioonide kohta käivat teavet; Loomus – võimaldab uurida, milliseid sõnumeid jahivastased levitavad.

2021. aastal oli jahindusteemalisi kajastusi kokku 991, mis on mõnevõrra vähem kui 2020, mil ilmus 1052 lugu. Aasta jooksul on uudiste kajastusdünaamika jäänud vahemikku 200–300 lugu kuus, selgub graafikust 6. Enim kajastusi oli septembris (348). Ülejäänud aastal oli kajastusi 200 vahemikus.

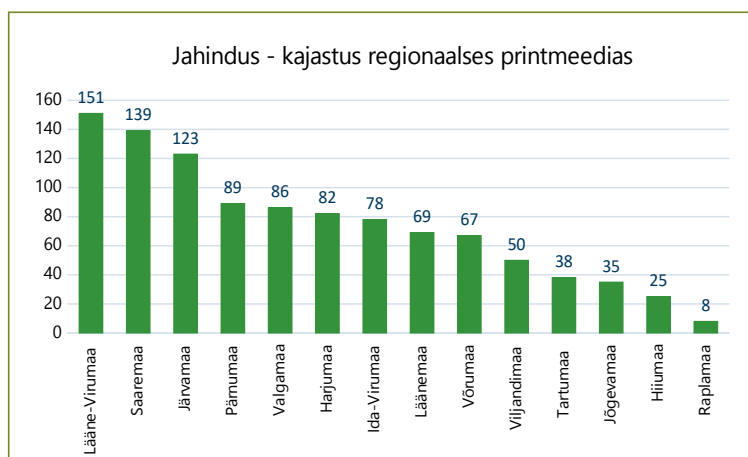
Graafikust 7 nähtub, et valdav enamus (56,67%) jahinduse meediakajastusi oli online- ehk veebi-meedias.



Graafik 6. Kajastusdünaamika kuude lõikes 2021. aastal.
Allikas: Station

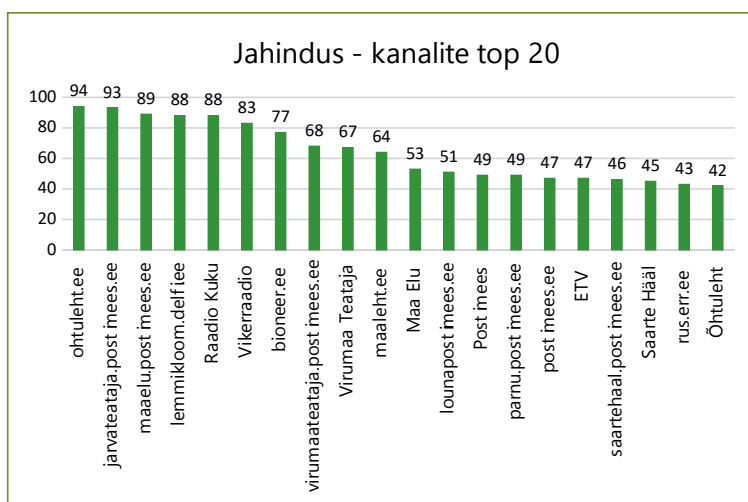


Graafik 7. Jahinduse kajastused meediatüüpide järgi aastal 2021 ja 2020. Allikas: Station



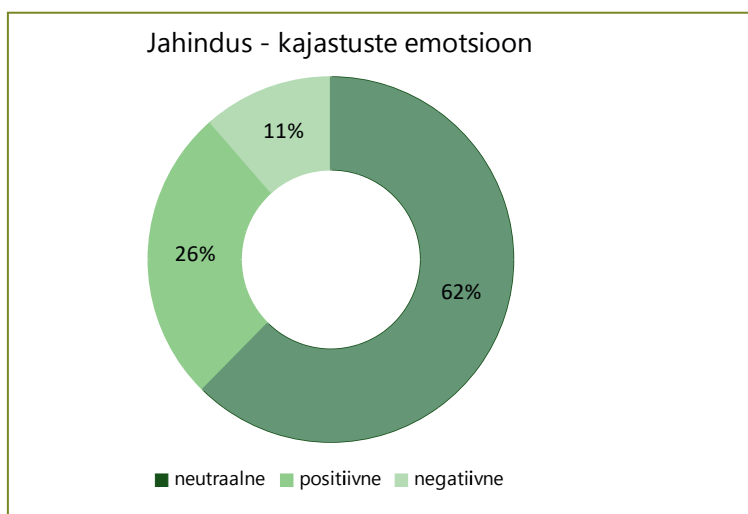
Graafik 8. Kajastus regionaalses printmeedias 2021. aastal.

Allikas: Station



Graafik 9. Jahinduse meediakajastuste kanalite paremik 2021. aastal.

Allikas: Station



Graafik 10. Jahinduste meediakajastuste emotsionaalsus 2021. aastal.

Allikas: Station

Rohkelt kajastust leidis ka piirkondlikes ajalehtedes, eriti aktiivsed on olnud Lääne-Virumaa (151 kajastust) ja Saaremaa (139 kajastust) ajalehed (vt graafik 8). Samuti näib, et veebimeedia ja raadio osakaal on viimase aasta veidi tõusnud, samas kui ajalehtede, ajakirjade ja televisiooni osakaal on mõnevõrra langenud (graafik 7).

2021. aastal kajastas meie teateid enim Õhtulehe veebitoetus. Aktiivselt on meid kajastanud ka Maaelu, Delfi lemmiklooma portaal, Raadio Kuku ning piirkondlikud veebiväljaanded (vt graafik 9).

Monitooringusüsteem võimaldab ka Eesti Keele Instituudi emotsionaalse kõne korpuse abil tuvastada uudiste emotsionaalset tonaalsust. Selle põhjal saab vaadata kas uudis sisaldab viha, rõõmu, kurbust või neutraalseid ütlusi. 2021. aastal oli valdav osa kajastustest neutraalsed (~62%), positiivsed oli ~26% ja negatiivsed ~11% (graafik 10).

Meediaplaan

EJS on juba viis aastat koostanud meediaplaani. See on tegevusplaan, mis kirjeldab kuidas aasta lõikes toimub EJS-is meediaga suhtlemine ja milliseid erinevaid meetodeid selleks kasutatakse. Meediaplaan sisaldab ülevaadet kellele, miks, mida, millal ja kuidas kajastada. See võimaldab teatud sündmuste ja juhtumite kajastamist ette planeerida.

Meediaplaani kava koostades pani EJS paika kommunikatsiooni eesmärgid, sihtrühma, konkreetseid sõnumid, kanalid ja vastutajad. Meediaplaan nõuab alati töö käigus korrigeerimist, mõned tegevused asendamist.

Pressiteade

2021. aastal saatsime pressiteateid kokku 12 korral, mis on veidi rohkem kui 2020. aastal (10). Lisaks tegime pressiteateid koostöös põllumajandus- ja toiduametiga, häirekeskuse ja If kindlustusega. Pressiteated võimaldasid meil hoida jahindusvaldkonda aktiivselt pildis, tõstatada ja käsitleda aktuaalseid jahindusalaseid teemasid meedias ning kujundada jahinduse mainet.

Kodulehekül

EJSi kodulehekül www.ejs.ee on mõeldud aktuaalse jahindusalase teabe edastamiseks. Koduleheküljele on EJS koondanud kogu jahindusalase operatiivse teave, mis hõlmab jahindust nii Eestist kui mujal. 2021. aastal ilmus kodulehel kokku 923 uudist, mis on mõnevõrra vähem kui 2020. aastal, mil ilmus 1030 uudist. Seega ilmus ligikaudu 77 uudist kuus ning kaks uudist päevas.

Alates 2015. aastast on kodulehe külastatavus olnud tõusuteel. Mullu oli külastajaid mõnevõrra rohkem, 168 961 (2020. a 165 535), kes vähemalt korra kodulehel viibisid. Kodulehe uudiste ja teadete vaatamisi oli möödunud aastal kokku 842 486 (2019. aastal 851 693 vaatamist). Kodulehel viibimise aeg on jäänud stabiilselt kahe minuti piiridesse.

Enim külastajaid (9384 inimest) oli kodulehel 25. jaanuaril, mil ilmus artikkel „Traagiline õnnetus Viljandimaal“ (hundid murdsid jahikoera). See oli ühtlasi ka aasta loetuim lugu (16 252 vaatamist). Samuti pakkus lugejatele huvi suursõjakate käekäik, trofede hindamine jm sündmused.

Kodulehe loetumad lood:

- ▶ Traagiline õnnetus Viljandimaal – 16 252 vaatamist
- ▶ Hundi küttimine jätkub endises mahus – 4989 vaatamist
- ▶ Harju maakonnas leiti SAK viirus – 3957 vaatamist
- ▶ PILTUUDIS. Ebatavaline: karu ja hunt liiguvad koos – 3624 vaatamist
- ▶ Hinnati Hiiumaa kõigi aegade vägevamad punahirvesarved – 3281 vaatamist
- ▶ Kogu pere metsapäev tuleb taas! – 3237 vaatamist

▶ VIDEO. Hundid üritasid Leedus metsseapõrsaid rünnata – 3183 vaatamist

▶ Tori-Sindi jahipiirkonnas murti ilves – 3147 vaatamist

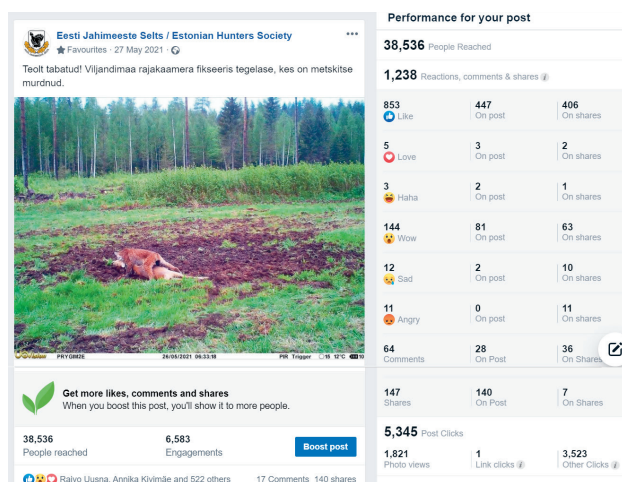
▶ VIDEO & GALERII. Haruldane kohtumine hundi-kutsikatega Soomaal – 3018 vaatamist

▶ Valtus algab jahikursus 31. oktoobril – 3018 vaatamist

Sotsiaalmeedia

Facebook

Facebook on aastatega populaarsust kogunud ning teated jõuavad seal kõige kiiremini lugejani. EJS-i FB jälgijate arv on jätkuvalt tõusutrendis, 2021. aasta lõpuks kogunes sinna 7327 jälgijat. Seega lisandus aastaga 323 inimest (2020. a 7004 jälgijat).



Facebooki vaadatuim postitus.

EJS-i FB tegemisi jälgivad endiselt valdavas enamuses 25–34 aastased. 56% kogu jälgijaskonnast moodustavad mehed. Enamik (91,3%) jälgijatest on eestlased, aga on ka soomlasi, lätlasi, leedulasi, sakslasi, austraallasi jt.

Kõige sagedamini külastati Facebooki neljapäeviti ning ajavahemikest enim hommikuti kell 11. Kõige enam külastusi toimus korraga 19. aprillil, mil meie Facebooki lehe postitused jõudsid 8882 inimeseni. Kõige enam vaatamisi (38 536) kogus rajakaamera foto, kus ilves murdis metskitse. Samuti vaadati rohkelt ulukitega seonduvaid uudiseid, pilte rajakaameratest, hulkuma läinud koertest, algavatest jahikursustest jm.

Facebooki vaadatuimad lood:

▶ Teolt tabatud! Viljandimaa rajakaamera fikseeris tegelase, kes on metskitse mürdnud (piltuudis ilvesest ja metskitsest) – 38 536 vaatamist

▶ Video Viljandimaal Päre külas Lennujaama teel 18. juuli õhtul liikunud hundikarjast – 19 100 vaatamist

- Viljandimaal Leie jahipiirkonnas jäädvustas rajakaamera üliharuldase vaatepildi: põdrapere soolakul! (piltuudis põtradest) – 16 998 vaatamist
- “Kas ollakse rõõmsad taaskohtumisest või käib väike kempus soolase suutäie pärast, seda ei tea öelda,” kommenteeris olukorda Viljandimaa jahimees Priit Vahtramäe (piltuudis põdravasika ja põdralehma kohtumisest). – 12 330 vaatamist
- Hea koht sügamiseks (piltuudis karust puu najal) – 11 052 vaatamist
- Pressiteade: oktoobriga algab aju- ja koertega jaht – 10 756 vaatamist
- „Tänane viktoriiniküsimus: kellega on tegu?” (piltuudis lähivõttes karust) – 10 580 vaatamist
- Mikrofilm Harjumaa metsades toimetavatest karudest (monteeritud video rajakaamerasse sattunud karudest). – 10 500 vaatamist
- Sügisloos jahiriide ja jalanõude vee- ja hooldusvahenditega tegeleva Topi Naturaliga – 10 061 vaatamist
- LIVE ülekanne Eesti punahirve peibutamise meistri-võistlustest kogu pere metsapäeval – 8500 vaatamist

Youtube

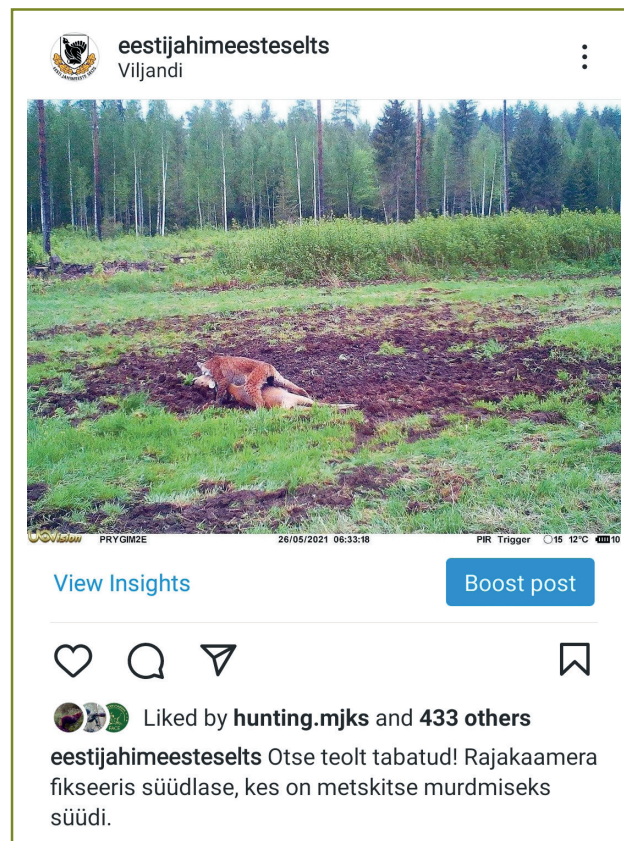
Youtube võimaldas jahindusealast teavet tuua vaatajateni videopildis. 2021. aastal avaldasime 48 videot (2020. aastal 17 videot), mida kuvati automaatselt EJS-i kodulehel.

Videod sisaldasid intervjuusid nii kodu- kui välismaiste jahinduseksperptide ja partneritega, ulukite ja metsaelu jäädvustusi, sündmuste reportaaže, ulukite esmakäitlust, ülevõtteid jahtidest jm. Kõige rohkem vaatamisi (29 731) kogus video, kuidas ilves peab jahti metskitsele Pärnumaal.

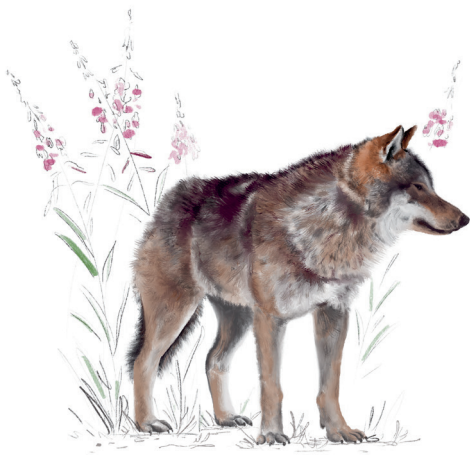
Instagram

Alates 2017. aastast on EJS-il Instagrami konto. 2021. aastal jagasime rajakaamerapilte jm fotosid ning videoid aktuaalsete ürituste ja jahimeeste tegemiste kohta. Aasta lõpuks

kogunes sinna 1569 jälgijat, mis on ligi 300 jälgijat rohkem kui 2020. aastal. Kõige populaarsem (434 meeldimist) oli rajakaamera foto, kus ilves oli saanud saagiks metskitse.



Populaarseim postitus Instagramis



Trükised

Jahinduslike trükiste väljaandmine on alati moodustanud olulise osa EJS-i tööst.

Ajakiri Eesti Jahimees

2021. aasta jooksul andis EJS välja ajakirja Eesti Jahimees kuus numbrit. Ajakirja tiraaž püsis 10 000–11 000 eksemplari vahel. Ajakirjas käsitleti jahindusalaseid probleeme, kajastati aktuaalseid jahindusalaseid teemasid ja sündmusi, mh jahiseltside tegemisi. Samuti räägiti aasta jooksul erinevatest jahilindudest, jahipiirkonna kasutusõiguse lubade pikendamisest, „Ulukid teel“ projektist, jahimajadest, EJS-i IT arendustest, vibujahist, pliimoonast, lindude gripist, peibutamisest jpm.

Ajakirja väljaandmine on muude kaasaegsete teabekanalite kõrval endiselt EJS-i üks tähtsamaid ettevõtmisi. Iga numbri ilmumise järel toimusid regulaarselt ajakirja toimkonna koosolekud.



Aastaraamat 2020

2021. aastal ilmus möödunud aastat kokkuvõttev aastaraamat, kust saab lugeda EJS-i tegemistest ja jahihooaja statistikast.

Aastaraamatust leiab EJS-i ja seltsi juhatuse tegemised, halduslepingu tulemused, sigade Aafrika katku arengud, küttimisstatistika, ulukikahjustused ja liiklusõnnetuste statistika jm.



Jahimeeste kalender 2021

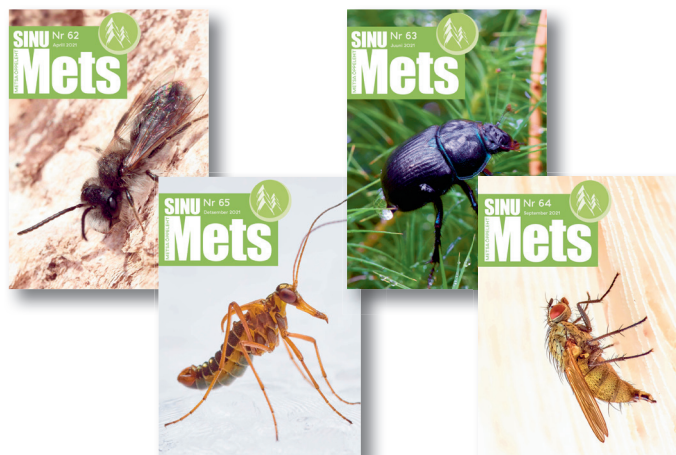
EJS-i trükiste üks suurprojekte on mitu aastat olnud jahimeeste kalender. Kalendrist leiab kvaliteetseid ulukifotosid, jahikalendri, jahiseltside kontaktandmed, päikese ja kuu momendid Paide horisondilt, samuti jahindusega seotud tähtpäevad ja tähtjad. Kalendri kaant kaunistas seekord Remo Savisaare foto rebasest, sisufotode autoriteks on Eesti tuntud loodusfotograafid Remo Savisaar, Ingmar Muusikus, Jüri Jõepera ja Peeter Karask.



Õppeleht Sinu Mets

2021. aastal jätkus kaastöö õppelehele Sinu Mets, mis ilmus aprillis, juunis, septembris ja detsembris ajalehe Postimees vahel. Trükis on saadaval ka elektroonilisel kujul Erametsa-keskuse kodulehel (www.erametsa.ee)

Sarnaselt varasemate aastatega oli jahinduse artiklite ja uudiste jaoks eraldatud rubriik, kus käsitleti aasta jooksul mitmeid teemasid, nagu näiteks liiklusõnnetused ulukitega, EJS-i infosüsteemid, ulukihaigused, jahiohtus, jahipiirkonna kasutusõiguse lubade pikendamine, jahitrofeede hindamine, peibutamine jm.



Sigade Aafrika katk (SAK)

Metssigade hulgas esineb sigade Aafrika katku (SAK) en-diselt ja viirus pole kuhugi kadunud. Kokku uuriti 2021. aastal (tabel 7) SAK-i tunnuseid 10 752 metsseal, neist 87 olid positiivsed (viirus+antikeha).

SAKi viirus tuvastati kokku 26 loomal: Lääne-Virumaal (14), Harjumaal (7), Raplamaal (3) ning Võrumaal (2). 2020. aastal oli katkutunnustega isendeid 16, 2019 - 82, 2018 - 276, 2017 - 866, 2016 - 1568.

Võrreldes 2020. aastaga tuvastati 2021. aastal 7 SAK positiivset metssiga rohkem ning see erinevus ei ole suur. Paraku oli 2021. aastal oluliselt rohkem SAK viiruspositiivset metssiga kui 2020. aastal: 2020 – 16 SAK viiruspositiivset metssiga ja 2021 – 26 SAK viiruspositiivset metssiga ehk 10 viiruspositiivset metssiga rohkem.

Sellest võib järeldada, et viirus levib laialdasemalt ning koos sellega suureneb SAK-i leviku oht meie seakasvatustevõtetele (eriti Lääne-Virumaal, aga ka Harju- ja Raplamaal).

Perioodil 2017–2021. aasta juuli ei tuvastatud SAK-i ühelgi koduseal. 2021. aasta juulis tuvastati aga SAK-i viirus koduseafarmis. Mõned päevad hiljem tuvastati farmi läheduses SAK ka surnud metssigadel.

Alates 2014. aastast on SAK-i farmidest eemale hoidmiseks rakendatud rangeid bioohutusnõudeid ning metssigade populatsiooni vähendamise tulemusena on SAK-i levik meie metsades pidurdunud. Kuue aastaga on ära tehtud suur töö ning selle tulemusel on SAK-i farmidesse leviku risk vähenenud. Metssigade teadliku küttimisega on oluliselt vähendatud arvukust.

SAK positiivsete metssigade arv on jäänud 2021. aastal alla ühe protsendi uuritud metssigadest (0,77%). Enim katkujuhtumeid Eestis oli Lääne-Viru maakonnas (25 isendit). 66 katkutunnustega isendit oli kütitud, lisaks 21 surnuna leitud või hukatud SAK tunnustega (vt tabel 5).

Maakond (proovivõtu koht)	Kokku SAK positiivseid loomi	Kütitud	Surnuna leitud/hukatud
Harju maakond	13	4	9
Hiiu maakond	0	0	0
Ida-Viru maakond	3	3	0
Jõgeva maakond	3	3	0
Järva maakond	2	2	0
Lääne maakond	0	0	0
Lääne-Viru maakond	25	14	11
Põlva maakond	4	4	0
Pärnu maakond	1	1	0
Rapla maakond	6	6	0
Saare maakond	10	10	0
Tartu maakond	9	9	0
Valga maakond	0	0	0
Viljandi maakond	8	8	0
Võru maakond	3	2	1
KOKKU	87	66	21

Tabel 5. Sigade Aafrika katku leiud metssigadel 2021. aastal.

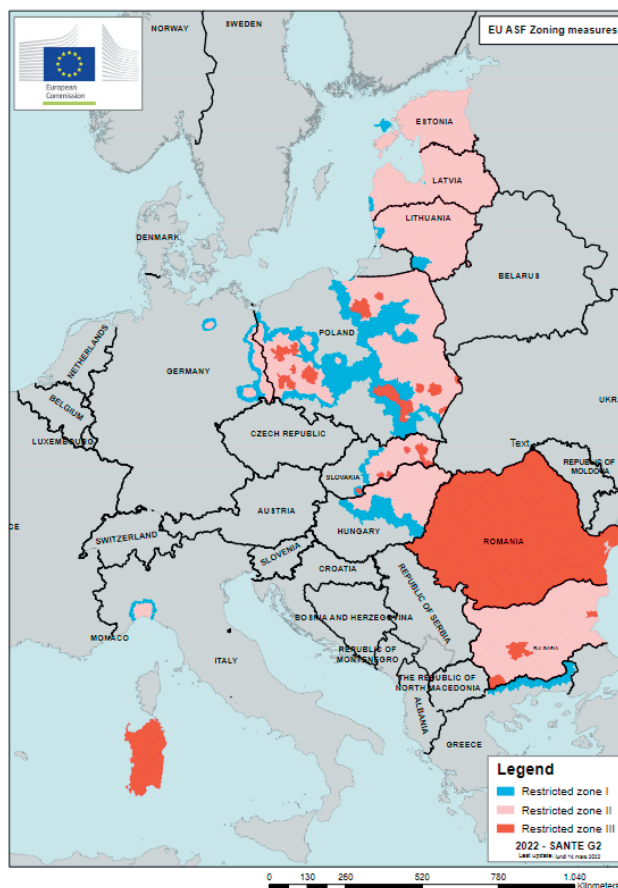
Allikas: Põllumajandus- ja Toiduamet

2021. aastal teavitas SAK-ist metssigadel 12 Euroopa riiki. Positiivsetest metssigadest teavitasid kõige rohkem Poola ja Ungari. Samuti on seakatk levinud jõudsalt Aasias. Täna- seks on Tšehhi ja Belgia deklareerinud, et nad on metssiga- de populatsioonis SAK-i likvideerinud.

Alates 2015. aastast on jahimehed tauditõrjemeetmena matnud metssigu. Matmise projekt toimub Eesti Jahimees- te Seltsi (EJS) ja põllumajandus- ja toiduameti (PTA) koos- töös. Kokku maeti 2021. aastal 34 metssiga (2020 - 15, 2019 - 17, 2018 - 23, 2017 - 241, 2016 - 1465 isendit) (vaata tabel 6). Lisaks paigutati konteinerisse 103 rümpa, mis on mõne- võrra rohkem kui aasta varem (2020 - 66).

Maakond	Maetud	Konteinerisse viidud
Harjumaa	1	16
Hiiumaa	7	0
Ida-Virumaa	0	2
Jõgevamaa	0	16
Järvamaa	0	3
Läänemaa	0	0
Lääne-Virumaa	12	18
Põlvamaa	4	4
Pärnumaa	2	7
Raplamaa	0	5
Saaremaa	0	6
Tartumaa	1	16
Valgamaa	0	0
Viljandimaa	6	8
Võrumaa	1	2
KOKKU	34	103

Tabel 6. Metssigade matmine ja konteinerisse paigutamine 2021. aastal. Allikas: Põllumajandus- ja Toiduamet



▲▲ Kaart 1. Euroopa Liidu kehtestatud tauditsoonide piirid.
 ▲ Kaart 2. Sigade Aafrika katku kitsendustega tsoonid Eestis.
 Sinine ala – I kitsendustega tsoon. Roosa ala – II kitsendustega tsoon.

Aasta	Uuritud metssigade arv	SAK pos metssigade arv	neist SAK viiruse leiuga metssigade arv
2014	1056	73	73
2015	9565	1095	1005
2016	15 978	1570	1277
2017	9574	866	590
2018	4961	284	58
2019	4836	82	6
2020	7327	77	16
2021	10 752	87	26

Tabel 7. SAK-ile uuritud ja neist positiivsete ning viirusele positiivsete metssigade arv aastatel 2014–2021.
Allikas: Põllumajandus- ja Toiduamet

SAK nõupidamised

Seakatku infopäev jahimeestele

25. veebruaril toimunud seakatku teemalisel infopäeval selgus, et kuigi positiivsete seakatku juhtumite arv on aastate jooksul oluliselt vähenenud, püsib viirus Eestis endiselt edasi.

Eesti maaülikooli veterinaarse bio- ja populatsiooni-mediitsiini professori Arvo Viltropi sõnul oli Eesti viirusevaba 2019. aasta veebruarist kuni 2020. aasta augustini. „25. augustil tuvastati taas SAK-i viirus ühel metsseal Raplamaal, kes leiti maantee äärest,” selgitas Viltrop. „Kõige suurema tõenäosusega on see inimese poolt uuesti sisse toodud viirus.”

Aasta alguses oli Eestis kaks aktiivset seakatukollet, üks neist Raplamaal, teine Lääne-Virumaal. 2021. aastal oli jaanuari lõpu seisuga uuritud 2074 metssiga, kellest 15 SAK positiivsed, 14 antikeha- ja 1 viiruspositiivne.

Põllumajandus- ja toiduameti loomatervise ja -heaolu osakonna nõuniku Maarja Kristiani sõnul on seakatku laialt levinud ka mujal Euroopas. „Seakatku levib aktiivselt Slovakkias, Serbias, Moldovas, Ungaris, Baltikumis, Saksa-Poola piiri ääres ja eriti kõrge levikuga on see Rumeenias. Taudi on likvideerida suutnud hetkel vaid Tšehhi ja Belgia,” selgitas Maarja Kristian.

Eesti uued seakatku leiud on kindlasti ohuks nii mets-sea populatsioonile kui ka kodusigadele, mistõttu on oluline jahimeeste seas säilitada bioturvalisust enne jahti, jahti ajal ja ka pärast seda. „Esmakäitluse nõuded on tähtsad, alati tuleb jälgida puhastamist ja desinfitseerimist nõudeid, et vältida haiguse edasi levitamist,” selgitas PTA loomatervise ja -heaolu osakonna juhtivspetsialist Anne-Ly Veetamm.

Infopäeval tehti lisaks ülevaade 2018.–2020. aastal toimunud hirvlaste kurtumustõve seire projektist, Euroopas ja Eestis käimasolevast ehinokokk-paelussi uuringust ja marutaudi projektist. Infopäeva ettekanded on saadaval EJS-i kodulehel.

Maaeluminister arutab seakatku uut puhangut

20. juulil toimus maaeluminister arutamine seakasvatavatega, kus anti infot juuli keskel toimunud katkupuhangust Pihlaka OÜ farmis ja SAK-i olukorrast riigis.

Maaeluminister Urmas Kruuse sõnul on SAK-i vastases võitluses kõige olulisem koostöö. „Selleks me siin olemegi, et arutada, kuidas üheskoos edasi tegutseda,” ütles minister.

EJS-i tegevjuhi Tõnis Kortsu sõnul mõjus katkupuhang Pihlaka OÜ farmis külma dušina ka jahimeestele. „Jahimeestel oli oma osa selles, et katk sai neli aastat farmidest eemal hoitud. Samuti aitas sellele kaasa seakasvatavate tubli bioohutusala töö ja metssigade küttimine farmide ümbrusest. Viirus aga on arenev ja otsib pidevalt meie kaitses nõrku kohti. Peame oma tegevused ühiselt üle vaatama ja nendega veelgi tõhusamalt jätkama. Nutikas ja kaasaegne jahipidamine on SAK-i vastases võitluses võtmetähtsusega.”

Ülevaate sigade Aafrika katku olukorra kohta tegi Olev Kalda põllumajandus- ja toiduametist. Ta rääkis taudi-puhangutest kodusigadel 2015.–2017. aastal, mil neid oli kokku 26. Alates 2017. aasta septembrist olid farmid puhtad kuni 2021. aasta juuli keskpaigani. Kalda tõi ka näitena katkupuhangu võimalikud põhjused naaberriikide farmides. Nii Lätis, Leedus kui ka Poolas märgiti ära ebapiisav bioturvalisus. Samuti esineb haljassöödaga ja toidujäätmetega toitmist. Selgus ka, et üheks võimalikuks põhjuseks oli asjaolu, et farmi omanik on tegelenud ise metssigade küttimisega.

Koosolekul osalejad tõdesid, et on vaja edaspidi rakendada kõiki bioturvalisuse meetmeid komplekselt, samuti ohjata metssigade populatsiooni ja jälgida bioohutuse nõuete täitmist ka jahipidamisel.

Seakatku infopäev jahimeestele

27. oktoobril korraldasid EJS ja PTA Tartu jahindusklubis infopäeva jahimeestele, kus räägiti SAK-ist, marutaudist, koerte katkust jt ulukihaigustest. Infopäev kanti üle veebis, kokku osales 60 inimest.

EJS-i tegevjuhi Tõnis Kortsu sõnul on sellised infopäevad nii jahimeestele kui ka veterinaarametnikele väga olulised. „Jahimeestena saame värsket infot otse algallikast ja see on meile äärmiselt vajalik ulukitega metsas toimetamiseks. Samas saame praktilise info omanikena seda edastada veterinaaridele ja see on omakorda nendele tähtis,” võttis Korts infopäevade mõtte kokku.

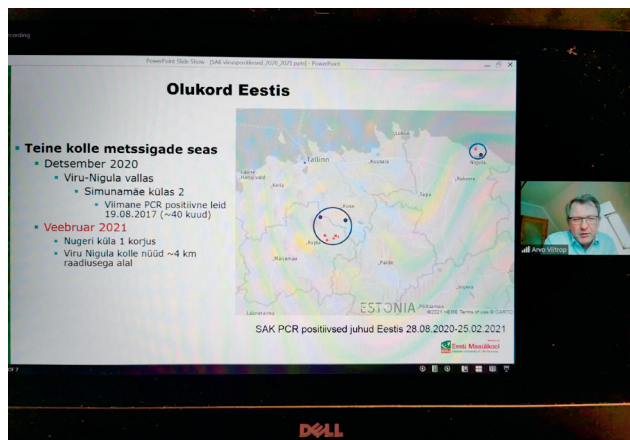
Päeva juhatas sisse ja modereeris PTA loomatervise- ja heaolu osakonna juhataja Olev Kalda. Ülevaate marutau-

di projektist tegi Enel Niin PTA-st, trihhiinella uuringutest ja ehhinokokkide projekti tulemustest rääkis Epp Moks veterinaar- ja toidulaboratooriumist. SAK-i analüüside kokkuvõtte tegi ning proovide võtmisest, pakendamisest ja laborisse saatmisest rääkis Katrin Mähar veterinaar- ja toidulaboratooriumist.

Sigade Aafrika katku olukorrast Eestis ja mujal kõneles Maarja Kristian PTA-st, bio-turvalisusest jahil, pärast jahiti ja lihakehade käitlemisest tegi ettekande Anne-Ly Vee-tamm PTA-st, lisaks rääkis ta bioturvalisuse kontrollist jahimajades. Andmevahetusest jahimeeste ja PTA vahel rääkis Helen Prommik PTA-st ja uusi nutirakendusi tutvustas (surnud metssigadest ja lindudest teavitamine) Maarja Kristian PTA-st.



EJS ja PTA korraldas seakatku infopäeva Tartus.



Veebruaris toimus seakatku infopäev veebis.



Maaeluministeriumis arutati uut seakatku puhangut.

Eesti jahiulukid

Suurulukid

Eestikeelne nimetus	Ladinakeelne nimetus	Soomekeelne nimetus	Inglisekeelne nimetus	Saksakeelne nimetus	Venekeelne nimetus
Pöder	<i>Alces alces</i>	Hirvi	Elk, Moose (USA)	Elch	лось
Punahirv	<i>Cervus elaphus</i>	Saksanhirvi	Red Deer	Rotwild	благородный олень
Metskits	<i>Capreolus capreolus</i>	Metsäkauris	Roe Deer	Reh (Rehwild)	косуля
Metssiga	<i>Sus scrofa</i>	Villisika	Wild Boar	Wildschwein	кабан
Karu	<i>Ursus arctos</i>	Karhu	Bear	Bär	медведь
Hunt	<i>Canis lupus</i>	Susi	Wolf	Wolf	волк
Ilves	<i>Felis lynx</i>	Ilves	Lynx	Luchs	рысь
Hallhüljes	<i>Halichoerus grypus</i>	Harmaahylje	Grey Seal	Kegelrobbe	длинномордный тюлень

Tabel 8. Suurulukid Eestis.

Väikeulukid

Eestikeelne nimetus	Ladinakeelne nimetus	Soomekeelne nimetus	Inglisekeelne nimetus	Saksakeelne nimetus	Venekeelne nimetus
Rebane	<i>Vulpes vulpes</i>	Kettu	Fox	Fuchs	лисица
Šaakal	<i>Canis aureus</i>	Šakali	Golden jackal	Goldschakal	(обыкновенный) шакал
Kährikkoer	<i>Nyctereutes procyonoides</i>	Supikoir	Raccoon dog	Marderhund	енотовидная собака
Mink	<i>Mustela vison</i>	Minkki	American Mink	Mink	американская норка
Tuhkur	<i>Mustela putorius</i>	Hilleri	Polecat	Iltis	(чёрный) хорь
Metsnugis	<i>Martes martes</i>	Näätä	Pine Marten	Baumarder	лесная куница
Kivinugis	<i>Martes foina</i>	Kivinäätä	Beech Marten	Steinarder	каменная куница
Mäger	<i>Meles meles</i>	Mäyrä	Badger	Dachs	барсук
Kobras	<i>Castor fiber</i>	Majava	Beaver	Biber	бобр
Ondatra	<i>Ondatra zibet hica</i>	Piisami	Muskrat	Biisamratte	ондатра
Halljänes	<i>Lepus europaeus</i>	Rusakko	Brown Hare	Feldhase	заяц-русак
Valgejänes	<i>Lepus timidus</i>	Metsäjänis	Northern Hare	Schneenhase	заяц-беляк
Kormoran	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Merimetso	Great Cormorant	Kormoran	большой баклан
Rabahani	<i>Anser fabalis</i>	Metsähanhi	Bean Goose	Waldsaatgans	гуменник
Hallhani	<i>Anser anser</i>	Merihanhi	Greylag Goose	Graugans	серый гусь
Suurlaukhani	<i>Anser albifrons</i>	Tundrahanhi	Greater White-fronted Goose	Europäische Blässgans	белолобый гусь

Eestikeelne nimetus	Ladinakeelne nimetus	Soomekeelne nimetus	Inglisekeelne nimetus	Saksakeelne nimetus	Venekeelne nimetus
Kanada lagle	<i>Branta canadensis</i>	Kanadanhanhi	Canada Goose	Kanadagans	канадская казарка
Valgepõsklagle	<i>Branta leucopsis</i>	Valkoposkianhi	Barnacle Goose	Nonnengans	белощёкая казарка
Viupart	<i>Anas penelope</i>	Haapana	Eurasian Wigeon	Pfeifente	свиязь
Rääkspart	<i>Anas strepera</i>	Harmaasorsa	Gadwall	Schnatterente	серая утка
Piilpart	<i>Anas crecca</i>	Tavi	Eurasian Teal	Krickente	чирок-свистунок
Sinikaelpart	<i>Anas platyrhynchos</i>	Sinisorsa (Heinäsaorsa)	Mallard	Stockente	кряква
Soopart	<i>Anas acuta</i>	Jouhisorsa	Northern Pintail	Spissente	шилохвость
Rägapart	<i>Anas querque dula</i>	Heinätaavi	Garganey	Knärente	чирок-трескунок
Luitsnökkpart	<i>Anas clypeata</i>	Lapasorsa	Northern Shoveler	Löffelente	широконоска
Punapeavart	<i>Aythya ferina</i>	Punasotka	Common Pochard	Tafelente	красноголовый нырок
Tuttvart	<i>Aythya fuligula</i>	Tukkasotka	Tufted Duck	Reiherente	чернеть хохлатая
Mustvaeras	<i>Melanitta nigra</i>	Mustalintu	Common Scoter	Trauerente	синьга
Sõtkas	<i>Bucephala clangula</i>	Telkkä	Common Goldeneye	Schellente	гоголь
Laanepüü	<i>Tetrastes bonasia</i>	Pyy	Hazel Grouse	Haselhuhn	рябчик
Faasan	<i>Phasianus colchicus</i>	Fasaani	Common Pheasant	Fasan	фазан
Nurmkana	<i>Perdix perdix</i>	Peltoppy	Grey Partridge	Rebhuhn	серая куропатка
Lauk	<i>Fulica atra</i>	Nokikana	Common Coot	Blässhuhn	лысуха
Tikutaja	<i>Gallinago gallinago</i>	Taivaanvuohi	Common Snipe	Bekassine	бекас
Metskurvits	<i>Scolopax rusticicola</i>	Lehtokurppa	Eurasian Woodcock	Waldschnepfe	вальдшнеп
Naerukajakas	<i>Larus ridibundus</i>	Naurulokki	Black-headed Gull	Lachmöwe	обыкновенная чайка
Kalakajakas	<i>Larus canus</i>	Kalalokki	Mew Gull	Sturmmöwe	сизая чайка
Höbekajakas	<i>Larus argentatus</i>	Harmaalokki	Herring Gull	Silbermöwe	серебристая чайка
Merikajakas	<i>Larus marinus</i>	Merilokki	Great Black-backed Gull	Mantelmöwe	морская чайка
Kodutuvi	<i>Columba livia domestica</i>	Kesykyhky	Domestic Pigeon	Haustaube	сизой голубь
Kaelustuvi	<i>Columba palumbus</i>	Sepelkyhky	Common Wood Pigeon	Ringeltaube	вахирь
Hallrästas	<i>Turdus pilaris</i>	Räkättirastas	Fieldfare	Wacholderdrossel	рябинник
Künnivares	<i>Corvus frugilegus</i>	Mustavaris	Rook	Saatkrähe	грач
Hallvares	<i>Corvus corone cornix</i>	Varis	Hooded Crow	Nebelkrähe	серая ворона

Tabel 9. Väikeululid Eestis.

Jahiulukite kütmine Eestis 2021/2022 jahihooajal

Liik	Harjumaa	Hiiumaa	Ida-Virumaa	Jõgevamaa	Järvamaa	Läänemaa	Lääne-Viru- maa	Põlvamaa
Pöder	484	112	367	236	277	350	363	210
Punahirv	0	535	4	20	6	0	62	15
Metskits	2024	496	852	1882	1229	1165	1948	1292
Metssiga	599	1846	421	447	554	475	393	616
Pruunkaru	8	0	11	9	11	1	13	3
Hunt	5	0	5	5	9	6	1	5
Ilves	0	0	0	0	0	0	0	0
Hallhüljes	0	1	1	0	0	0	0	0
Šaakal	0	0	0	0	0	37	1	0
Rebane	405	194	164	248	229	329	228	229
Kährik	528	215	427	513	397	693	309	175
Metsnugis	186	74	71	136	163	144	51	88
Kivinugis	0	0	4	10	3	2	1	1
Tuhkur	11	0	14	44	7	5	9	15
Mink	3	0	21	9	0	9	7	4
Mäger	23	0	9	5	4	9	5	6
Saarmas	3	0	8	5	1	0	3	4
Halljänes	70	0	52	91	66	44	119	38
Valgejänes	2	0	28	13	2	1	16	4
Kobras	418	20	465	429	193	144	314	291
Ondatra	0	0	0	0	0	0	0	0
Laanepüü	0	0	16	0	0	0	0	0
Nurmkana	8	0	0	0	0	0	0	1
Faasan	15	0	0	0	2	0	3	0
Metskurvits	12	1463	175	0	0	49	6	0
Tikutaja	0	13	0	1	0	4	0	1
Kaelustuvi	235	0	24	8	49	156	13	1
Kodutuvi	7	13	28	0	10	10	13	0
Hallvares	38	99	199	12	0	42	8	4
Künnivares	6	0	0	0	0	1	4	0
Ronk	0	0	0	0	0	2	2	0
Hallrästas	26	0	15	20	0	0	5	0
Hõbekajakas	2	10	1	0	0	2	6	0
Merikajakas	4	0	0	0	0	0	26	0

Pärnumaa	Raplamaa	Saaremaa	Tartumaa	Valgamaa	Viljandimaa	Võrumaa	2021/2022 küt- timine kokku
627	408	301	249	289	505	253	5031
81	4	2155	1	99	137	76	3195
2602	1760	2256	1705	1551	2763	1227	24752
958	545	1598	603	636	1012	698	11401
6	6	0	6	3	7	1	85
5	6	0	6	0	0	7	60
0	0	0	0	0	0	0	0
22	0	2	0	0	0	0	26
25	0	4	2	0	0	0	69
378	281	702	321	194	548	298	4748
724	422	379	296	331	851	287	6547
363	75	61	121	90	143	92	1858
13	5	2	11	8	9	4	73
13	10	0	22	26	36	27	239
6	1	0	7	14	2	8	91
23	30	48	10	30	19	28	249
2	1	0	5	3	0	2	37
110	100	44	44	10	47	17	852
7	1	4	1	3	2	1	85
660	207	45	483	889	529	904	5991
0	0	0	0	0	0	0	0
3	0	0	1	0	0	2	22
8	0	0	0	0	0	0	17
0	0	0	0	0	0	0	20
626	5	817	1	0	4	0	3158
2	1	7	0	0	0	0	29
90	80	108	88	21	43	17	933
20	175	9	15	0	31	16	347
73	16	166	9	2	16	8	692
2	0	6	7	0	12	0	38
0	0	0	0	0	3	0	7
0	0	0	15	0	56	6	143
2	0	4	2	0	0	0	29
5	0	1	0	0	0	0	36

Liik	Harjumaa	Hiiumaa	Ida-Virumaa	Jõgevamaa	Järvamaa	Läänemaa	Lääne-Virumaa	Põlvamaa
Naerukajakas	0	0	0	0	0	0	0	0
Kalakajakas	1	1	0	0	0	3	25	0
Lauk	1	0	63	0	0	0	1	0
Kormoran	27	17	7	2	0	24	10	180
Hallhaigur	0	0	0	0	0	0	0	0
Rabahani	75	12	202	80	128	236	160	40
Suur-laukhani	43	0	158	24	14	153	94	13
Hallhani	10	9	95	66	61	47	39	35
Valgepõsklagle	47	296	203	0	13	761	143	0
Kanada lagle	1	0	0	0	0	15	2	0
Haned kokku	176	317	658	170	216	1212	438	88
Viupart	23	145	56	0	0	121	33	4
Rääkspart	11	20	85	0	0	37	17	0
Piilpart	83	150	92	23	0	295	54	11
Sinikaelpart	428	143	477	158	27	623	150	136
Soopart	13	13	12	0	3	11	16	0
Rägapart	1	28	3	0	0	30	8	0
Luitsnökkpart	14	17	44	1	0	41	15	0
Punapeavart	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuttvart	0	0	7	0	0	1	11	0
Hahk	0	0	0	0	0	0	0	0
Aul	0	0	0	0	0	0	0	0
Mustvaeras	0	0	0	0	0	0	0	0
Sõtkas	4	12	11	0	0	6	23	7
Pardid kokku	577	528	787	182	30	1165	327	158



Pärnumaa	Raplamaa	Saaremaa	Tartumaa	Valgamaa	Viljandimaa	Võrumaa	2021/2022 küt- timine kokku
0	0	2	0	0	0	0	2
4	0	3	0	0	0	0	37
2	0	11	10	0	0	0	88
154	0	218	56	5	0	1	701
0	0	0	0	0	0	0	0
152	95	39	40	33	20	13	1325
56	34	28	48	7	34	10	716
25	15	49	13	2	18	3	487
18	26	115	4	0	0	2	1628
0	1	1	0	0	0	0	20
251	171	232	105	42	72	28	4176
253	1	96	11	0	1	1	745
36	0	83	1	0	2	8	300
245	0	251	13	2	9	30	1258
521	93	510	536	26	100	325	4253
116	0	28	7	0	0	7	226
87	1	21	5	0	0	0	184
71	2	108	6	0	1	2	322
0	0	0	0	0	0	0	0
2	0	22	0	0	0	0	43
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	10	0	0	0	0	10
6	0	6	4	0	1	0	80
1337	97	1135	583	28	114	373	7421

Tabel 10.

Liiklusõnnetused ulukitega

2021. aastal juhtus võrreldes eelneva aastaga suur-ulukitega mõnevõrra rohkem liiklusõnnetusi.

Liikluskoormus oli eelnenud aastaga võrreldes langedud keskmiselt 3–12%, mis seostub ka 2020. aasta kevadise eriolukorra kehtestamisega. Tavapärase liikluskoormus on kõikidel lõikudel pigem 2019. aasta tasemel.

*Tabel 11. Ulukiõnnetused 2017.–2021. a.
Allikas: Häirekeskuse 1247 andmebaas.
Autor: Urmas Salmu*

	2017	2018	2019	2020	2021
PÕDER	319	407	246	201	224
METSKITS	2916	4408	4884	4300	4960
METSSIGA	173	134	116	161	151
HIRV	9	10	10	26	25
ILVES	2	11	6	8	19
KARU	2	10	8	14	9
HUNT			6	5	5

Metskits

Häirekeskusesse jõudnud teadete põhjal asetub esikohale metskits. 2021. aasta on metsloomaõnnetuste arvuga üsna sarnane 2019. aastale. Kui siis hukkus 4884 metskitse, siis 2021. aastal hukkus liikluses 4960 isendit.

Keskonnaameti hinnangul saab metskitsede keskmiseks arvukuseks Eestis lugeda 135 000 isendit. Arvukust aluseks võttes jääb 2021. aastal liikluses sõidukitega tabatud

ulukite osakaaluks 3,7%. Kui liita kütitud (2020–21) ja liikluses hukkunute arvud, siis on populatsioonist kütitud 22,7%. Peab aga arvestama, et hinnanguliselt 1/3 metskitsedega toimunud kokkupõrgetest jäävad registreerimata, seetõttu oleks õiglane see osa juurde arvestada. Kokkuvõtteks võime liikluse ja kütamise koosmõju populatsioonile hinnata umbes 24%.

Maakond/Kuu	Jaanuar	Veebruar	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	August	September	Oktoober	November	Detsember	Maakond kokku
Harjumaa	89	76	65	63	175	89	97	58	59	111	127	137	1146
Hiiumaa	1	2	4	2	2	4	11	1	4	4	2	9	46
Ida-Virumaa	28	15	17	15	14	13	12	9	11	26	28	23	211
Jõgevamaa	25	22	20	15	15	16	22	22	12	37	23	38	267
Järvamaa	21	20	6	15	36	22	25	7	9	18	28	17	224
Läänemaa	12	8	17	12	25	7	15	18	11	24	20	12	181
Lääne-Virumaa	30	28	21	20	29	15	30	26	23	43	36	45	346
Põlvamaa	33	16	11	5	15	23	25	32	12	32	32	43	279
Pärnumaa	39	39	40	30	53	39	46	33	34	53	53	72	531
Raplamaa	27	19	19	15	31	19	24	8	13	33	32	30	270
Saaremaa	17	13	9	25	16	20	19	10	10	13	19	17	188
Tartumaa	97	37	34	47	78	36	38	36	35	83	53	79	653
Valgamaa	19	21	13	14	16	17	5	12	5	19	26	32	199
Viljandimaa	26	16	16	18	27	19	30	23	22	28	30	44	299
Võrumaa	44	30	16	14	24	10	12	13	6	26	26	39	260
Kokku	508	362	308	310	556	349	411	308	266	550	535	637	5100

*Tabel 12. Metskitsega toimunud liiklusõnnetused maakonniti 2021. a.
Allikas: Häirekeskuse 1247 andmebaas. Autor: Urmas Salmu*



*Enim juhtus liiklusõnnetusi just metskitsedega.
Foto: Vesto Nõgel*

Põder

Kuigi põtrade arvukus on viimastel aastatel langustrendis, tõusis mõnevõrra liiklusõnnetuste arv (vt tabel 11). Kuigi võiks arvata, et kõige rohkem juhtub liiklusõnnetusi just sügisel, kui on jooksuaeg ning toimuvad ajujahid, on enim õnnetusi üllatuslikult registreeritud hoopis juunis.

Maakond/ Kuu	Jaanuar	Veebruar	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	August	September	Oktoober	November	Detsember	Maakond kokku
Harjumaa	5	3		3	10	12	8	3	4	6	3	4	61
Hiiumaa		1					1						2
Ida-Virumaa	1		1			6	6	2	2			3	21
Jõgevamaa	1				1	3	1		1		1	2	10
Järvamaa	3		1			2	1	1	1	1			10
Läänemaa	2	1	1			2	1		1				8
Lääne-Virumaa	2	1		1	3	1		2	4			1	15
Põlvamaa	2			1	1	1	1					2	8
Pärnumaa	2	2	1	1		6	3	1	3	2		3	24
Raplamaa	5	3			1	2		1	3	1	1		17
Saaremaa	1			1			1		4	1		1	9
Tartumaa	1	2		1		4	3		2	3	1	3	20
Valgamaa				1						1			2
Viljandimaa		1	1	1		3		1	1	2	2	1	13
Võrumaa						1		2				1	4
Kokku	25	14	5	10	16	43	26	13	26	17	8	21	224

Tabel 13. Põdraga toimunud liiklusõnnetused maakonniti.
Allikas: Häirekeskuse 1247 andmebaas. Autor: Urmas Salmu

Ulukid teel

EJS algatas 2020. aastal „Ulukid teel” projekti, mille eesmärk on vähendada liikluses inimeste ja metsloomade vahelisi kokkupõrkeid. Aasta möödus edukalt, kuigi on veel vara lõplikke järeldusi teha, siis arengud on olnud positiivsed.

Meie hea kolleeg, statistikat analüüsinud Eesti maaülikooli dotsent Tiit Randveer on reflektorite mõju kohta avaldanud ka oma seisukoha: „Reflektorite (potentsiaalne) positiivne efekt seisneb selles, et nad ei takista loomade vaba liikumist, aga tõenäoliselt peletavad nad ohtliku olukorra just siin ja praegu.“ Läinud aastal moodustasid reflektoritega kaetud põhi- ja tugimaanteed lõigud kokku 28 km. Suurem osa lõikudest asuvad Lääne-Virumaal, Läänemaal, Pärnu- ja Tartumaal.

Panustati ennetustegevusele

Lisaks andmete kogumisele tegelesime ka ennetustegevusega, mille raames kutsusime ellu teisegi sedalaadi projekti „Metsloomal on alati peatee”. Selleks koostati teabematerjal, mis valmis 2021. aasta kevadel ja muudeti kättesaadavaks EJS-i kodulehel. Kasutada sai ka spetsiaalset QR koodi, mida levitasime samanimelistel kleeibistel. Kõigile neile, kes kasutasid faili allalaadimiseks nutiseadmeid, oli kohandatud ka n-ö nutisõbralik formaat. Kokku jagas EJS koos parteritega tasuta laiali 4500 kleeibist, neist Olerexi tanklaketi kaudu 3000 tk, 1000 tk jagas Lääne-Virumaa Jahindusklubi ja selle tegevjuht Jaan Villak.

Kleeibiste jagamise eesmärk on autojuhtide teavitamine: mida teha, kui sõiduki ja metslooma teed on ristunud ja uluk hukkunud. Mitte vähem oluline pole aga ohtu ennetada. Kuidas märgata ulukit, millistel maateelõikudel on oht suurem jne. Infomaterjal sisaldas ka looduskalendrit, mis kirjeldas ulukite aktiivsema liikumise perioode ehk millal tuleb olla eriti tähelepanelik.

Osaleti mitmetel sündmustel ja saadi tunnustusi

2021. aasta jooksul osalesid „Ulukid teel” projektiga seotud inimesed aktiivselt üle Eesti ka mitmesugustel sündmustel, nagu näiteks kogu pere metsapäev Pärnus, Grillfest ja Pärnumaa külade vaheline siseturvalisuse võistlusmäng.

Septembri lõpus toimus Ungaris Budapestis toimunud FACE aastakoosolekul tähistati kümne aasta möödumist sõsarorganisatsiooni FACE Biodiversity Manifesto asutamisest. Tegemist on bioloogilise mitmekesisuse ja ulukite kaitsetegevuse mitmekesistamise üksusega FACE juures.

Selles vallas on viimasel kahel aastal FACE-le esitatud 360 projekti, millest valiti tunnustamiseks välja kümme. Kõiki auhinnati meeneplaadiga, nende seas ka Eesti projekti „Ulukid teel”, mis valiti kõige innovatiivsemaks keskkonna-



Uudne sinine reflektor, mis paigaldati Pärnumaale.

teoks. Meeneplaat anti üle projektijuht Urmas Salmule, kes tõi selle Eestisse, et see leiaks väärika koha Eesti jahimeeste seltsi majas.

Kokkuvõtteks

Vara on veel väita, et kui kõik Eestis vähegi ohtlikud lõigud oleks varustatud valgustõketega, siis muutuks liiklus metskitsedega kokkupõrgetes vähemalt kaks korda ohutumaks. Küll aga näeme positiivset trendi ja see teeb nii jahimeestele kui ka projekti toetavale If kindlustusele selgelt rõõmu. Maanteelõikude koguarvu kasv erinevates Eesti piirkondades kasvatab andmete tõsiseltvõetavust ja annab uuringule laiemat kandepinna.



▲ Reflektori paigaldamine Ida-Virumaal. Foto: Veiko Rosi
 ► FACE president Tjorbörn Larsson ja projektijuht Urmas Salmu.
 ▼ FACE bioloogilise mitmekesisuse tunnustuse saanud liikmed.
 Foto: Alexander Louvet



Jahikoda korda!

Jahikoda korda! on 2021. aasta sõnum nii jahiseltsidele, maakondlikele jahiühendustele kui ka jahimeeste katusorganisatsioonile. See tähendab, et ausa ja kriitilise pilguga vaadatakse aasta jooksul üle oma seltsi olukord, tegevused ja eesmärgid.

Üks oluline ajend teema-aasta nimetamiseks oli lähenev 2023. aasta, mil lõpevad jahimaade kasutusõiguse lepingud. Avaldus kasutusõiguse pikendamiseks järgmiseks kümneks aastaks tuleb esitada hiljemalt kuus kuud enne kehtiva lepingu lõppemist, ehk siis enamikel jahiseltsidel 2022. aasta novembrikuu lõpus. Ümarlauas maaomanikega oleme jõudnud ühisele arusaamale, et seltsi ja maaomanike koostöö peab olema hea ja selle tõenduseks on omavahelised kokkulepped, lepingud. Kui seltsil ei ole oma territooriumi maaomanikega probleeme, siis ei tule neid ka jahindusnõukogus heakskiidu saamisel. Keskkonnaamet on teada andnud, et protsessiga võib alustada kohe ehk avaldusi võib juba esitada. Seega 2021. aasta on igati õige aasta oma jahikoja asjad üle vaadata.

Suhted kogukonnaga

Jahikoda korda tähendab seda, et vaadatakse üle oma organisatsiooni suhted kogukonnaga. Kogukond oma liikmetega: põllumehed, metsamehed, kodu- ja suvilaomanikud ning paljud teised on jahimeestele olulised partnerid. Kas seltsi suhted kogukonna liikmetega on piisavalt head, kas jaht on au sees või pigem mitte. Kas jahimehi aktsepteeritakse või tõrjutakse, kas jahikeelde tekib järjest juurde või on tendents vastupidine.

Jahikoda korda tähendab ka seda, et lisaks suhetele kogukonnas vaadatakse üle ka seltsi materiaalne olukord. Kas on olemas vajalikud rajatised? Kas on rajatud kõrgistmed vajalikesse ja ka ohtlikematesse kohtadesse? Kas kütiliiniks kasutatavad sihid on puhtad? Paljudel on tublisti tööd, et viia ellu esmakäitluskohtade investeeringuprojekt. Toetust said 137 juriidilist isikut. Paljud seltsid avasid juba 2021. aastal värskest valminud või renoveeritud jahimaju ning esmakäitlushooneid.



Ulukiressursi hindamine ning suhete loomine

Jahikoda korda tähendab ka ulukiressursi kasutamise ülevaatamist. Kas on rakendatud piisavalt valiklaskmise printsiipe, kas piirkonnast on kütitud märkimisväärseid trofeesid, kas küttimismahud on olnud õiged, kuidas on lood ulukikahjustustega? Kas liikmeskonnal on arusaam, et meie ise oleme ulukiressursi peremehed ja vastutame selle heaolu eest? Me loendame, teeme valikuid ja küttime. Kui me seda ei tee, siis teevad teised, aga vastutada ja tagajärgedega tegeleda tuleb ikka meil endil.

Jahikoda korda tähendab ka ühendusesiseste suhete ülevaatamist. Kas suhted seltsis on korras? Kas on tagatud see, et jaht on kvaliteetaja nautimine ja pole kohta näaklemistel ja tülidel? Kas väärtushinnangud on paigas? Kas tähistatakse ühiselt ja pidulikult jahihooaja algusi või lõppe ning erine-

vaid jahinduslikke tähtpäevi? Kas korraldatakse regulaarselt laskepäevi? Kuidas on lood seltsi liikmete laskeoskustega? Kas järgitakse lisaks seadustele ka jahinduse head tava?

Jahindus areneb

Mida kindlasti „Jahikoda korda!“ ei tähenda? See ei tähenda seda, et meil jahimeestel oleks mingi eriline probleem oma sisekorraga. Absoluutselt mitte! Meie jahiseltsidel on asjad korras ja läheb hästi ning pigem on Eesti jahindus oma arengus ja võimaluste poolest üks parimaid Euroopas. See on pigem sõnum, et me ei jääks mugavustsooni, vaid areneks koos muu maailmaga edasi. See ei ole etteheide, see on üleskutse saada veelgi tugevamaks, paremaks ja ühtsemaks kogukonnaks.

Jahikoda korda – rahvusliku jahinduse ja jahimeeste eduks!



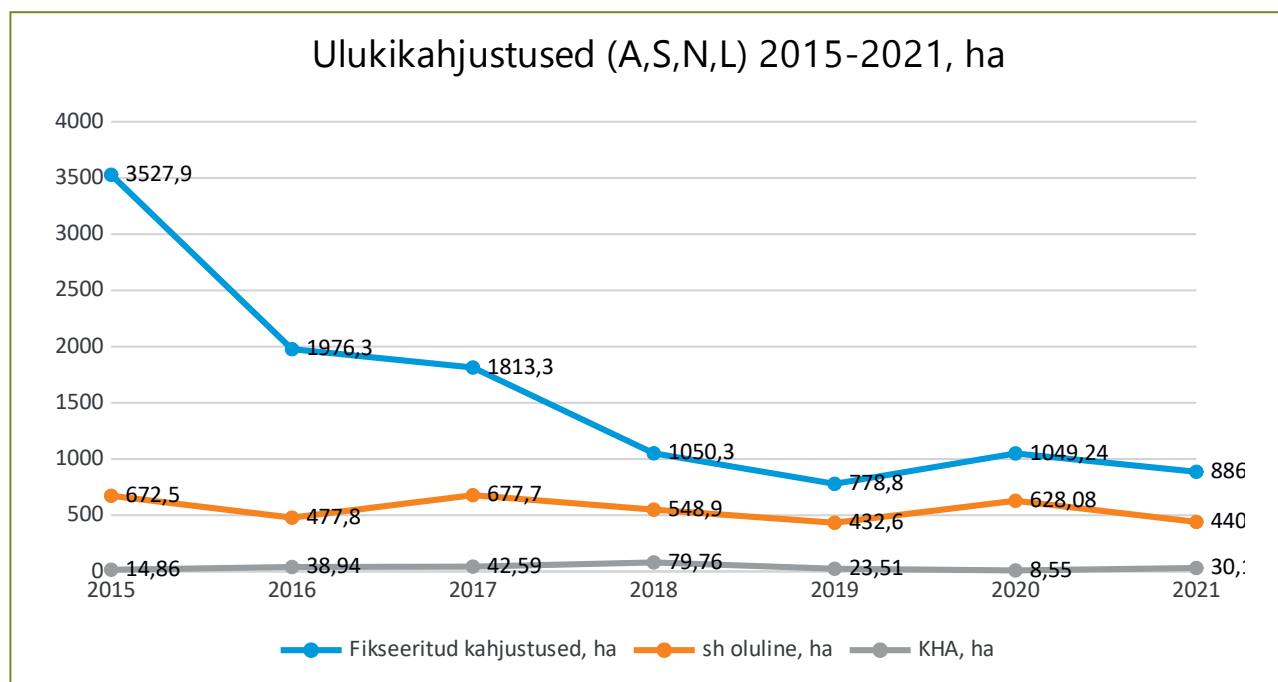
"Jahikoda korda" aastal valmisid mitmed jahihooned.

Ulukikahjustused riigimetsas

Riigimetsas on viimastel aastatel ulukikahjustused kultuurides ja metsanoorendikes stabiliseerunud.

2021. aastal fikseeriti riigimetsa kultuurides ja noorendikes kokku ulukikahjustusi 886 hektaril, millest oluline kahjustus oli 440 hektarit. Kahju hindamise akte koostati 18 tükki pindalaliselt 30,16 ha. Lõplikuks kahjude hüvitise summaks kujunes 8220 eurot.

Oluline ulukikahjustuse põhjustaja on jätkuvalt põder (92%), järgnevad metskits (4%) ja punahirv (2%). Peapuuliikidest on enim kahjustatud mänd (77%), seejärel kuusk (9%), kask (8%) ja haab (6%). Olulise kahjustuse alad täiendati uute istikutega.



Graafik 11. Ulukikahjustused 2015.-2021. aastal. Allikas: RMK

Reasildid	Pindala ha	Esimese KHA summa	Lõplik kahjunõude summa
Hiiumaa	2,55	317,3	317,3
Lääne-Harjumaa	2,31	544	544
Läänemaa	2,21	709,94	709,94
Pärnumaa	0,78	116,67	116,67
Raplamaa	2,82	270,54	270,54
Saaremaa	3,23	744,51	744,51
Tartumaa	1,3	693	693
Valgamaa	10,2	2873,4	2873,4
Vändra	4,76	2306,22	1951,11
Üldkokkuvõte	30,16	8575,58	8220,47

Tabel 14. 2021.a koostatud kahjude hindamise aktid (KHA) riigimetsas.

Allikas: RMK

PÕDER, oluline kahjustus							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Harjumaa	19,88	20,71	17,27	12,24	2,97	9,13	9,83
Hiiumaa	1,55	1,91	9,55	1,38	1,52	1,36	2,89
Ida-Virumaa	102,28	69,65	124,97	46,41	42,54	16,37	10,6
Jõgevamaa	28,75	51,99	95,82	61,64	97,26	75,47	58,59
Järvamaa	27,47	36,61	22,49	24,22	6,8	17,25	7,42
Läänemaa	8,08	26,54	11,74	0	13,99	3,71	12,18
Lääne-Virumaa	79,45	14,72	48,01	26,34	42,33	81,55	18,1
Põlvamaa	26,36	22,94	69	29,4	26,61	29,13	41,83
Pärnumaa	118,22	27,64	28,08	69,92	46,78	71,59	58,23
Raplamaa	14,14	5,76	6,84	22,73	4,54	9,58	10,53
Saaremaa	7,3	0	0	0,71	0	0	9,19
Tartumaa	94,96	61,74	59,08	89,01	36	102,79	50,27
Valgamaa	35,1	18,19	16,51	21,81	15,05	49,34	46,99
Viljandimaa	50,34	41,45	53,36	42,58	30,38	39,37	42,35
Võrumaa	30,24	28,07	22,09	22,18	8,56	45,23	26,63
KOKKU	644,12	427,92	584,81	470,57	375,33	551,87	405,63

Tabel 15. Põdrakahjustused riigimetsas 2015–2021. a maakonniti.

Allikas: RMK



Trofeede hindamine

Kultuurse jahiriigi tunnuseks võib julgesti pidada ümberkäimist jahitrofeedega, nende väärtustamist.

See algab jahimehe kasvatusest ning ka sellest, kuidas kogu ühiskond on aru saanud jahinduse ja looduskaitse suhetest. Kindlasti on jahitrofeekultuur üks osa jahimehe eetilistest tõekspidamistest, millega avaldatakse tunnustust kütitud ulukile.

Eestis hoogustus jahitrofeede alane tegevus Eesti Jahimeeste Seltsi tekkega ning alates 1967. aastast olid Eestist kütitud jahitrofeed väljas erinevatel rahvusvahelistel näitusel. Jahitrofeedeks loetakse ainult jahipidamise käigus saadud trofeed. Eesti jahilukitest hinnatakse rahvusvaheliste reeglite kohaselt põdra, punahirve ja mestkitse sarvi, mets-sea kihvu, hundi, karu, ilvese, rebase, kähriku, kopra ja mägra koljut. Jahitrofeede hindamisel arvestatakse sentimeetrid ja grammid ümber punktideks. Osadele trofeedel lisatakse sümmeetria ja nn ilupunktid.

2021. aastal hinnati jahitrofeid Hiiumaal, Harjumaal, Pärnumaal, Lääne-Virumaal, Tartumaal, Ida-Virumaal ning Põlvamaal, Võrumaal ja Valgamaal. Ajavahemikul 2019.-2021. aasta juuni hinnatud tabelis (vt QR koodist) leiab kolme aasta jooksul mõõdetud jahitrofeed.



Kolme aasta jooksul käis ekspertide mõõdulindi alt läbi vähemalt paartuhat sarve, koljut, nahka või hammast. Neist mahtus CIC-i medaliskaalasse 1558 isendit Eestimaalt (12 ulukiliiki), sealhulgas 301 kulla-, 531 hõbeda- ja 726 pronksiskaala punktidega ning 57 isendit mujalt maailmast, sealhulgas 22 kulla-, 15 hõbeda- ja 20 pronksiskaala punktidega. Võõrsil kütitud ulukitest toodi mõõtmisele 34 erineva liigi esindajaid, kellest CIC-i medaliskaalasse mahtus 18 ulukiliigi trofeed.

Kui võrrelda esimese, teise ja kolmanda medalikategooria trofeede üldsumma osakaalu Eesti kõigi aegade keskmiste näitajatega, siis näib jätkuvat teise ja kolmanda kategooria trofeede protsendi suurenemise tendents kõrgeima – kuldse kategooria arvelt (vt tabel 16).

Samas korrigeerisid kaks viimast jahiaastat Eesti jahitrofeede registri kõigi aegade tippväärtust lausa kolme ulukiliigi osas. Eesti suurima punahirvesarve väärtus on nüüdsest 241,91 punkti, suurim šaakali kolju on 28,12 punkti ja suurim rebase kolju 25,98 punkti vääriline.



- ▲▲▲ Kõigi aegade tippväärtusega šaakalikalju.
- ▲▲ Kõigi aegade tippväärtusega rebasekolju.
- ▲ Kõigi aegade tippväärtusega punahirve trofee.

Medali kategooria	EST registri kõigi aegade keskmine (%)	2019-2020 lisandunud Eesti trofeede osakaal (%)
I	27,5	19,3
II	33	34,1
III	39,5	46,6

Tabel 16. Trofee medalikategooria osakaal.



Jahiulukid

Hallhüljes

Kogu Läänemeres elab ligikaudu 30 000 hallhüljest. 2021. aasta kevadsuvisel lennuloendusel loendati Eesti lesilatest kokku 5898 karva vahetavat hüljest, mis on viimase 20 aasta suurim hulk hallhülgeid. „Eesti hallhülge populatsiooni seisund on viimastel aastatel järjest paranenud. Nii nagu eelmisel aastal, on tänavugi lennuloenduste järgi hallhülge arvukus suurenenud eelkõige Saaremaa lääne- ja Hiiumaa põhjaosas,“ ütles Keskkonnaameti jahinduse peaspetsialist Margo Tannik.

Hallhülgeid lubatakse küttida kahel põhjusel. Esiteks saab jahiga reguleerida liigi asurkonna arvukust, mis aitab mõningal määral kaasa kutselisel kalapüügil tekkivate kahjustuste ennetamisele – hülged püüavad kalurite mõrdadest ja võrkudest toitu, lõhkudes nii püüniseid ning põhjustades kaluritele majanduslikku kahju. 2021. aastal maksti 19 rannakalurile hüljeste lõhutud püügivahendite eest hüvitist kogusummas 25 252 eurot. Lisaks kahjude ennetamisele

soovitakse hallhülge küttimisega talletada sellega seotud ja-hitraditsioone ja kultuuripärandit traditsioonilistes hülgejahi piirkondades, näiteks Liivi lahes Kihnu saare lähistel. Samas ei tohi küttimine kahjustada hallhülge asurkonna elujõulisust ning hüljeste arvukus peab püsima jätkuvalt heal tasemel.

Hallhülge kahjud kalandusele on jätkuvalt suured ning seda peamiselt rannakalurite püüniste (seisevpüüniste) lõhkumise või neis olevate kalade söömise/vigastamise näol. Antud juhtudel on enamasti tegemist sellele spetsialiseerunud ja inimpelglikkuse kaotanud üksikisenditega, keda peaks käsitlema kui nuhtlusisendeid.

Hallhülge jahi küttimiskvoodiks on vastavalt liigi kaitse tegevuskavale kokku lepituna pakutud 1% eelmisel aastal loendatud isendite arvust. 2021/2022 jahihooajal kütitati kokku 26 hüljest 55 lubatud isendist, vt lähemalt tabelist 17.



Hallhüljes. Foto: Flickr

Maakond	Kütitud
Harjumaa	
Hiiumaa	1
Ida-Virumaa	1
Jõgevamaa	
Järvamaa	
Läänemaa	
Lääne-Virumaa	
Põlvamaa	
Pärnumaa	22
Raplamaa	
Saaremaa	2
Tartumaa	
Valgamaa	
Viljandimaa	
Võrumaa	
KOKKU	26

Tabel 17. Hallhülge küttimine 2021. jahiaastal. Allikas: Keskkonnaagentuur

Hunt

2020. aasta sügisel oli kutsikatega hundikarju 31, neist kolme territoorium jäi osaliselt ka Läti Vabariigi aladele. Üldarvukus oli sügisel tõenäoliselt pisut alla 300 isendi, mis on viimase kümne aasta kõrgeim. Kõik pesakonnad olid Eesti mandriosas, Saaremaal ja Hiiumaal hunte juurde ei sündinud.

Karjaskasvatases on hunt tekitanud rohkelt kahju. Eriti paistab siin silma Raplamaa, kus murti 40% kogu Eestis huntide poolt murtud kariloomadest. Samuti on viimastel aastatel märgatavalt suurenenud huntide poolt murtud või haavatud koerte arv.

Hunte kütitati möödunud jahihooajal kokku 60, mida

on üle kahe korra vähem kui 2020/2021 hooajal, mil hundi arvukus ja huntide poolt karjakasvatusele tekitatud kahjud küündisid kümnendi kõrgeimale tasemele. Kokku eraldas riik kolmes eri osas 67 hundi küttimise luba. Seega enamik küttimismahust realiseeriti. Enim kütiti Järvamaal – 12 hunti. Seal on ka huntide arvukus suurim.

Kolmandik kütitud isenditest olid haiged ja nähtavate kärntõve tunnustega. Karjaviisi elutsevatele ulukitele on kärntõbi väga ohtlik, sest nad on tihedas kokkupuutes ja levitavad haigust üksteisele edasi. Kärntõve laialdase leviku üheks põhjuseks huntide seas võib pidada ka kährikute suurt arvukust. Kährikute arvu vähendamiseks võiksime võtta eeskju näiteks soomlastest, kellel on riiklikud programmid võõrliikide arvukuse vähendamiseks.

Kuna 2020/2021 jahihooaja intensiivsema küttimise tulemusena langes hundi arvukus taas suurkiskjate kaitse- ja ohjamiskavas eesmärgiks seatud vahemikku ning oluliselt vähem esines ka kodu ja kariloomade murdmisi, siis vähendati möödunud hooajal oluliselt ka hundijahiks välja antud lubade arvu.



Hunt. Foto: Flickr

Ohjamisala	Limiit I osa	Limiit II osa	Limiit III osa	Küttimismaht kokku	Kütitud
Aldam-Pedja					
Harju	7			7	6
Hiiu					
Ida-Harju	2				2
Ida-Viru	3				3
Järva	2	6	3	11	9
Lõuna-Läänemaa	3		2	5	5
Lõuna-Pärnumaa	2				2
Lääne-Pärnumaa	3		2	5	3
Lääne-Viru	4			4	4
Põhja-Läänemaa					
Põlva-Tartu	5			5	5
Pärnu-Rapla	3			3	3
Pärnu-Viljandi					
Saare					
Tartu-Jõgeva	3			3	3
Valga-Tartu	5		2	7	7
Viljandi-Valga					
Viru	3			3	3
Võru	5		2	7	5
KOKKU	50	6	11	67	60

Tabel 18. Hundi küttimine ohjamisalade kaupa.
Allikas: Keskkonnaamet

Maakond	Kütitud
Harjumaa	6
Hiiumaa	
Ida-Virumaa	4
Jõgevamaa	5
Järvamaa	12
Läänemaa	6
Lääne-Virumaa	2
Põlvamaa	5
Pärnumaa	5
Raplamaa	2
Saaremaa	
Tartumaa	6
Valgamaa	
Viljandimaa	
Võrumaa	7
KOKKU	60

Tabel 19. Hundi küttimine maakonniti.
Allikas: Keskkonnaamet

Pruunkaru

Pruunkaru arvukus on saavutanud viimase saja aasta kõrgeima taseme. Kahjuks on suurenenud ka karude tekitatud kahjud.

See on viimasel kahel jahihooajal viinud karude küttemahud oluliselt kõrgemale kui eelnenud aastakümnetel. Karu arvukus ja levik on üldist tõusutrendi väljendanud juba viimased 15 aastat ning asurkonna seisundit võib pidada väga heaks.

Pesakonna keskmine suurus oli 2,48 ja nelja pojaga emakarude arv 10. Karu populatsiooni üldsuurust võib Eestis hinnata möödunud varakevade seisuga kuni 1000. Kuna

karude arvukus on kõrge, siis võimaldab see jätkata küttemist eelenevatel aastatel kehtestatud mahtude järgi.

Karu vaatlusi edastati Jahise infosüsteemi kaudu 2021/2022 jahihooajal kokku 5954, mis on mõnevõrra rohkem kui varasemal perioodil (2021. a 5363 kirjet).

2021/2022 jahihooajal kütiti 87, aasta varem 92 pruunkaru. Aktiivsemalt kütiti karu Lääne-Virumaal (13) ja Ida-Virumaal (12), vaata tabelit 20. Seekord Hiiumaale ja Saaremaale küttemislube ei eraldatud. Küttemismaht kehtestati kahes osas.



Karu. Foto: Aimar Rako, Keskkonnaamet

Maakond	küttemismaht	kütitud
Harjumaa	8	8
Hiiumaa		
Ida-Virumaa	12	12
Jõgevamaa	9	9
Järvamaa	11	11
Läänemaa	1	1
Lääne-Viru	13	13
Põlvamaa	3	3
Pärnumaa	6	6
Raplamaa	6	6
Saaremaa		
Tartumaa	7	7
Valgamaa	3	3
Viljandimaa	7	7
Võrumaa	1	1
KOKKU	87	87

Tabel 20. Karu kütmine 2021. jahiaastal.

Allikas: Keskkonnaamet

Metssiga

Tingituna metssea arvukuse kiirest tõusust ja koos sellega ka sigade aafrika katku uute puhangute tekke ja taudi laiemal leviku riskide suurenemisega, on oluliselt kerkinud ka selle liigi küttemismahud.

2021/2022 jahihooajal kütiti kokku 11 107 metssiga. See- ga täideti küttemiskohustus 80% (vaata tabelit 21). Aktiivsemalt kütiti Hiiumaal (1846) ja Saaremaal (1598).

Juba 2020. aasta teises pooles, pärast ligi pooleteise aastast vaheaega, tuvastati Rapla- ja Lääne-Virumaal mitme-

tel metssigadel nakatumine SAK viirusega. Ka on viiruspositiivsed metssead jõudnud Võrumaale. Viirus levib laialdasemalt ning sellega suureneb SAK leviku oht meie seakasvatuse ettevõtetele (eriti Lääne-Virumaal, aga ka Harjumaal ja Raplamaal).

Hirvlaste pabulaloenduste käigus registreeriti metssea väljaheiteid 2021. aasta kevadel keskmiselt pea kaks korda enam kui 2020. aasta kevadel ning võrreldes 2019. aasta loendustega lausa neli korda rohkem.

Kui võrrelda viimase kümne aasta küttimist, on see langenud vähemalt kaks korda (2012 - 24 080 vs 2021 - 11401), vaata tabelist 22. Metssigadega toimunud liiklusõnnetused 2021. aastal mõnevõrra vähenesid võrreldes möödunud perioodiga (2021. aastal - 151 vs 2020. aastal - 161).

Metssea asustustiheduse hoidmine allpool eesmärgiks seatud taset - 1,5 isendit 1000 ha jahimaa kohta, ei ole täielikult õnnestunud. 2021. aasta alguses oli metssea asustustihedus sellest eesmärgist keskmiselt juba üle kahe korra kõrgem.



Metssead. Foto Priit Vahtramäe rajakaamera

Maakond	küttimiskohustus	kütitud	kult	emis	kesik-kult	kesik-emis	põrsad	täitmise %	Kult+kesikult täiskasvanutest	Emis+kesikemis täiskasvanutest	Põrsaid kogu küttimisest	Surnult leitud ja maetud (SAK uuritud)	SAK tunnustega hukatud	Kohustuse täitmise % koos hukkunud isenditega
			sellest						Küttimisstruktuuri %			VTA andmetel		
Harjumaa	800	599	91	83	86	82	220	70	52	48	39	12	9	73
Hiiumaa	2000	1846	282	222	243	278	820	92	51	49	44	7	0	93
Ida-Virumaa	450	421	97	47	48	60	106	80	58	42	30	4	5	82
Jõgevamaa	400	447	93	49	83	72	105	101	59	41	26	2	13	104
Järvamaa	650	554	104	38	79	161	161	84	48	52	30	1	2	84
Läänemaa	520	475	130	80	63	70	138	93	56	44	29	0	1	93
Lääne-Virumaa	303	393	69	45	44	58	104	106	52	48	33	15	2	111
Põlvamaa	600	616	82	59	51	64	373	105	52	48	59	3	3	106
Pärnumaa	1200	958	202	193	69	156	339	80	44	56	35	8	0	81
Raplamaa	748	545	105	59	67	111	202	73	50	50	37	0	0	73
Saaremaa	2700	1598	351	246	246	287	430	58	53	47	28	0	2	58
Tartumaa	521	603	101	87	72	114	226	115	46	54	38	8	6	118
Valgamaa	850	636	127	93	69	79	237	71	53	47	39	1	0	71
Viljandimaa	1600	1012	160	124	89	119	519	63	51	49	51	4	8	64
Võrumaa	680	698	94	82	104	111	297	101	51	49	43	7	2	103
KOKKU	14 022	11 401	2088	1507	1413	1822	4277	79	51	49	39	72	53	80

Tabel 21. Metssea küttimine 2021/2022 jahihooajal.

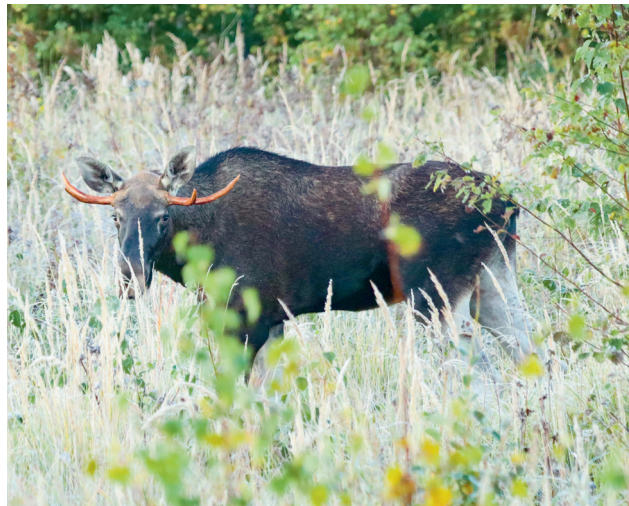
Allikas: Keskkonnaamet

Põder

Kuigi möödunud põdrajahihooaeg täideti ettenähtud mahus, tuleb olla ettevaatlik, et populatsiooni haldamisel edaspidi vigu ei tehtaks.

Lõppenud jahihooajal kütiti kokku 5015 põtra, mis on võrreldes 2020. aastaga 206 isendit rohkem (4809). Samas oli kütitud isendite arv 34 võrra väiksem, kui lepiti kokku jahindusnõukogudes (5048 isendit) (tabel 22). Neljal maakonnal (Jõgevamaa, Pärnumaa, Lääne-Virumaa ja Ida-Virumaa) oli jahindusnõukogu otsustes lubatud hälve küttimismahu täitmisel +/- 10-30%. Lisaks oli ka Viljandimaal lisaklausel protokollis, et vasikate puudumisel ei loeta struktuuri kõrvalekallet küttimismahu mittetäitmiseks. Kokkuvõttes olid need kokkulepped mõistlikud ja andsid maakonna jahiseltsidele pingevabama küttimismahu täitmise võimaluse ning hooaja jooksul otsustada, kui põtra oli tõesti vähem, siis jätta mõned küttimata. Selline praktika peaks ka edaspidi saama tavapäraseks ja on seltsidele abiks riskivabamalt küttimismahte täita, kartmata nendest tulevat ohtu.

Kütitud põtrade hulk jäi keskkonnaagentuuri poolt seirearuandes 2021 soovitud miinimumpiirile, kuna aruandes võeti nõuks põdra üldarvukuse hoidmiseks 2021. aasta alguse tasemel küttida Eestis kokku ~ 5000 põtra. Selle soovitusel said jahimehed edukalt hakkama.



Põder. Foto: Mario Traks

Eraldi maakondade kokkuvõtteid analüüsid pöörati erilist tähelepanu täitmise protsendile, struktuurile ja ka seltside hulgale, kes statistiliselt ei täitnud küttimismahtu, kuna jahindusnõukogu otsused andsid ka sellise võimaluse.

Küttimismahu ja täitmise statistilisel võrdlemisel saadi teada, et küttimismahtu ei täitnud 75 jahihühendust, mis oli

Maakond	Jahimeeste soov 2021	KAUR soovib 2021	Jahidusnõukogu otsus 2021	Küttimine 2021	Täitmise %
Harjumaa	494	540-590	510	476	93
Hiiumaa	104	120-140	115	112	97
Ida-Virumaa	354	380-420	382	369	97
Jõgevamaa	233	220-250	227	235	104
Järvamaa	249	290-340	278	277	100
Läänemaa	338	380-410	380	346	91
Lääne-Virumaa	366	360-400	366	361	99
Põlvamaa	187	200-220	195	210	108
Pärnumaa	609	600-650	609	628	103
Raplamaa	360	400-430	400	407	102
Saaremaa	263	300-330	316	300	95
TARTUMAA	235	250-280	235	249	106
Valgamaa	244	290-320	300	288	96
Viljandimaa	431	500-530	500	505	101
Võrumaa	235	260-290	235	252	107
KOKKU	4702	5090-5600	5048	5015	100

Tabel 22. Põtrade küttimismahud ning küttimismahu täitmine 2021. aastal.

22,72% jahiühenduse arvust. See on 17 seltsi võrra (+5,15%) suurem kui 2020. aastal. Kuna aga neljas maakonnas oli hülve lubatud, siis jahindusnõukogu otsusega saavad paljud nendest täidetud reale. Juhul, kui täitmata jätmise oli jahiseltside teadlik otsus, siis on see igati positiivne ja seaduslik võimalus säilitada kohaliku talvituma jääva põdra populatsiooni paremas seisus. Samas kui seda ka tegelikult ei suudetud, siis on see tõsine märk hoiatuseks naaberseltsidele. Kui naabril enam ei ole, siis ei tasu ka loota, et „naabril tuleb juurde” ja kindlasti tasub küttemisvõime ka endal korrigeerida, isegi juhul, kui naaber on seda juba teinud.

Struktuurne kütmine on murekohaks

Tõsine murekoht jahimeestel on struktuurset küttemisest kinnipidamine. Seda näitab juba viimase kolme aasta kokkuvõtte, et saame oksa, millel tegelikult istume. Eriti halb on see pullide osas, mis andis juba märku möödunud hooajal. Nimelt olid paljude seltside jahtides kohatud vasikad väga väikesed (paaritatud alles teise indlemise ajal ja kuu aega hiljem sündinud) ning jätkuvalt tulevad ajudest välja tugevas keskeas ja kõige paremas poegimisvanuses lehmad ilma vasikateta. Kahjuks üldjuhul need kütitakse. Põdravaatluse kaardi analüüsist on näha, et nad ei ole ka imetanud.

Lõplikuks küttemisstruktuuriks kujunes 37,66% pulle, 32,33% lehmi ja 29,8% vasikaid (vt tabel 23). Vasikate protsent on küll eelmise hooajaga võrreldes tõusnud 0,4%, kuid see ei ole oluline tõus ega paranda tegelikku olukorda. Lehmade kütmine on võrreldes eelmise aastaga sama protsendi juures, kuid võrreldes 2019. aastaga on see langenud 1,67%. Samas pullide osakaal on liiga suur ja see on võrreldes eelmise aastaga langenud 0,74%. Ent kui võrrelda isendite arvu, siis näeme, et pulle on kütitud 407 isendit rohkem kui vasikaid ja 249 isendit rohkem kui lehmi. Ka lehmi on kütitud 158 isendi võrra rohkem kui vasikaid, mis tähendab keskmiselt iga jahiühenduse kohta 0,5 lehma ja 1,5 pulli, mida aga ei tohiks teha, kui tahame ka tulevikus, et meil oleks loomi, kes vasikaid teevad ja toovad.

Struktuurse küttemise säilitamiseks peame küttemist vähendama nii palju, et sooline struktuur oleks võrdne. Statistiliselt oli kõige parema struktuuriga Hiiumaa, Rapla- ja väikese hõlbe (1-2% pulle rohkem) ka Viljandi- ja Põlvamaa. Oma hea struktuuri aga kaotas võrreldes eelmise aastaga (33%+33%+33%) Saaremaa, kus 2021. jahihooajal kütiti lehmi võrreldes pullidega rohkem 4% ja võrreldes vasikatega 7%. Kõige väiksem vasikate osakaal struktuuris oli Harjumaal (25%), teistel maakondadel oli see natuke kõrgem, nt Läänemaal 26%, Tartumaal ja Ida-Virumaal 27% ning Lääne-Virumaal 29%. Statistika paistis silma ka Põlvamaa ja Võrumaa, kes küttsid lehmi struktuurselt 28-29%, mis on õige suhtumine jahiseltside poolt, kuidas vigu parandada. Kokkuvõttes aga kütitakse vasikate puudumisel rohkem pulle ja seda viimased kolm aastat, mis aga ei ole populatsiooni seisukohast õige. Kuigi pulle sünnib

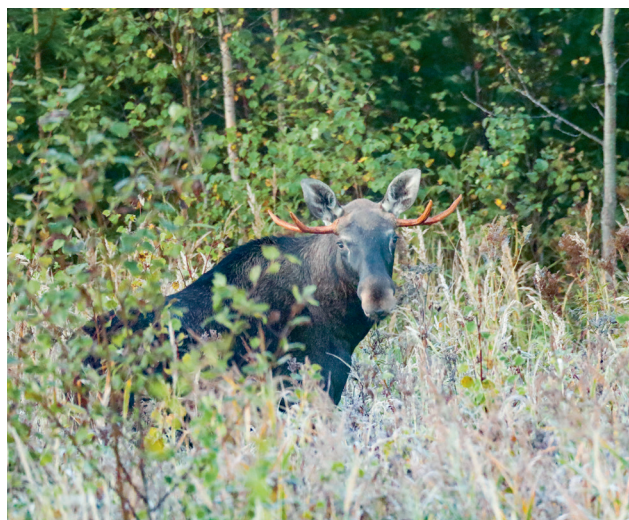
küll rohkem, siis täna rikume sellega loodusliku tasakaalu karja struktuuris, sest neid hukkab samuti kõige rohkem ja nii kiire pullide vähenemine viib tagajärjedeni, mida jahimehed ei sooviks.

Väga hea analüüsi ja kokkuvõtte tegi sellest Ida-Virumaa, kus jahimehed on kokku leppinud maakonna tasemel, et toovad kokku ülevaatuseks kõikide pullide sarved ja lõualuud ning lehmade lõualuud ja emakad, et aru saada, kus ja kas on struktuursel küttemisel vigu tehtud. Eelmisel hooajal toodi hindamisele 286 bioproovi, mis on 92% kütitud loomadest. Võrreldes 2020. aastaga tõusis bioproovide esitamine Ida-Virumaa seltsis 30%, kuna on aru saadud, et mida suurem valim bioproove maakonna kohta, seda parema ülevaate saab. Analüüs näitab selgelt, et keskmine pullide vanus on 3,26 aastat, mis on 0,24 aastat vähenenud võrreldes 2020. aastaga, aga lehmade keskmine vanus on hoo- pis tõusnud neljalt aastalt 4,8 aastale. See on maakonna kohta väga suur tõus, eriti lehmade osas. Need on vanuseklassid, mida tegelikult kütida ei tohi ja peaksime säilitama kui oma tugevat põhikarja. Selline analüüs võiks ja peaks olema täna iga maakonna kohta ja need on andmed, mille alusel peaksime tegema kaalutletud otsuseid.

Ülevaade maakondade küttemismahu täitmise lõikes näitas, et kõige raskemas olukorras oli Läänemaa (91%), Harjumaal (93%), Saaremaa (95%) ja Valgamaal (96%). Keskmine maakonna küttemismahu täitmine andis aga matemaatiliselt täpselt 100%.

Oli raske hooaeg

Kokkuvõttes võib öelda, et oli raske hooaeg ja edaspidi tuleb teha kõik selleks, et veel allesjäänud populatsiooni hoida terve ja tugevamana ning kütida juurdekasvu piires, selleks aga peaksime küttemissoove vähendama, et tagada struktuurne kütmine. Erilist tähelepanu tuleks pöörata



Põder. Foto: Mario Traks

dominantsete keskeas 3,5–6,5-aastaste lehmade ja pullide hoiule ja küttida põhiliselt noorloomi ning vasikaid.

Järgima peaks ka keskkonnaagentuuri soovitus ja lähituma sellest uuel hooajal, mille järgi soovitakse põdra küttimisemahtu võrreldes eelmise jahihooajaga suurendada eeskätt nendes jahipiirkondades, kus põdra asustustihedus ja/või nende tekitatud kahjud on jätkuvat kõrged. Piirkondades, kus asustustihedus on madal ja kahjud puuduvad või esinevad vaid väga lokaalselt, võiks hoida küttimisemahtu eelmise aasta tasemel ja vajadusel neid ka langetada.

Ka RMK eelmise aasta kahjustuste kokkuvõtte ja ülevaade näitas, et olulise kahjustuste hulk langes viimase kuue aasta kõige madalamale tasemele (440,04 ha), (vaata lk 56) jää-

des alla 2019. aasta kahjude tasemele, mis olid 8 ha võrra veel madalamad. Kui vaadelda aga kogu kahjustuste hulka, siis see on langenud võrreldes 2015. aastaga 4 korda. RMK on kinnitanud, et viimase kolme aasta kahjustuste hulk on tasemel, mis on ilmselt metsloomadele eluks vajalik ja riigimetsale talutav.

Kokkuvõttes on jahimeeste abiga vähendatud põtrade arvukust võrreldes 2013. aastaga kaks korda, tasemele 10 000 isendit ja jahimeeste arvates peaks sellise arvukuse juures saama mets kasvada ning jahimees ka jahti pidada. Kindlasti hoiavad jahimehed ka tulevikus arvukusel silma peal, et kahjustuste hulk oleks minimaalne.

	pullid	lehmad	vasikad	Pull+lehm+vasikas
Harjumaa	209	150	117	44+32+25
Hiiumaa	38	36	38	34+32+34
Ida-Virumaa	148	122	99	40+30+27
Jõgevamaa	89	73	73	38+31+31
Järvamaa	104	87	86	38+31+31
Läänemaa	133	122	91	38+35+26
Lääne-Virumaa	134	122	105	37+34+29
Põlvamaa	83	59	68	40+28+32
Pärnumaa	232	201	195	37+32+31
Raplamaa	137	138	132	34+34+32
Saaremaa	99	110	91	33+37+30
Tartumaa	102	79	68	41+32+27
Valgamaa	107	97	84	37+34+29
Viljandimaa	176	172	157	35+34+31
Võrumaa	99	73	80	39+29+32
KOKKU	1890	1641	1484	37,66% + 32,33% + 29,8%

Tabel 23. Põtrade küttimine küttimistruktuuri järgi.

Šaakal

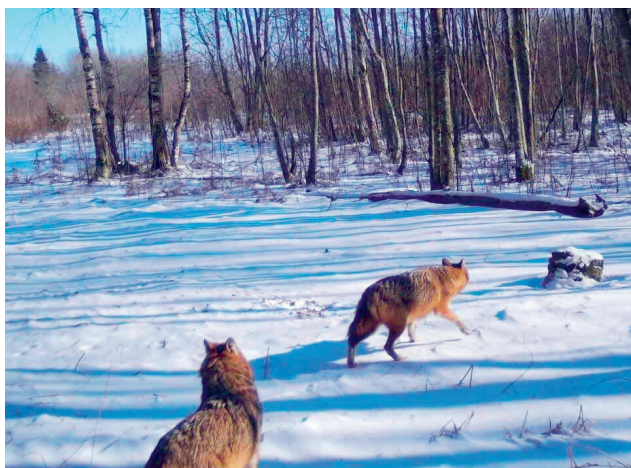
Kui esimene šaakal 2013. aastal Eestis küttiti, oli see ulukiteadlastele suur üllatus. Napi kümne aastaga on šaakal meil kenasti kohanenud ja näiteks võõrliigi kähriku tõrjumisel võib tast vaata, et kasugi olla.

Eesti šaakali asurkond on teadaolevalt Euroopa põhjapoolsem ja ilmselt mõjutab tulevikus šaakalite levikut terves Põhja-Euroopas. Siiski on tema asurkond siinmail alles kujunemisejärgus.

Šaakali territoriaalseid paare või gruppe oli 2020. aastal

vaatluste, küttimisandmete ning bioakustilise seire analüüsi põhjal 25. Üldarvukus sügisel jäi tõenäoliselt vahemiku 100–200 isendit, kuid täpsemat arvu ei ole olemasolevate andmete põhjal võimalik välja tuua. Võrreldes 2019. aastaga oli šaakali arvukus kasvanud ning levik laienes nii lääne (Saaremaa) kui ka põhja (Ida-Virumaa) suunal.

Šaakal ei ole võõrliik, keda tuleks välja tõrjuda, vaid võrdväärne meie pärismaiste liikidega, olugi et siia on ta levinud alles hiljuti. Seetõttu kehtivad šaakali kohta samad



Šaakalid. Foto: Tarmo Sokolovi rajakaamera

jätkusuutliku jahinduse põhimõtted, mis meie teistele pärismaistele liikidele. Kuna šaakal on väikeuluk, kelle jahinduslikku regulatsiooni riik vaid ajaliselt piirab, tuleb neid põhimõtteid jahimeestel endil järgida.

2021/2022. jahiaasta küttimine jäi üsna samale tasemele, kui möödunud hooajal - kütiti 69 isendit, neist enamus Läänemaal (37) ja Pärnumaal (25). Samuti kütiti ka üksikud isendid Saaremaal, Tartumaal ja Lääne-Virumaal, vt tabelist 24. 2020. aasta jahihooajal kütiti 60 šaakalit, nendest enamus samuti Lääne- ja Pärnumaal.

Maakond	Kütitud
Harjumaa	
Hiiumaa	
Ida-Virumaa	
Jõgevamaa	
Järvamaa	
Läänemaa	37
Lääne-Virumaa	1
Põlvamaa	
Pärnumaa	25
Raplamaa	
Saaremaa	4
Tartumaa	2
Valgamaa	
Viljandimaa	
Võrumaa	
KOKKU	69

Tabel 24. Šaakali küttimine 2021/2022 jahihooajal.

Tabel: Keskkonnaamet





Eesti jahinduse hea tava

Vastu võetud EJSi volinike koosolekul 16.04.2014.
Hea tava punkti 1 muudetud EJSi volinike koosolekul
25.05.2017.

I. Suhtu austavalt loodusesse, ulukitesse ja maaomandisse!

1. Pea meeles, et sa jahimehena ei ole ainuke looduses liikuja ja looduse kasutaja.
2. Hoia loodus puhas.
3. Õpi tundma oma jahimaadel liikuvate ulukite asurkonda.
4. Küti alati säästlikult, arvestades uluki-asurkondade jätkusuutlikkust. Jahimehes ei tohi iialgi vallanduda kirk loomi tappa.
5. Austa ulukite õigust elule. Jahti pidades jäta neile võimalus õnnelikuks pääsemiseks. Iialgi ära jälita ega küti abitus seisukorras viibivaid ulukeid.
6. Pea jahti selliselt, et see ei kahjustaks maaomaniku vara.
7. Toeta maaomanikku jahialastes küsimustes, koostöö on mõlemale osapoolle kasulik.

II Ole jahimehena korrektne!

1. Jahiriietus olgu korrektne ja puhas, relvastus korras ja kontrollitud.
2. Jahipasuna olemasolu korral alustatakse jahti signaaliga „Jahi algus!” ja jaht lõpetatakse signaaliga „Jahi lõpp!”.
3. Enne lasku tunne uluk ära, suurulukite puhul ka sugu ja vanus.
4. Tugevaid, asurkonna arenguks oluliste omadustega, loomi tuleb küttida alles siis, kui nad on oma funktsiooni asurkonna jaoks täitnud. Küttimisel säästa heade omadustega, produktiivseid emasloomi, tugevad isasloomad küti alles parimas trofeevanuses ja jahihooaja lõpus.
5. Emalooma küttimise tõttu noorloomade abitusse seisundisse jätmine ei ole põhjendatud tegu.
6. Kütina tegutsev jahimees peab olema omandanud piisavalt hea laskeoskuse.

7. Looma piinamine – halvasti lastes – on lubamatu.
8. Korrektne jahimees ei lase mitte mingil juhul ulukit kaugemalt kui vahemaa, millelt on tagatud kindel tabamus.
9. Ära tulista kunagi huupi lendavat linnuparve. Mitmed linnud võivad minema lennata kehasse tunginud haavlitega, mis tähendab neile piinarikast surma.
10. Ära küti rohkem linde või teisi väikeulukeid, kui sina ise ja/või sinu (jahi-)sõbrad vajavad.
11. Ära tulista magavat ulukit või ujuvat veelindu, välja arvatud haavatud looma puhul.

III Haavatud ulukit metsa ei jäeta!

1. Tulistatud lask ei ole kunagi möödalask seni, kuni pole tõestatud vastupidist.
2. Tabamuse saanud looma tuleb kohuse-tundlikult (võimalusel koos koeraga) otsida.
3. Haavatud uluki liikumisel naaberjahialale teavitatakse sellest alati sealse piirkonna kasutajat.
4. Haavatud suuruluk surmatakse halastuslasuga kaela ülemisse ossa või kõrva taha.
5. Haavatud väikeuluk surmatakse kas ülelaskmisega või kuklalöögiga.
6. Haavatud linnud surmatakse kas ülelaskmise või kuklatorkega.
7. Reeglina tuleb kõrvalisi isikuid tapmisakti juurest eemale hoida.

IV Kohtle tabatud saaki lugupidavalt!

1. Kõiki ulukeid – sõltumata liigist, soost või vanusest – koheldakse võrdselt.
2. Tabatud suurulukit austatakse tema paremale küljele asetatud halja oksaga (kuusk, kadakas, tamm või nende puudumisel rohttaim). Isasloomale asetatakse oks tüvepoolega, emasloomale ladvapoolega pea poole.

3. Uluki lihakeha viiakse võimaluse korral metsast välja nahastamata ja tükeldamata. Vajadusel eemaldatakse siseelundid metsas.
4. Metskitse ja sellest väiksemaid ulukeid ei lohistata, vaid võimalusel kantakse metsast välja.
5. Hirvest väiksemate ulukite siseelundid eemaldatakse käiseid üles käärimata.
6. Jänes on otstarbekas vääristada laskekohal ehk tal eemaldatakse kusepõis ja sooled.
7. Linde kantakse kaelast, riputatuna linnurihma otsa või jahivõrgus.
8. Kui ühisjahi lõpus tabatud loomad „paraadiks” välja pannakse, on üle saagi astumine rangelt keelatud! Loomi ei tohi ka jalaga togides kohale lükata!
9. Medaliväärset jahitrofeed ei tükeldata suveniirideks ega kasutata muul viisil tarbeesemete valmistamiseks.

V Käitu jahirelvaga ohutult!

1. Käsitse jahirelva alati nii, nagu see oleks laetud.
2. Ära mitte kunagi suuna relva inimese poole.
3. Veendu enne tulistamist, kas kuuli või haavlite lennutrajektor on kõrvalistele ohutu.
4. Juhul kui olukord jahil muutub ebakindlaks, nõuab eetika, et sa valdaksid lasust loobumise rasket kunsti.
5. Püssi lahti võttes, vinnastades, laadides, kinni pannes ja padruneid välja võttes suunatakse püssiraud maapinna poole selliselt, et keegi poleks ohustatud.
6. Puhkepausidel või koos kaaslastega ühest kohast teise liikudes peab relv olema laadimata ja avatud lukuga või lahti murtud.

VI Ole hea jahikaaslane!

1. Austa teiste jahimeeste õigust jahti pidada.
2. Ära ole jahikaaslaste vastu üleolev ega kade nende jahijõnne peale.
3. Naaberküti laskesektoris asuvat looma ei tulistata.
4. Edukat kütti austatakse tema peakattele kinnitatava halja oksaga, mis murtakse tabatud ulukile asetatud oksa küljest. Ühisjahil austab jahimeest oksaga jahijuhataja.
5. Saak jagatakse enne jahti teatavaks tehtud

tingimustel. Üheks võimalus on teha seda loosimise teel. Siinjuures tunnustatakse head tööd teinud koerte omanikke lisaportsuga.

6. Kui ühisjahi puhul valitakse jahikuningas, kroonitakse selleks jahimees, kes on saanud väärtuslikuma saagi. Esile võiks tõsta ka muid positiivseid käitumisi (teiste abistamine, keerulises olukorras laskmata jätmine jne).
7. Kuuliga (nii vint- kui ka sileraudsega) lastes on uluki tabajaks see jahimees, kes esimesena tabas looma rinnaõõnde (kopsud, süda).
8. Haavililasu puhul on uluki tabajaks see jahimees, kes tabas looma viimasena (halastuslask looma piinade kergendamiseks ei lähe arvesse).
9. Jahitrofee kuulub suurulukit esimesena surmavalt tabanud kütile. Kui suurulukit aga tabasid üheaegselt mitu kütti ja esimest tabajat pole võimalik selgitada määrab jahijuhataja trofee saaja või jäetakse trofee jahi korraldanud jahtkonna jahimaja seinale.

VII Jahikoer on küti sõber ja kaaslane

1. Koerad viiakse jahile ja tuuakse jahilt lõastatult.
2. Jahil kasutatav koer peab olema väljaõpetatud ja kuuletuma peremehe korraldustele.
3. Jahil kaasas olevate väljaõpetamata koerte omanikud peavad tagama, et koerad ei sega jahti.
4. Võõras jahipiirkonnas kasuta oma koera ainult siis, kui jahipiirkonna omanik seda soovib või lubab.
5. Ulukit ei lasta võõra koera eest. Võõrasteks ei loeta oma jahigrupi koeri vaatamata sellele, kes on antud grupis koera peremees.
6. Kütt ei omasta jahikaaslase koera poolt murtud kährikut või mõnda teist väikeulukit.
7. Väikeulukijahil koera eest lastud looma ei võta kütt enne üles, kui jälitav koer on seda nuusutanud.
8. Talvel või kui koer on saanud märjaks, ära jäta teda autosse külmetama. Ära unusta koera ka palava ilmaga autosse.
9. Kui koer saab jahi käigus vigastada, on tal õigus (vajadusel) kohesele arstiabile.
10. Pärast jahti on koeral õigus saada rahu, sooja, head süüa ja puhast vett.

Mälestame

ILMAR ROOTSI

12.05.1937–19.02.2021

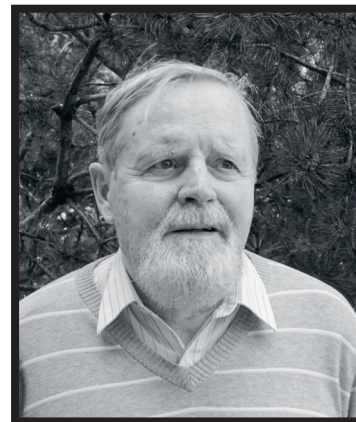
Ilmar oli Eesti tuntumaid jahindusajaloolasi. Ta oli pärit Harjumaalt Padiselt, kuid suurem osa tema elust möödus Tartus, ta oli ka Tartu Jahindusklubi liige. Tegemist oli väga mitmekülgse ja laia silmaringiga inimesega. Noorena oli Ilmar Rootsi aktiivne sportlane, kahekordne Eesti meister kesk- ja pikamaajooksus. 1966. aastal lõpetas ta Tartu ülikooli kehakultuuriteaduskonna, töötas treeneri ja metoodikuna, võitis hiljem medaleid veteranide Euroopa meistrivõistlustelt.

Jahimehe ja suure ajalooahuvilisena kujunes Ilmar Rootsi aastate jooksul Eesti jahindusajaloo üks parimaid tundjaid ja uurijaid. Ta avaldas üle saja artikli ajakirjades Eesti Loodus, Eesti Mets, Eesti Jahimees, kirjutades Eesti jahinduse ajaloo ja ulukite, meie esivanemate uskumustest ja kommetest seoses jahi ning ulukitega. Tema elutööks kujunes aga hundi mineviku ja rahvapärismuste uurimine. Tõuke selleks sai ta 1980. aasta käigust Eesti kirjandusmuuseumisse, mil hakkas uurima meie esivanemate jahipidamise ja ulukite kohta käivat pärandust Jakob Hurda ja Matthias Johann Eiseni rahvaluulekogudes ja rahvaluule arhiivis. Ilmar Rootsi avastas seal enda jaoks hundi, nähes, kui rikkalikud ja mitmekesised on meie esivanemate hundiga seotud uskumused ja kombed.

Uurimistöö tulemusena ilmus 2005. aastal väga põhjalik monograafia „Tuli susi soovikusta” ja 2011. aastal kaitses Rootsi Tartu ülikoolis doktori-tööd „Hunt ja inimene: suhted Eestis XVIII sajandi keskpaigast XIX sajandi lõpuni”. Veel on tema sulest ilmunud raamat „Jaht ja ulukid rahvakultuuris”.

Ilmar Rootsi kuulus ajalehe Jahimees ja sellest välja kasvanud ajakirja Eesti Jahimees toimkonda väljaande asutamisest saati.

2020. aastal autasustas Eesti Jahimeeste Selts Ilmar Rootsit EJS-i kõrgeima autasuga, vapimärgiga „Metsis”.



**Eesti Jahimeeste Selts
Eesti Jahimees**

JOHANNES KERT

3.12.1959–4.03.2021

Johannes Kert sündis 3. detsembril 1959. aastal Petseris. Ta lõpetas 1977. aastal Võru Kreutzwaldi gümnaasiumi ning 1981. aastal Tartu ülikooli kehakultuuri eriala. Õppis ja täiendas end hiljem kõrgemas tankivägede koolis Harkivis, George C. Marshalli nimelises Euroopa julgeoleku-uuringu keskuses Saksamaal, Soome Vabariigi Maakaitse Kõrgkoolis ning Ameerika Ühendriikide Army War College'is Pennsylvanias.

Juba enne Eesti iseseisvuse taastamist pühendas Johannes Kert end Eesti teenimisele sõjaväelasena. Alates 1990. aastast oli ta kaitseliidu liige, järgmisel aastal sai temast kaitseliidu Tartu maleva pealik. Aastatel 1993–1996 oli ta kaitseliidu ülem ja 1996–2000 Eesti kaitseväge juhataja. Kindralleitnandi auastme sai ta aastal 2008.

Johannes Kert kuulus XIII ja XIV Riigikogu koosseisu. Teda autasustati muuhulgas Kotkaristi II klassi teenetemärgi (2001) ja kaitseliidu Valgeristi I klassi teenetemärgiga (2008).

Jahimehena pühendas ta palju aega ja energiat Eesti jahinduse edendamiseks. Ta oli Riigikogu jahimeeste toetusgrupi liige. Olles oma kogemuste ja oskuste poolest

relvaasjanduse ekspert, andis ta hindamatut nõu jahialase ohutustehnika parandamiseks. Jahimeestel on eredalt mees 2019. aasta suvel toimunud kokkutulek Läänemaal Kiltis, mille korraldamisel koos kaitseliiduga oli Johannes Kert oma väsimatu energiaga abiks.

Pingelise sõjaväelase ja poliitikutöö kõrval armastas Johannes Kert veeta aega ja laadida ennast looduse keskel ja jahiretkedel.



Eesti Jahimeeste Selts

ILMAR KANGUR

20.07.1933–15.04.2021

Üle poole sajandi oli tema kireks olnud jahilkäimine. Ilmari sõnul peab jahimees eeskätt loodust ja loomade bioloogiat hästi teadma.

Ilmar Kangur oli pool sajandit tagasi esimese jahimeeste kokkutuleku üks korraldajatest.

Ilmar Kangur meenutas kord, et loodushuviline oli ta juba lapsena. „Juhatasin koolis noorte naturalistide ringi. Poisid kutsusid mind kapsakuivatajaks,” naeris Ilmar. „Koolipoisina hakkasin ka kolleksioneerima. Kõigepealt kogusin marke, põhiline teema ikka loodus ja loomad.”

Huvi looduse vastu viis õppima Tihemetsa tehnikumi, mis jäi siiski pooleli. „Lõpetasin Pärnus eksternina kesk-kooli ja kutsuti Tallinna Noorte Häälde tööle. Ajakirjanikku minust siiski ei saanud,” tõdes ta toona.

Kangurid jõudsid noore perena Jõhvi, mis jäi nende kodulinnaks järgnevateks aastakümneteks. Esialgu läks Ilmar tööle Jõhvi metsapunkti, hiljem kutsuti Jõhvi võitõöstusesse. Kaugõppes hakkas ta õppima ehitust, EKE õppekeskuse juures olid aastased kursused. Pikki aastaid töötas Ilmar Kangur ETKVL-i ehitusvalitsuse Jõhvi jaoskonna juhatajana. Ta on käinud ehitamas ka Karjalas ja Moskvas.

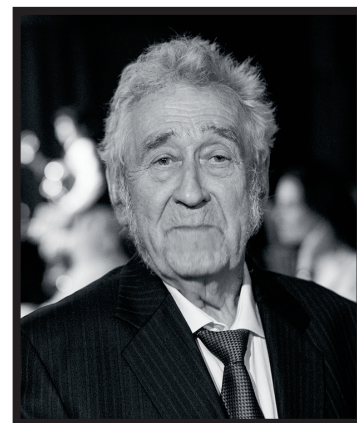
Jõhvis elades hakkas Ilmar jahil käima. Alguses olid põhiliselt jänese- ja linnujaht. „Mul oli inglise setter Flora. Temaga koos sõitsime ikka motorolleriga linnujahile. Lemmik oli kindlasti nepijaht,” meenutas Kangur toona. Kuid linde Ilmar ainult ei jahtinud, vaid käis noorena päris palju koos Fred Jüssi ja Tiit Randlaga ka kotkapesi otsimas.

Ilmar Kanguri koduklubi oli Põlevkivibasseini jahindusklubi, kus ta oli aastaid ase-esimees. Kui 1967. aastal asutati Eesti Jahimeeste Selts, siis otsustati korraldada

järgmisel aastal üleriigiline jahimeeste kokkutulek. Selle suure massiürituse korraldamise kogemused jahimeestel peaaegu puudusid, varem oli Kalevi jahindusklubide nõukogu korraldanud kolm väiksemat kokkutulekut, millest viimane toimus 1964. aasta suvel Toila-Orus. Ilmselt oli see ka põhjus, miks esimese üleriigilise kokkutuleku paigaks valiti sama koht.

Ilmar Kanguri jahikollektsioon on omamoodi jahindusmuuseum. Kogusse kuulub tuhandeid temaatilisi postkaarte ja esimese päeva ümbrikke, fotosid, jahimärke ja medaleid, haruldane on tema mündi- ja paberrahakogu. Peale selle on veel jahikirjandus, särgikogu ja tikutopsi-etiketid ulukiteemal. Riiuleid kaunistas jahimotiividega õllekannude kogu, mis pärineb valdavalt Saksast ja Tšehhist.

Eesti jahindusajaloo talletamisel on sellel kõigel hindamatu väärtus. Nii nagu Ilmar Kangur isegi oli Eesti jahinduse *grand old man*, 1983. aastal sai Ilmar Kangurist ENSV jahimeeste seltsi auliige ja 2007. aastal anti talle EJS-i teene-temärk Ilves ja 2013. aastal vapimärk Metsis.



Ida-Viru Jahimeeste Selts
Eesti Jahimeeste Selts

